

**Hasan
BABUR**

Caferilik İnancını
Tanıtma, Araştırma
ve Eğitim Derneği
Başkanı

*2 Mart 2023'te
Yasamal'daki o
izdihamın sırrı
neydi? Meşedi
Dadaş
Camii'nde yıllar
içinde
oluşturulan
manevi
atmosfer, onun
mütevazı
şahsiyeti ile her
kesimden
insana kucak
açan bir şefkat
menbana
dönüşmüştü.
En
yakınındakiler
bile bu kadarını
bilmiyordu.
Cenaze
törenindeki
tarihi izdihamın
sebebi, onun
herkesin Hacı'sı
olmasıydı.*

"Bir âlim ölünce, İslam'da bir gedik açılmış olur ve kıyamete kadar kapanmaz."

Bu dünyadan bir Hacı Şahin geçti...

48 yıllık ömrüne binlerce hutbe ve milyonlarca yüreğe dokunan sözleri sığdırdı. Nasıl unutulabilir ki?

Doksanların başında Can Azerbaycan, Kanlı Yanvar Katliamı'nı yaşarken 16 yaşında bir genç ilk kez "şehit" kelimesi ile tanışacaktı. Sonrasında bu kavramı ömrü boyunca anlatıp yeni nesiller yetiştirecekti.

Sovyet hakimiyeti döneminde unutturulan bu söz, Sovyet dağılırken de halkın aklına gelen ilk sözlerden biri oldu.

Allah'ın adının anılmasının bile yasak olduğu dönemlerde Aşura'yı ve Kerbela'yı unutmamış olan Azerbaycan halkı bağımsızlığını elde etse de Birinci Karabağ Savaşı'nda toprakları işgal edildi.

Savaşta birkaç cephede savaştan Azerbaycan, ateşkesin ardından yeniden toparlanma sürecine girmişti. Ama bu dönemde yeni sorun Batı özentisi, milli ve manevi şuurun körelmesi ve şehitlik mektebinin zayıflaması idi.

İşte bu noktada Hacı Şahin ekolü devreye girip halkın milli ve manevi değerlerini zinde tutmak için yaptığı özverili çalışmalar meyvelerini 44 günlük Zafer'e giden yolda gösterecekti.

Bunun ilk sinyalleri 2010'da Şehit Seyyid Mübariz İbrahimov ve Şehit Ferit Ahmedov'da ortaya çıkacaktı. Tek başına düşmanın üstüne yürüyen Seyyid Mübariz'in mektubundaki şu satırlar çok şey söylüyordu: "Canım annem ve babam. Benim için üzülme. İnşallah cennette görüşeceğiz. Benim için bol bol dua edin. Vatan dar gününde artık yüreğim kaldırmıyor. Allah rızası için, Peygamber torunu olarak bunu yapmalıyım. Vatan sağ olsun."

Şehit Ferit Ahmedov ise cesedi düşman elinde kalan Mübariz'i alabilmek için Ramazan ayında oruçlu olarak operasyon yöneten Azerbaycan ordusu subayıydı. Türkiye'de eğitim almıştı, ailenin tek oğluydu. Çok başarılı bir kariyeri vardı. Askerlerini kurtarmak için o da şehit oldu.

2016 Aprel Savaşı.. Birçok asker-gazi Hacı Şahin'i tanıyan, onun hutbeleri ile motive olan kimselerdi.

Ve İkinci Karabağ Savaşı öncesinde, özel kuvvetler başta olmak üzere askeri birlikleri ziyaret eden Hacı Şahin, savaş sırasında ve sonrasında şehit ve gazi ailelerini hiçbir zaman yalnız bırakmadı. Vefatının ardından da onlar onu... Savaş süresince her gün, günde birden fazla merasime iştirak etti.

Şuşa'da kılınan bayram namazına imamlık elbette en çok ona yakışırdı. Öyle de oldu. Çünkü o gönülleri fethetmişti.

2 Mart 2023'te Yasamal'daki o izdihamın sırrı neydi? Meşedi Dadaş Camii'nde yıllar içinde oluşturulan manevi atmosfer, onun mütevazı şahsiyeti ile her kesimden insana kucak açan bir şefkat menbana dönüşmüştü. En yakınındakiler bile bu kadarını bilmiyordu. Cenaze törenindeki tarihi izdihamın sebebi, onun herkesin Hacı'sı olmasıydı.

Evet, o aramızdan çok erken ayrıldı. Bu, başta Azerbaycan olmak üzere İslam aleminin büyük bir kaybıdır. Ama o en az son yirmi yılda binden fazla cuma hutbesi, 600 Ramazan hutbesi, 200'den fazla Muharrem hutbesi, özel günler ve gecelerdeki konuşmaları, röportaj ve tv programları ile binlerce kayıtlı miras bıraktı bize. Bu miras ile onun açtığı bu yolu yürüme ve Can Azerbaycan'ımızın Ehlibeyt çizgisini korumasını sağlamak hepimize bir ödevdir.

Bu vesileyle bir kez daha merhum Hacı Şahin Hesenli'yi rahmetle anıyoruz. Rabbim hepimize bereketli ve hayırlı ömürler nasip eylesin..

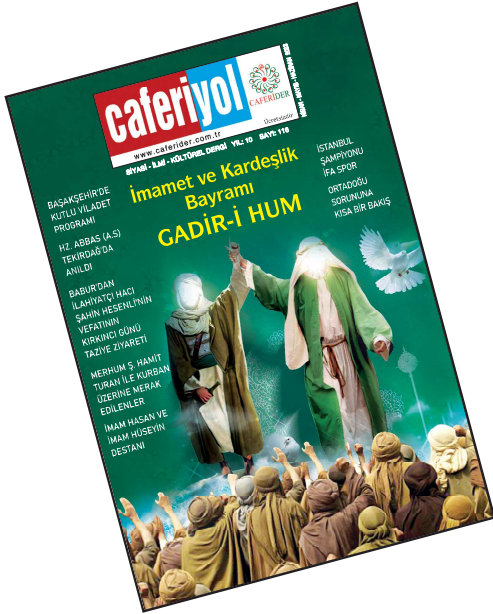

Yıl:11 Sayı: 116 Üç Ayda Bir Yayınlanır
NİSAN - MAYIS - HAZİRAN 2023 Ücretsizdir.

SAHİBİ CAFERİDER ADINA
Taner KIRHAN

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hüseyin ATAM

GRAFİK - TASARIM
Osman YAVUZ

YAZIŞMA ADRESİ

Halkalı Merkez Mah. Zeynebiye
Cad. Pembegül Sk. No: 46/2
Küçükçekmece - İST
Tel&Fax: +90 212 470 43 37

www.caferiyol.com.tr
caferider.tr34@gmail.com

BASKI: Göksu Matbaa Ahmet Göksu
Sertifika No: 47617
Bayrampaşa İSTANBUL

CAFERİYOL BASIN İLKELERİNE UYMAYA SÖZ
VERMİŞTİR. DERGİDE ÇIKAN YAZILAR KAYNAK
GÖSTERİLEREK İKTİBAS EDİLEBİLİR.
YAYINLANAN YAZILARIN TÜM FİKRİ
SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

İÇİNDEKİLER

- 04 BAŞAKŞEHİR'DE KUTLU VİLADET PROGRAMI
Caferiyol
- 05 HZ. ABBAS (A.S) TEKİRDAĞ'DA ANILDI
Caferiyol
- 06 İMAM HASAN VE İMAM HÜSEYİN DESTANI
Araştırma
- 08 EVRENDE YALNIZ MIYIZ?
Asım LAÇIN Elektrik, Elektronik Y. Mühendisi
- 10 MERHUM Ş. HAMİT TURAN İLE KURBAN ÜZERİNE
Röportaj: Osman YAVUZ
- 12 BABUR'DAN İLAHIYATÇI HACI ŞAHİN HESEN'LİNİN VEFATININ
KIRKINCI GÜNÜ TAZİYE ZİYARETİ
Caferiyol
- 13 CABİR'İN YENİ BAŞKANI ŞEYH ALİ SALMANLI
Caferiyol
- 14 HZ. FATİMA (S.A) İLE HZ. ALİ'NİN (AS) KUTLU EVLİLİKLERİ
Caferiyol
- 16 ORTADOĞU SORUNUNA KISA BİR BAKIŞ
Taner KIRHAN - Tarih Öğretmeni
- 18 KAYNAKLARDA GADİR-İ -HUM
Caferiyol
- 20 SORU VE CEVAPLARLA GADİR-İ HUM
Caferiyol
- 22 İMAMET VE KARDEŞLİK BAYRAMI GADİR-İ HUM
Araştırma
- 24 İSTANBUL ŞAMPİYONU İFA SPOR
Osman YAVUZ
- 26 CAFERİLİK NEDİR VE KİMLERE CAFERİ DENİR?
CABİR
- 28 PEYGAMBER DÖNEMİNDE YAPILAN SAVAŞLARIN HEDEFİ
Araştırma
- 30 BUGÜN O'NUN ŞEHADET YILDÖNÜMÜ
Ahmet TURGUT - Araştırmacı Yazar
- 31 MİHRAB ŞEHİDİ İMAM ALİ (A.S)
Araştırma
- 32 HZ. HAMZA'NIN ŞEHADETİ VE VAHŞİ'NİN VAHŞETİ
Araştırma
- 34 HZ. PEYGAMBER'İN VEDA HACCI İÇİN MEDİNE'DEN AYRILIŞI
Araştırma
- 36 HZ. MÜSLİM İBN-İ AKIL VE KÛFE'NİN İHANETİ
Araştırma
- 37 KERBELÂ'NIN İNTİKAMINI ALAN MUHTAR ES-SAKAFİ
Araştırma
- 38 ŞAH-I HORASAN İMAM RIZA'NIN (A.S) MÜBAREK DOĞUM GÜNÜ
Araştırma
- 39 HZ. FATİME-İ MASUME'NİN (S.A.) FAZİLETLERİ
Araştırma
- 40 BÜYÜK EHLİBEYT ALİMİ ŞEHİD-İ SANİ
Caferiyol
- 41 HZ. ALİ'NİN (A.S) MÜŞRİKLERE TEVBE SURESİNİ TEBLİĞİ
Araştırma
- 42 BENİ KURAYZA SAVAŞI
Araştırma
- 43 İMAM MEHDİ (A.F) GAYBET-İ KÛBRA
Araştırma
- 44 HZ. PEYGAMBER'İN (S.A.A) MİRACA YÜKSELİŞİ
Caferiyol
- 46 İMAM CAFER SADİK'IN (A.S) ŞEHADETİ
Araştırma
- 47 İMAM MUHAMMED CEVAD'IN (A.S) ŞEHADETİ
Araştırma
- 48 AZERBAJCAN'DA, 28 MAYIS 'BAĞIMSIZLIK GÜNÜ'
Araştırma

EDİTÖRDEN...

Değerli okuyucularımız dergimizin dopdolu gündemi Nisan-Mayıs-Haziran sayısı ile tekrar karşınızda olmanın kıvançlı içerisindeyiz

Dergimizin maddi manevi güç kaynağı Türkiye Caferileri Lideri Sayın Şeyh Selahattin ÖZGÜNDÜZ ve CAFERİDER Başkanı Sayın Hacı Hasan BABUR ve emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

Nisan-Mayıs-Haziran aylarını kapsayan sayımızı da heyecanla hazırlayıp, posta yoluyla

Ulaştırılması gereken yerlere elimizden geldiğince ulaştırmaya çalıştık. Ekim-Kasım-Aralık sayımızı çeşitli nedenlerden beğenilerinize sunamadık. Bu konuda tüm okuyucularımızdan özür dileriz.

Dergimizin 116. sayısı için diğer sayılarda olduğu gibi güzel dönüşler almaya devam ettik. Bu durum bizi fazlasıyla memnun etmiş, sizlerden gelen olumlu ve güzel dönüşler çalışma azmimizi arttırmış ve daha güzel sayılar çıkarmak için bizlere güç vermeye devam etmektedir. Bu nedenle dergimize emek veren, okuyan, inceleyen ve bize dönüş sağlayan tüm okuyucularımıza minnet duygularımızı buradan iletiyoruz.

Bu sayımızda;

- Caferider Başkanı Sayın Hacı Hasan Babur'un Hacı Şahin konulu yazısı,
- Başakşehir'de Kutlu Viladet Programı,
- Hz. Abbas (a.s) Tekirdağ'da Anıldı,
- İmam Hüseyin'in Kufe'ye Doğru Yola Çıkışı,
- Evrende Yalnız Mıyız?,
- Merhum Ş. Hamit Turan ile Kurban

Üzerine Merak Edilenler

g) Kurban Ne Demektir, Hükmü Nedir? Kurbanla İlgili Tüm Merak Edilenler,

h) Hz. Fatıma (s.a) ile Hz. Ali (as)'nin Kutlu Evlilikleri,

i) Ortadoğu Sorununa Kısa Bir Bakış başlıklı yazımız,

j) Kaynaklarda Gadir-Hum,

k) Gadir-i Hum olayı ve Ehl-i Beyt Kimdir?,

l) Şampiyon İfa sporumuz,

m) Caferilik nedir? ve kimlere Caferi denir?,

n) Peygamber Döneminde Yapılan Savaşların Hedefi,

o) Ahmet TURGUT'un "Bugün o'nun Şehadet Yıldönümü" başlıklı yazısı,

p) Mihrab Şehidi İmam Ali (a.s),

q) Hz. Hamza'nın Şehadeti ve Vahşi'nin Vahşeti,

r) Hz. Peygamberin Veda Haccı İçin Medine'den Ayrılışı,

s) Hz. Müslim ibn-i Akil ve Kûfe'nin İhaneti, gibi birçok araştırma yazısı ve ümmetin göz bebeği bir çok İslam büyüğünün doğum günlerini gündeminize taşımaya çalıştık. Umarım bu konuda başarılı olmuşuzdur.

Kıymetli okuyucular büyük bir heyecanla hazırladığımız dergimizi beğenilerinize sunarken her zaman olduğu gibi peşinen sürçü lisan ettiysek affınıza sığınıp, eleştiri ve beğenilerinizi bekliyoruz. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle.

Taner KIRHAN
CAFERİYOL
Dergisi İmtiyaz
Sahibi

Dergimizin 116. sayısı için diğer sayılarda olduğu gibi güzel dönüşler almaya devam ettik. Bu durum bizi fazlasıyla memnun etmiş, sizlerden gelen olumlu ve güzel dönüşler çalışma azmimizi arttırmış ve daha güzel sayılar çıkarmak için bizlere güç vermeye devam etmektedir. Bu nedenle dergimize emek veren, okuyan, inceleyen ve bize dönüş sağlayan tüm okuyucularımıza minnet duygularımızı buradan iletiyoruz.

Başakşehir'de Kutlu Viladet Programı

H.z. İmam Sadık (a.s) buyurmuştur:
"Allah'ın bir haremî vardır ki, o Mekke'dir; Resulullah'ın (s.a.a) bir haremî vardır ki, o da Medine'dir; Emir-ül Müminin H.z. Ali'nin (a.s) de bir haremî vardır ki, O da Kufe'dir; bizim de bir haremimiz vardır, o da Kum beldesidir. Benim evlad (torun)larımdan bir hanım orada defnedilecektir, ismi Fatıma'dır. Kim onu ziyaret ederse, cennet ona farz olur."

Ehl-i Beyt İmamlarının sekizincisi, Horasan Şahı H.z. İmam Rıza (a.s) ve O'nun kız kardeşi H.z. Masume (s.a)'nin kutlu viladetleri, Başakşehir İmam Rıza Camii'nde kutlandı.

Viladet programına, Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz, CABİR Başkanı Ayetullah Seyyid Seccat Karakuş, CABİR alimleri, siyasi parti temsilcileri, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve İstanbul'un dört bir yanından gelen Ehl-i Beyt âşıkları akın etti.

Ehed Aymaz'ın sunduğu program, saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın ardından, Esenyurt İmam Hasan Camii İmamı Turgut Beyhan'ın Kur'an-ı Kerim tilaveti ve İmam Rıza Camii Âlimi İbrahim Şeren konuşmasıyla başladı.

Ehl-i Beyt Meddahı Uğur Ali Tuncay methiyeleriyle, Seyyid Kamil Huseyni şirileriyle ve İmam Rıza Camii çocuk korusu da seslendirdiği ezgileriyle coşku dolu anlar yaşattı.

Program, Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz'ün konuşmasıyla devam etti. Özgündüz, İmam Rıza (a.s) ve H.z. Masume'nin (s.a) faziletlerine değindiği konuşmasında: "Peygamberimizin peygamberliğini ve 12 imamın da önderliğini

kabul etmek 'La ilâhe illallah'ın şartı ve şurutudur. Allah bizleri 'La ilâhe illallah' diyen ve son nefesimizi de bu şehadetle vermeyi nasip eylesin.

H.z. Ali'nin (a.s) aşkı öyle bir güzelliştir ki, onun olduğu yerde kusurlar görülmez. Hiç bir şey onun eserini silemez. Allah bizleri peygamberimiz ve hanedanının muhabbetinden ayrı etmesin.

H.z. Ali'nin (as) vasiyetlerinden bir tanesi de barıştır. Peygamberimizin de vasiyeti budur. Müslümanlar arasında barışı sağlamak bütün oruç ve namazlardan daha üstündür. Birbiriyle boğuşan Müslümanın orucu da, namazı da kaç para eder? İmamlarımız da azami olarak buna dikkat etmişlerdir. Barışın hâsıl olması için birçok fedakârlıkta bulunmuşlardır." dedi.

Özgündüz'ün konuşmasının ardından anma programı pasta kesimi ve verilen ihsan yemeği ile son buldu.

Selahattin Özgündüz
Türkiye Caferileri Lideri

İbrahim Şeren İmam
Rıza Camii Âlimi

H. Abbas (a.s) Tekirdağ'da Anıldı

Şehitler Şahı Hz. Hüseyin'in (a.s) vefalı kardeşi Hz. Abbas'ı (a.s) anma programı, Tekirdağ Yeniçiftlik Hz. Abbas Camii'nde gerçekleştirildi.

21 Mayıs Pazar günü Yeniçiftlik Hz. Abbas Camii Derneği tarafından düzenlenen anma programına, Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz, Marmaraeğlisi Belediye Başkanı Hikmet Ata, CABİR Başkanı Ayetullah Seyyid Seccad Karakuş, CAFERIDER Başkanı Hasan Babur, Marmaraeğlisi Cem Vakfı Başkanı Ali Karakuş, Çerkezköy Ehl-i Beyt Dergahı Dedesi Seyyid Sinan Boztepe, CABİR alimleri, siyasi parti temsilcileri, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve İstanbul'un dört bir yanından gelen Hz. Abbas (a.s) âşıkları akın etti.

Muhammed Çaça'nın sunduğu anma programı saygı duruşu, İstiklal Marşı ve

Hikmet Ata
Marmaraeğlisi
Belediye Başkanı

Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başladı. Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından, Yeniçiftlik Hz. Abbas Camii Alimi Gökhan Tağal ve Dernek Başkanı H. Süleyman İlter katılımcılara hoş geldiniz konuşması

Gökhan Tağal
Marmaraeğlisi
Yeniçiftlik
Camii İmamı

Süleyman İlter
Marmaraeğlisi
Yeniçiftlik Camii
Dernek Başkanı

yaptı.

Programda konuşan Marmaraeğlisi Belediye Başkanı Hikmet Ata: "Hz. Abbas'ı (a.s) anma programına hepimiz hoş geldiniz. Değerli Tekirdağ Valimiz Aziz Yıldırım beyin selamlarını size getirdim. Bu anlamlı ve önemli günde sizlerin arasında olduğum için çok sevindim. Allah birlik ve beraberliğinizi daim kılsın." dedi.

Türkiye Caferileri Lideri Selahattin

Özgündüz, Hz. Abbas'ın (a.s) faziletlerinden bahsettiği

konuşmasında; "Hz. Abbas (a.s), amcası Cafer-i Tayyar gibi bu uğurda canını feda etmiştir. İmam Hüseyin de (a.s) aynı büyük amcası Hz. Hamza gibi bu uğurda doğranarak canını İslam uğrunda vermiştir. Allah'ın selamı Ehl-i Beyt'e olsun. Ehl-i Beyt hanedanıyla fazilet yarışına giren kaybeder. Hiç kimse onlarla hiçbir şekilde kıyaslanmaz. Hz. Abbas (a.s) aslında bizlere çok güzel bir rol modelidir. Hz. Abbas'ı (a.s) örnek alıp mertliği, yiğitliği ve dürüstlüğü ondan öğrenebiliriz." dedi.

Anma programı yapımı tamamlanan hayrat salonunun açılışı ile son buldu.

İmam Seccad

"Allah amcam Abbas b. Ali'ye rahmet etsin. Hiç kuşkusuz o fedakârlık sergiledi, canını hiçe saydı ve kardeşi için feda etti. Derken her iki kolu da (bu fedakârlık sırasında) kesildi. Allah da bu kolları yerine ona - amcası Cafer b. Tayyar gibi- cennette meleklerle birlikte uçacağı iki kanat verdi. Doğrusu Abbas'ın Allah Tebareke ve Teâlâ katında öyle bir makamı vardır ki kıyamet gününde bütün şehitler ona gıpta edecek ve o makama ulaşmayı arzu edeceklerdir."

İmam Hüseyin'in Kufe'ye Doğru Yola Çıkışı İmam Hasan ve İmam Hüseyin Destanı

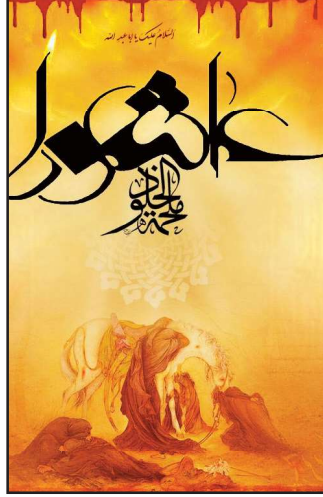
İbni Ziyad mektup yazarak İmam Hüseyin ve yanındakileri izleyen Hurr'e susuz, taşsız, ağaçsızı otsuz bir bozkırda durdurulmasını emretti. Yine Ömer b. Sad'a yolladığı bir başka mektupta da aynın şekilde İmam Hüseyin ve yanındakilere bir yudum su dahi tattırılmamasını emretti. Bunun üzerine beşyüz kişilik bir süvari İmam Hüseyin ve yanındakilerin suya ulaşmalarını engellemek için görevlendirildi. (Köksal, ty: 190)

Kerbela Olayı, yüzyıllardır edebiyatta ve özellikle de sosyal hafızada etkisini sürdüren önemli tarihî olaylardan birisidir. Kerbela'da Hz. Hüseyin'in şehit edilmesi, hem yazılı hem de sözlü edebiyatın çeşitli türlerinde ele alınmış ve ele alınmaya devam edilmektedir. Bu çalışmanın konusunu, Türkmenistan'da destan olarak anlatılmakta olan bir Kerbela hikâyesi olan İmam Hasan ve İmam Hüseyin destanı oluşturmaktadır. Nazım-nesir karışık bir şekle sahip bu destanda Kerbela'da vuku bulan olaylar, geleneksel bir üslupla anlatılmıştır.

Makalede, öncelikle Kerbela Olayı'nın yazılı ve sözlü edebiyata yansımaları, Türkmenistan'daki destan geleneği, İmam Hasan ve İmam Hüseyin destanının Türkmen destan geleneğindeki yeri, epizot ve motif yapısı, şekil ve üslup özellikleri üzerinde durulmuştur. Yapılan tespit ve değerlendirmelerin sonunda Kerbela Olayı'nı anlatan pek çok hikâyenin özellikle Muharrem aylarında okunduğu veya anlatıldığı, Türkiye dışındaki bazı Türk topluluklarında da bu geleneğin yaşatılmakta olduğu, tarihî bir olaya dayalı olarak oluşmuş İmam Hasan ve İmam Hüseyin destanının Türkmen destan geleneğinin kurallarına göre şekillendiği ve destanda Türk kültürünün ortak motiflerinden faydalandığı görülmüştür.

İmam Hüseyin Peygamberin torunu ve İmam Ali ile Hz. Fatıma'nın ikinci çocuğu idi. O zamana kadar Araplar arasında pek rastlanmayan bu adı ona Hz. Muhammed vermiş idi. Bazı kaynaklarda Hüseyin doğduğu zaman Hz. Muhammed'in kulağına " O cennet çocuklarının efendisi (Seyyid)dir." diye seslendiği yazılıdır. Peygamber İmam Hasan ile İmam Hüseyin'i çok severdi.

"Bunlar benim oğullarımdır, kızımın oğullarıdır; Allahım ben onları seviyorum, sen de onları sevenleri sev." dediği birçok kaynaktan yazılıdır.

Tarihi kaynaklarda ve halk arasında Kerbela'daki şehadeti nedeniyle Şehid, Seyyid-uş-şuheda, Şah-ı Şehidan gibi lakaplarla da anılmaktadır.

İmam Hüseyin'in çocukluğu Peygamberin derin sevgi ve şefkati içinde geçti. Ancak bu durum kısa sürdü. Daha 5 yaşındayken dedesini yani Hz. Muhammed'i; ve kısa bir süre sonra da annesi Hz. Fatıma'yı kaybetti. Bu durumun onu

oldukça etkilediği muhakkaktır. Daha çocukken birgün ikinci halife Ömer minberde hutbe okurken İmam Hüseyin'in Ömer'in yanına giderek:

"Babamın minberinden in ve babanın minberine git." diye çıktığı da kaynaklarda yazılıdır.

Üçüncü halife Osman'a karşı gerçekleşen isyanda Hz. Ali onu ve abisi İmam Hasan'ı halifenin evine göndererek eve kimseyi sokmamalarını emretti (656). İsyanlılar buradan içeri giremediler, ancak başka bir evden geçerek Osman'ı öldürmeyi başardılar. Bunun üzerine İmam Ali oğullarını sert bir şekilde azarladı. Hz. Hüseyin babasının halife olmasıyla birlikte Kufe'ye gitti ve onunla bütün seferlere katıldı.

İmam Ali'nin şehadeti sonrasında abisi İmam Hasan'a itaat etmeyi yeğledi. Çünkü babası ölürken ona abisine uymasını vasiyet etmişti. Abisinin ölümünden sonra Muaviye'nin iktidarını tanımamasına rağmen onun sağlığında siyasi gelişmelere dahil olmamayı yeğledi. Ancak abisinin Muaviye'nin hileleriyle zehirletilerek şehid edilmesinden sonra yaşanan gelişmeler onun o zaman kadarki durumunu değiştirdi. Yezid'e biat etmemekteki kararlılığı onun bu yolda sonuna kadar gideceğini gösteriyordu.

Daha önce de söz ettiğimiz gibi, Muaviye ölmeden önce çeşitli hile ve tehditlerle halkı oğlu Yezid'e biat ettirmiş; İmam Hüseyin ve bazı ileri gelenler biat etmemişlerdi. Yezid ilk iş olarak babasının yarım bıraktığı bu işi

tamamlamak üzere, Velid'e yolladığı mektupta "her ne suretle olursa olsun İmam Hüseyin, İbn-i Zübeyr ve İbn-i Ömer'in biatlerinin sağlanmasını, eğer bu mümkün olmazsa, boyunlarının vurulup, başlarının kendisine gönderilmesini" istiyordu. İktidar hırsının iştahlarını kabarttığı Emeviler'in yapamayacakları iş yoktu. Babası Muaviye'nin izinden giden Yezid, gerekirse Peygamberin sevgili torununun dahi başını kesmeye, Ehli Beyt'e zulüm etmeye kararlıydı.

İMAM HÜSEYİN'İN KÜFE'YE DOĞRU YOLA ÇIKIŞI

İmam Hüseyin, Mekke'den Küfe'ye doğru yola çıktığında amcasının oğlu Müslim Yezid'in adamlarınca öldürülmüştü. İmam Hüseyin kafilesiyle ilerlerken yolda, ünlü Arap Şair Ferezdak ile karşılaşıldı. İmam Hüseyin ondan Küfe'deki durumu sorunca, Ferezdak (640-733),

"Halkın kalbi seninle, kılıçları ise Beni Ümeyye (Emeviler) iledir; kaza ise gökten iner ve Allah dilediğini işler." dedi.

İmam Hüseyin de "Doğru söyledin, Allahın dediği olur." dedi ve yola devam edildi.

İmam Hüseyin Müslim'in Yezid'in adamlarınca acımasızca öldürüldüğünü yolda öğrendiğinde oldukça üzüldü. Küfelilerin kallesliği ve döneliği ortada olduğu, Müslim'e oynanan oyun herşeyi gösterdiği halde, hatta kendisi için başkoyduklarını söyleyenler dağılıp kaçtığı halde o, Mekke'den yola çıkan ailesi ve fedakâr dostlarıyla, yola devam etmekten çekinmedi. Hatta ordunun geldiğini haber alınca yanındakilere zaman varken kendisinden gece ayrılacaklarını ifade ettiyse de, yanında bulunanlar "hayatlarını kurtarmak için onu terketmek alçaklığını yapmayacaklarını ifade ettiler. İmam Hüseyin ya başarıya ulaşacak, müslümanları eşitlik, kardeşlik ve adalet ülküleri içinde yaşatacak, Yezid'in saltanatına son verecek ya da bu yolda boyun eğmeden şehid olacaktı. İşte İmam Hüseyin, bu asil duyguların esiri olarak adım adım Kerbela'ya, her neye malolursa olsun gidecekti.

Burada anahatlarıyla ele

alacağımız bu olay, sadece islam tarihinin değil insanlık tarihinin de en kara ve acıklı sayfalarını oluşturur. Ancak Peygamberin cennetin efendileri olduklarını söylediği iki sevgili torunundan Hz. Hüseyin'in acımasızca şehid edildiği bu olayı Emevi yandaşı zavallıların açıklarken nasıl kılıktan kılığa büründüklerini ibret ve hayretle görmekten dolayı da üzülmüyoruz.

UBEYDULLAH'IN EMRİYLE HZ. HÜSEYİN VE YANINDAKİLERİN SUSUZ BIRAKILMASI

İbni Ziyad mektup yazarak İmam Hüseyin ve yanındakileri izleyen Hurr'e susuz, taşsız, ağaçsız otsuz bir bozkırda durdurulmasını emretti. Yine Ömer b. Sad'a yolladığı bir başka mektupta da aynı şekilde İmam Hüseyin ve yanındakilere bir yudum su dahi tattırılmamasını emretti. Bunun üzerine beşyüz kişilik bir süvari İmam Hüseyin ve yanındakilerin suya ulaşmalarını engellemek için görevlendirildi. (Köksal, ty: 190)

İmam Hüseyin ve beraberindekiler Kerbela'ya geldiklerinde hem susuz bırakılmış, hem de binlerce kişilik ordu tarafından sarılmış durumdaydılar. İnsanlık değerlerinden yoksun Küfe Valisi zalim Ubeydullah, İmam Hüseyin'in geri dönmek, Yezid'le görüşmek veya İslam sınırlarından herhangi birine gitmek isteklerinden hiçbirini kabul etmedi. Esasen onun görevi Yezid'in emrini yerine getirmek yani İmam Hüseyin'i şehid etmektir. Çünkü biliyordu ki, İmam Hüseyin yaşadığı sürece efendisi Yezid'e rahat yoktu.

Şimdi sözde müslümanlardan oluşan koskoca bir ordu, kendi dinini kuran Hz. Muhammed'in her yönden üstün yaratılış ve niteliğine sahip torununa ve ve onun ailesine saldırıyor, öldürmeye çabalıyordu. Karşılarındaki bir avuç insan ise günlerdir susuzdu, harareten insanların dudakları çatlamış, dilleri kurumuş, bağrıları yanmıştı. Fakat karşılarındaki paralı askerlerde insaf yoktu, acıma bilmiyorlardı, kana susamışlardı, şan ve şöhretin esiriydiler. Meğer insanoğlu, servet, şöhret ve makam için sırasında ne kadar küçülüp, alçalabiliyordu.

İmam Hüseyin ve beraberindekiler Kerbela'ya geldiklerinde hem susuz bırakılmış, hem de binlerce kişilik ordu tarafından sarılmış durumdaydılar. İnsanlık değerlerinden yoksun Küfe Valisi zalim Ubeydullah, İmam Hüseyin'in geri dönmek, Yezid'le görüşmek veya İslam sınırlarından herhangi birine gitmek isteklerinden hiçbirini kabul etmedi. Esasen onun görevi Yezid'in emrini yerine getirmek yani İmam Hüseyin'i şehid etmektir. Çünkü biliyordu ki, İmam Hüseyin yaşadığı sürece efendisi Yezid'e rahat yoktu.

Evrende Yalnız Mıyız?

Asım LAÇIN
Elektrik-
Elektronik
Y. Mühendisi

Evren'imizde, Dünya'mızdaki her bir kum tanesi için 100 adet Dünya benzeri gezegen var demektir. Diyelim ki bu var olan gezegenlerin %1'inde yaşam gelişebilsin ve bunların da %1'inde zeki yaşamlar evrimleşsin. Gözlemlenebilir evrende 10 milyar kere milyon kadar zeki yaşam içeren gezegen olduğu sonucuna ulaşırız.

Evrenimizin ne kadar uçsuz bucaksız olduğunu ve Dünya üzerindeki canlılar olarak böylesine akıl almayan büyüklükteki bir evrende yalnız olup olmadığımızı hepimiz sormuşuzdur. Bu soru henüz cevaplanamayan ve en merak edilen sorulardan biridir.

Öncelikle evrenin büyüklüğü hakkında bir fikir sahibi olmaya çalışalım. En iyi gözlem yapabileceğimiz bir gecede gökyüzüne baktığımızda görebileceğimiz yıldız sayısı yaklaşık 2500'dür. Şayet sadece Samanyolu Galaksimiz'de 100 ila 400 milyar kadar yıldız bulunur. Tabii bildiği gibi evrende sadece bizim galaksimiz yok. Düşünülene göre galaksimizdeki yıldız sayısı kadar da galaksi bulunmaktadır. Bu da gözlemlenebilir evrende yaklaşık 10^{22} (10.000.000.000.000.000.000.000) kadar yıldız var demektir ki bunun anlamı şudur, Dünya üzerinde kıyılarda, çöllerde ve plajlarda bulunan her bir kum tanesi için evrende 10.000 yıldız bulunur!

Evrenin büyüklüğü ve sahip olduğu yıldız sayısı hakkındaki bu genel fikirden sonra şimdi de yaşanılabilir gezegenlerin miktarını düşünelim. Güneş benzeri yıldız (boyut, sıcaklık ve parlaklık açısından benzer) sayısının tüm yıldız sayısının %5'i yani yaklaşık 500 milyar kere milyar (kentilyon) olduğu söyleniyor. Sıvı su içerebilecek ve Dünya'daki gibi hayatı destekleyebilecek koşullara sahip Dünya benzeri bir gezegen ise bu Güneş benzeri yıldızların %22'sinde bulunur. Bu da evrende 100 milyar kere milyar (100 000 000 000 000 000 000) Dünya benzeri gezegen olduğu anlamına geliyor! Sahildeki kum örneğinden devam edersek Evren'imizde, Dünya'mızdaki her bir kum tanesi için 100 adet Dünya benzeri gezegen var demektir. Diyelim ki bu var olan gezegenlerin %1'inde yaşam gelişebilsin ve bunların da %1'inde zeki yaşamlar evrimleşsin. Gözlemlenebilir evrende 10 milyar kere milyon kadar zeki yaşam içeren gezegen olduğu sonucuna ulaşırız.

Bizzat evrende canlı yaşamına rastlamak

amacıyla bu hesaplamayı kendi galaksimize uyarlayalım. Çünkü diğer galaksilerin bizden sürekli uzaklaşıyor olması, oradakilerle bir etkileşim içinde olmamızı imkânsız duruma getiriyor. O zaman varacağımız sonuç Samanyolu galaksisinde 1 milyar Dünya benzeri gezegen ve 100 bin adet zeki medeniyet olacaktır. Bu hesaplarımızı ancak biraz daha ayrıntılı bir mantık ünlü Drake Denklemi'nde kullanılmıştır. Bu denklem dünya dışı yaşam formlarıyla iletişim kurabilme olasılığımız hakkında genel bir çerçeve çizmesi açısından önemlidir.

Evrenimizde akıllı yaşam formları olma ihtimali bu kadar yüksek olmasına rağmen şu ana kadar ne kimseyi gördük ne duyduk ne de ziyaret edildik. Peki herkes nerede?

İşte bu büyük soru Fermi Paradoksu' dur. Fermi Paradoksu için kesin bir çözüm yok ancak belki gelecekte çok ilkel gözükecek fikirler olsa da çözüme dair birçok tahminde bulunulabiliyor.

Şöyle bir akıllı canlıyı düşünün: Onlar da bizim kadar gelişmiş olsun. Onlar da bizim gibi gezegenin fizik ve doğa kurallarına tabii olsun. Onların da belli bir ömrü olsun. Bu durumda, gezegeninden dışarıdaki uzay onlar için de elverişli olmazdı; tıpkı bize elverişli olmadığı gibi... Şimdi böyle canlılar, galaksimizin merkezinde ise ve ışık hızının 7'de 1'i (yaklaşık 1 saniyede dünyanın çevresini turlayabilecek bir hız) ile seyahat edebiliyorlar ise bile, bize gelmeleri 260.000 yıl civarı sürer.

Ya aynı zamana denk gelmediyse? Mesela varsayalım ki yıldızlararası seyahatin az maliyetli ve kolayca pratik yolu var. Peki ya onlar bundan milyonlarca sene önce galaksi seyahatini bitirdilerse? Ya Dünya'dan kendilerine lazım olanı aldılarsa ve onlardan kalan iz dinozorlar zamanında kaybolduysa? Belki de yıldızlar arası seyahat teorik olarak mümkündür; ancak bizim seviyemizde bir medeniyet için pratik olarak şu an imkânsızdır?

Her ne kadar doğrulukları ispatlanmamış olsa da Fermi Paradoksu'na getirilen

muhtemel diğer çözümler özetle şöyledir;

-Büyük Uzay Boyutları: Evren o kadar geniş ki, gelişmiş uzaylı medeniyetlerin bizimle iletişim kurması veya bizi ziyaret etmesi için gereken süre çok uzun olabilir.

-Sınırlı Kaynaklar: Uzaylı medeniyetlerin yayılma veya iletişim arayışına girmeleri için kaynakları sınırlı olabilir.

-Teknolojik Zorluklar: Bizimle iletişim kuracak veya bizi ziyaret edecek kadar gelişmiş bir teknolojiye sahip değildirler.

-Öncelikler: Uzaylı medeniyetlerin, dışarıya yayılmak veya başka medeniyetlerle iletişim kurmak gibi bir öncelikleri olmayabilir.

-Biyolojik Farklılıklar: Uzaylıların belki de iletişim kurma şekilleri veya algılamaları bizimkinden çok farklıdır.

-Tercih Farklılıkları: Uzaylı medeniyetler, bizim dışımızdaki diğer medeniyetleri gözlemlemeyi tercih edebilirler.

-Yok Olma: Uzaylı medeniyetlerin yaşamları sınırlı olabilir ve bu nedenle bir noktada yok olabilirler.

-İletişim Metodolojileri: Uzaylı medeniyetler, iletişim metodolojilerini veya sinyal gönderme tekniklerini kullanmamış veya henüz

keşfetmemiş olabilirler.

-İnsan Algısı veya Beklentiler: Belki de uzaylılarla karşılaştık, ancak bunu fark etmedik veya tanımlamak için yanlış bir çerçeve kullandık.

-Uzaylıların Varlığını Gizlemeleri: Uzaylı medeniyetler, bilinçli olarak varlıklarını gizleyebilirler.

-İletişim Engelleri: İletişim araçlarımız ve teknolojimiz, uzaylı medeniyetlerle etkileşime geçmek veya onların iletişimlerini anlamak için yeterli olmayabilir.

-Uzaylıların İlkel Olması: İlerlemiş teknolojiye sahip medeniyetlerin sayısı az olabilir.

-Sınırlı İlgisi veya İlgisizlik: Uzaylılar, belki de bizimle iletişim kurmak veya bizi ziyaret etmek gibi bir motivasyonları yoktur.

-İleri Uzay Araştırmalarının Başlamamış Olması: Henüz uzaylı medeniyetlerle etkileşime geçebileceğimiz ileri düzeyde teknolojimiz yoktur.

Farklı Evrenler veya Paralel Dünyalar: Uzaylı medeniyetler farklı evrenlerde veya paralel dünyalarda var olabilir. Bu durumda, bizimle etkileşime geçme veya bize ulaşma imkanları sınırlı olabilir.

Orman Yangınları Doğa İçin Gerekli!

KontROLSÜZ ve doğal olmayan yollarla çıkan orman yangınları elbette ekosistemin dengesini bozmaktadır. Fakat doğal olarak çıkan orman yangınları bize zararlı gibi görünse de, orman ve çayır ekosistemlerinin doğal bir parçasıdır. Ve bu ekosistemleri sağlıklı tutmak için düzenli yangınlar hayati önem taşımaktadır. Şöyle ki, bir bölgeye özgü hayvanlar genellikle bir orman yangınından kaçarak veya yeraltına saklanarak nasıl korunacağını bilirler. Ancak istilacı türler için bu geçerli olmayabilir. Bu nedenle yangın, bulunduğu ekosisteme zarar veren türlerin temizlenmesini sağlar. Nasıl ki bedenimiz bünyesinde bulunan zararlı bakterilerle savaşırken vücut ısısını kullanıyorsa; doğa da bünyesinde bulunan zararlı türlerin temizliğinde yangınları kullanır.

Yangınlar, ağaçların birbirine aşırı girmesini önler. Bu, güneş ışığına ihtiyaç duyan daha küçük bitki ve hayvanların aşağıda gelişmesi için ortam oluşturarak doğanın genç kalmasını sağlar. Ayrıca,

orman yangınları yerdeki çok sayıda yaprak çöpünü, çam iğnelerini ve diğer ölü maddeleri yakar. Bu, yeni bitkilerin büyümesini ve tohumların toprağa temasını engelleyebilecek çöpleri temizler.

Düzenli orman yangınlarına bağımlı olacak şekilde yaşayan türler de vardır. Örneğin, Avustralya'daki Banksia ağaçlarının tohum kabukları, tohumlarını yalnızca bir orman yangınına sıcaklığında salar. Bu ağaçların daha fazla ağaç üretmeleri için ateşe ihtiyaçları vardır. Ve kara sırtlı ağaçkakan gibi kuşlar, yakın zamanda yanmış alanlarda yaşamayı tercih ederler, çünkü taze kavrulmuş ağaçlar bir böcek ziyafetine kolay erişim sağlayabilir.

Yoğun ormanlık alanlara sahip bazı ülkelerde uzmanlar, yıl içinde orman yangınlarının yetersiz olduğu durumda "kontrollü orman yangınları" oluşturmaktadır. Profesyoneller bu yangınları yalnızca alevleri kontrol edebileceklerinden emin oldukları alanlarda ve hava koşullarında yakarlar.

FERMI PARADOKSU

10.000.000.000.000.000
Evrenin kaç yıldız olduğu tahmini olarak
100 milyar yıldız olduğu tahmini olarak
Her yıldızın kaç gezegen olduğu tahmini olarak
Her gezegenin kaç canlı olduğu tahmini olarak

En az 50 milyar insan yaşadığı tahmini olarak
Her insanın kaç çocuğu olduğu tahmini olarak
Her çocuğun kaç çocuğu olduğu tahmini olarak

ÖYLESE HERKES NEREDE?

FERMI PARADOKSUNUN OLASI ÇÖZÜMLERİ

1. İLETİŞİM ENGELLERİ
Uzaylı medeniyetler iletişim kurmak için gerekli teknolojiye sahip değil.
Uzaylı medeniyetler iletişim kurmak için gerekli teknolojiye sahip ancak iletişim kurmak için gerekli teknolojiye sahip değil.

2. SİNİRLİ KAYNAKLAR
Uzaylı medeniyetlerin yaşam alanları sınırlıdır ve bu nedenle bir noktada yok olabilirler.

3. ÖNCELİKLER
Uzaylı medeniyetlerin, dışarıya yayılmak veya başka medeniyetlerle iletişim kurmak gibi bir öncelikleri olmayabilir.

4. BİYOLOJİK FARKLILIKLAR
Uzaylıların iletişim kurma şekilleri veya algılamaları bizimkinden çok farklıdır.

5. İLETİŞİM ENGELLERİ
Uzaylı medeniyetler iletişim kurmak için gerekli teknolojiye sahip değil.

6. SİNİRLİ İLGİ VE İLGİSİZLİK
Uzaylılar, bizimle iletişim kurmak veya bizi ziyaret etmek gibi bir motivasyonları yoktur.

7. İLERİ UZAY ARAŞTIRMALARININ BAŞLAMAMIS OLMASI
Henüz uzaylı medeniyetlerle etkileşime geçebileceğimiz ileri düzeyde teknolojimiz yoktur.

8. FARKLI EVRENLER VEYA PARALEL DÜNYALAR
Uzaylı medeniyetler farklı evrenlerde veya paralel dünyalarda var olabilir.

9. HAVA
Uzaylı medeniyetler, atmosferdeki oksijeni tüketmiş olabilir.

10. SİYAHI DELİKLER
Uzaylı medeniyetler, siyahı deliklerin yakınında yaşamıyor olabilir.

Kurban bayramı üzerine Caferi Alimler Birliği Kurucu Başkanı ve Zeynebiye Camii İmamı merhum H. Hamit Turan ile sizler için bir röportaj gerçekleştirmiştik.

Kurban bayramı
Müslümanların büyük bayramlarından biridir.
Nakledilen hadislere göre Allah, Hz. İsmail'in (a.s) bugün Hz. İbrahim (a.s) tarafından kurban edilme emrini vermiştir.
Hz. İbrahim oğlu Hz. İsmail'i kurbanlığa götürmüştü, ancak Hz. Cebrail (a.s) bir koçla nazil olmuş ve o koç Hz. İsmail yerine kurban edilmiştir.
Kurban bayramı günü Mina'da kurban kesilmesi bugünün anısnadır.
Haclarını yerine getirmek için Allah'ın evine giden hacıların Mina'da kurban kesmek gibi bazı vazifeleri vardır.

Merhum Ş. Hamit Turan ile Kurban Üzerine Merak Edilenler

- İslam dininde kurbanın anlamı, amacı nedir?

Bu sorunun cevabı aslında çok geniştir. Ancak kısaca açıklayacak olursak "yakınlık" anlamına gelmektedir. Buradaki yakınlıktan maksat Allah'a yakın olmaktır. Allah yolunda mali bir fedakârlık yapılarak Allah'a yakın olmak kastedilmiştir.

Namaz kılmak da insanı Allah'a yaklaştırdığından, Hazreti Resulullah (Sallallahu aleyhi ve Âlihi ve sellem) bir hadisinde "Namaz her takvalı kişinin kurbanıdır" buyurmuştur. Zaten bir kurban sunmaktan Allah'a o kurbanın ne eti ne de kanı ulaşır; Allah'a ulaşan yalnızca kuldaki takvadır.⁽¹⁾

Kurban sunmanın amacını bu söyleşiye sığdırmak mümkün değil, ama asıl amaç mümin bir kulun, bütün varlığıyla, bütün yaşamıyla Allah'a hasr olması, yaşamını ve ölümünü Allah'ın rızasına göre şekillendirmesidir. Bütün varlığını nefsinin esaret ve tamahından kurtarıp Allah uğruna sunmasıdır. Bencillikten kurtulup Allah'a boyun eğmek, Allah karşısında, O'ndan başka her şeyi gözden çıkarabilmektir. Hz. İbrahim'in (aleyhisselam) Kur'an'da geçen sözlerini de içeren ve kurban keserken okunması müstehap olan şu duadan kurbanın amacını anlayabiliriz:

"İnniveccehtuvechielillezifatarassemavati ve lerze hanifenmuslimen ve ma ene minelmüşrikîn.⁽²⁾ İnnesalatî ve nusukî ve mahyaye ve mematîlillahirabbilalemîne lâ şerîkelehu ve bizalikeumirtu ve ene minelmuslimîn.⁽³⁾ Ellahumme minke ve lek. Bismillahi ve billahi vellahuekber. Ellahummesallialâ Muhammedin ve Âl-i Muhammedin ve teqabbelhuminnâ."

(Ben gerçekten yönümü tamamen gökleri ve yeri yoktan var edene çevirdim. Gerçekten benim namazım, ibadetlerim, yaşamım ve ölümüm hep âlemlerin rabbi olan Allah içindir. Onun ortağı yoktur ve ben buna emrolundum ve ben Müslümanlardım. Allah'ım, bu nimet sendendir ve senin içindir. Allah'ın adıyla başlıyor ve O'ndan medet umuyorum. Allah'ım, Muhammed'e ve O'nun Ehl-i Beyt'ine rahmetini gönder ve bu kurbanı bizden kabul buyur.) Amin

H. İmam Zeynelabidin (Aleyhisselam), hacdan dönen Şibli'yi ziyaret ederek ona hac amelleriyle

ilgili şu soruyu da yöneltti:

Ey Şibli! Kurbanını keserken, günahlardan korunma gerçeğine sarılarak tamahın boğazını kestiğini, bununla da peşinden geleceğin ve geride bıraktıklarının onun sünnetini takib etmeleri ve Allah'a yakın olmaları için, yüreğinin meyvesi ve kalbinin çiçeği olan oğlunu kesen Hazreti İbrahim'e (a.s) uyduğunu kalbinden geçirip, niyet ettin mi?

Şuurlu bir mümin, kurbanını bu duygu, bu düşünce ve bu niyetlerle

kesmelidir.

H. Peygamber (s.a.v) bir hadisinde "Allah bu kurbanları fakirlerin ete doymaları için meşru kıldı. O halde onları kurban etiyle yedin." buyurmuştur. Buna göre, fakirlerin hakkını göz ardı eden, gerçekte nefsinin tamamını kesememiş ve makbul kurban sunmamıştır.

- Kurban kesmek vacip mi, sünnet mi?

Kurban bayramında kurban kesmek, hac farızası için hacca gitmiş olanların kurban kesmeleri vaciptir. Çünkü kurban kesmek hac amellerinden birisidir. Şu anda bizim söyleşimizin hedef kitlesi olan hac dışındaki Müslümanlar için kurban kesmek sünnet-i bir ameldir, sünnet-i müekkededir. Yani çok önemsenen bir sünnettir. Mali imkânı iyi olanların, olabildiğince bu ameli yapmaları tavsiye edilir. Bununla birlikte vacip bir amel değildir. Hac dışında kurban kesmeyen bir Müslüman günah işlemiş sayılmaz. Dolayısıyla, hele özellikle dar imkânlı olanların kurban kesmek için borç alıp kendilerine sıkıntı yaratmaları doğru değildir. Hele faizli borç veya kredilerle kurban almak, tamamen kurbanın mantığına aykırıdır. Kurban Allah'a yakınlaşmak için kesilir; Allah'a O'nun haram kıldığı işleri yaparak yakınlaşamayız. Onlar bayram namazı kılar ve bayramın diğer yönlerine katılırlar.

- Hangi hayvanlardan kurban olur; kümes hayvanlarından kurban olur mu?

Kurban olacak hayvanlar deve,-manda dahil-sığır ve-keçi dahil- koyundur. Bunların erkek veya dişi olması fark etmez. Bunlar dışında hiçbir hayvandan kurban olmaz, bu bağlamda kümes hayvanlarından da kurban olmaz.

- Kurban kesilecek hayvanlarda aranan şartlar

nelerdir?

Kurban edilecek hayvanlarda iki tür şart aranır.

1- Yaş şartı: Kurban edilecek hayvan deve ise beş yaşını bitirmiş altı yaşına girmiş olmalı, sığır ve keçi sınıfı iki yaşını tamamlamış üç yaşına girmiş olmalı, koyun en az sekiz ayı bitirmiş ve kimi müctehidlere göre bir yaşını tamamlamış olmalıdır.

2- Bedensel şartlar: Kurban edilecek hayvanın organlarından herhangi biri eksik olmamalıdır. Ayağı sakat, kör, iç boynuzu kırık, kulağı kesik, veya erkek kurban kısırlaştırılmış olmamalıdır.

Hacda kurban kesenlerin kurbanları yukarıda sayılan şartları haiz olmazsa o kurban geçerli olmaz. Hac dışında kurban kesenlerin kurbanlarında bu şartlardan herhangi biri bulunmazsa kurbanı batıl olmaz, ancak kamil kurban sayılmaz ve kamil kurban sevabı almamış olur. Şartları tam olan kurbanın sevabı daha çoktur.

Bütün bu şartların yanı sıra, asıl en önemli bir şart daha vardır ki o da "muttaki" olmaktır. (Allahtan korkarak haram ve günah şeylerden sakınmaktır.) Zira Allah (azze ve celle) Hz. Adem'in (a.s) kurban sunan iki oğlu Habil ile Kabil'in olayını anlatırken şöyle buyuruyor: "Allah yalnızca muttaki olanların kurbanlarını kabul eder"⁽⁴⁾

- Kurban ortak olmak olur mu?

Hac dışında bulunanların ortak kurban kesmeleri caizdir. Ortaklaşarak kurban alıp kesmek suretiyle bu sünneti yaşatmaları güzel bir davranıştır. Ortaklaşarak hem yüklerini hafifletmiş hem sevaba katılmış olurlar.

Rivayete göre Hazreti Peygamber (s.a.v) bir kurban bayramında iki koç kurban kesmişler, birincisini keserken "Allah'ım bu benden ve Ehl-i Beyt'imın kurban kesmemiş olanlarından taraf" ikincisini keserken de "Allah'm bu da benden ve benim ümmetimden kurban kesmeyenlerden taraf" diyerek kurban kesmişlerdir. Bu rivayetten de anlaşılacağı üzere, hac dışında bulunanlar ortaklaşarak kurban kesebilirler.

- Kasaptan et almak kurban yerine geçer mi?

Hiçkimse tarafından kurban olarak alınmamış hayvanları kasabın kesmesi ve daha sonra da müşterilerin bu eti kurban niyetine satın almaları kurban sayılmaz. Kurbanın kendine has şartları vardır. Ama kurban kesecek durumda olmayanların bayram olması nedeniyle ailelerine et alıp onlara bayramda daha leziz yemek sunmuş olmaları da sevaptır. Ancak kurban yerine kasaptan et almak kurban yerine geçmez.

- Önce kurban mı yoksa namaz mı?

Kurban, bayram amelleri sıralamasında bayram namazından sonra gelir. "Rabbin için namaz kıl ve deveyi kurban et"⁽⁵⁾ mealindeki ayet de bunu işaret etmektedir.

- Kurban keserken nelere dikkat etmek gerekir?

Kesiminde 7 şart vardır ki bunlara riayet etmek gerekir. Aksi halde kesilen hayvan murdar ve haram olur.

1- Hayvanı kesen kişinin –ister erkek ister kadın olsun-Müslüman olması gerekir.

2- Hayvanın başının keskin demirle kesilmesi gerekir.

3- Kesilecek hayvanın yüzü kibleye doğru olması gerekir.

4- Hayvanın başını kesmek istediğinde veya bıçağı hayvanın boğazına koyduğunda, hayvanı kesmek kastıyla Allah'ın adını anması gerekir. Buna göre "Bismillah", "Ellaheuekber" veya "BismillahiEllaheuekber" demesi yeter.

5- Hayvan kesildikten sonra o hayvanın türüne göre normal miktarda kanın akması gerekir. Ayrıca hayvanın kesmeden önce diri olup olmadığı şüpheli durumda, kestikten sonra bir hareket etmesi, kıpırdaması gerekir.

6- Hayvanın dört damarı (yemek ve nefes boruları ile iki ana atar damar) kesildikten sonra, ihtiyat gereği, canı çıkmadan başı gövdeden ayırmamak, hatta omur kemiğini ve omuriliği dahi kesmemek gerekir. Ancak hayvan öldükten sonra baş gövdeden ayrılabilir.

7- Vacib ihtiyat gereği hayvanın boğaz altından kesilmesi gerekir, kafa arkasından öne doğru kesilmemelidir.

Hayvan kesiminde müstehap olan şeyler:

1- Kesim sırasında, hayvan sığır olursa, 4 ayağını bağlayıp kuyruğunu serbest bırakmak, koyun ve keçide ise iki ön ayaklarıyla bir arka ayağını bağlayıp, bir arka ayağını açık bırakmak.

2- Hayvanı kesen kişinin de yönünün kibleye doğru olması.

3- Hayvanı kesmezden evvel önüne su koyarak su vermek.

4- Hayvanın eziyet çekmemesi için iyi bilenmiş keskin bıçakla ve çabuk kesmek.

- Kurbanın paylaşımı nasıl olmalı?

Kurban üç hisseye ayrılarak bir hissesi fakirlere, bir hissesi mümin eşe dosta, komşuya hediye edilir; diğer bir hissesini de kendi ve ailesi tarafından yenir.⁽⁶⁾

Son olarak bir de kurban keserken çevrede kirlilik yaratmamak lazım. Herkesin belediyelerimizin koyduğu kuralları riayet etmeleri gerekir. "Temizlik imandan gelir hadisini unutmamak lazım. Aksi halde, sözde kurban keserek çevreye pislik saçanlar imanlarını sorgulamalıdır.

Herkesin Kurban Bayramı'nı tebrik eder, her türlü kötülükten ve hastalıktan, kinden nefretten uzak bir bayram geçirmelerini dilerim.

Dipnotlar

(1) 22-Hac/37

(2) 6-En'am/79

(3) 6-En'am/162-163

(4) 5-Maide/27

(5)108-Kevser/2

(6) 22-Hac/28-36

Bayramların millî ve dinî duyguların, manevi bağların güçlenerek pekişmesinde, taze ve canlı tutulmasında ayrıca toplumun birlik ve beraberliğinin sağlanmasında ve bunun bireylerin bilincinde yer etmesinde de büyük önemi vardır.

Bayramlar Müslümanların birlik beraberlik günleri kardeşliğin çikarsız saygı ve sevginin yaşandığı günlerdir. Bayramlar sosyal dayanışma ve barış şuurunun fertlere kuvvetle hâkim olduğu günlerdir.

Babur'dan İlahiyatçı Hacı Şahin Hesenli'nin Vefatının Kırkinci Günü Taziye Ziyareti

Azerbaycan'ın Karabağ zaferinin 1. yılında, Şuşa şehrinde şükür namazı kılındı. Şehitler, bölgedeki barış ve huzurun kalıcı olması için dua edildi. Tarihi Yukarı Gövher Ağa Camisi'nde ilahiyatçı Şahin Hesenli kaldırmıştı. Azerbaycan ordusu, Şuşa'yı 8 Kasım 2020'de işgalden kurtarmıştı. Şuşa'nın kurtuluş günü olan 8 Kasım, "Zafer Günü" ilan edilmişti.

Azerbaycan'ın önde gelen alimlerinden ve Kafkas Müslümanları İdaresi Başkanı ilahiyatçı Hacı Şahin Hesenli 2 Mart Perşembe günü geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetmişti.

Merhuma yüce Allah'tan rahmet ve mağfiret ve başta kıymetli ailesi olmak üzere tüm yakınları ve sevenlerine bütün Ehlibeyt dostlarına ve Azerbaycan halkına başsağlığı ve sabırlar diliyoruz.

Ehlibeyt alimi merhum Hacı Şeyh Şahin Hesenli'nin genç yaşta, ömrünün en verimli yıllarında ani vefatı sevenleri üzülmüştü.

Hacı Şeyh Şahin Hesenli tebliğ hayatında özellikle Azerbaycan'da ve Azerbaycan dışında hidayet yolunda birçok gencin kalbine dokundu. Onun için cenaze merasimine onbinlerce insan katıldı ve vefatı sonrası hakkında çok güzel sözler söylendi.

Caferilik İnancını Tanıtma Araştırma ve Eğitim Derneği Başkanı Hasan Babur Azerbaycanlı ilahiyatçı Hacı Şahin Hesenli'nin vefatının kırkinci günü taziyesinde Bakü'nün Teze Pir Mescidi'ndeki taziye merasimine katıldı.

Babur, taziye töreni öncesi Hesenli'nin

kabrini ziyaret ederek dualar okudu.

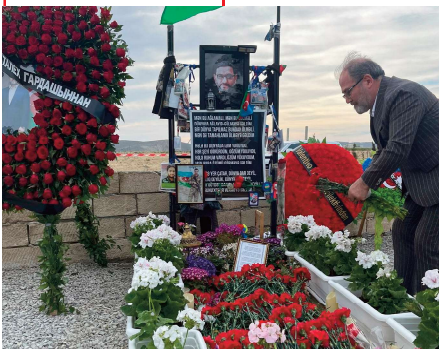
Babur, taziye meclisinde Kafkas Müslümanları İdaresi Başkanı Şeyhülislam Allahşükür Paşazade, Azerbaycan Millî Meclisi Başkan Yardımcısı Adil Aliyev ve birçok önemli isimle görüştü.

Taziye merasiminin ardından Meşedi Dadaş Mescidi'ndeki anma törenine de iştirak eden Babur, burada Ehlibeyt dostları ile bir araya geldi.

Hacı Şahin Hesenli kimdir?

Hasanlı Şahin Hesenli, 7 Temmuz 1974'te Bakü'de doğdu. 1991-1999 yıllarında Azerbaycan Devlet Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği Fakültesi'nde okudu. 2001-2004 yıllarında Bakü Devlet Üniversitesi Tarih Fakültesi'nde ikinci yüksek eğitimi aldı. Arapça, Farsça ve Rusça dillerini bilen Hacı Şahin, evli ve dört çocuk babasıydı.

Hacı Şahin Hesenli, 1991 yılından itibaren bireysel olarak din eğitimi almaya başladı. 1992 yılında Bakü'nün Yasamal Hüseyniye'sinde İslami faaliyetlerine başladı. 2001 yılından beri Bakü'nün Nesimi semtinde bulunan "Meşadi Dadaş" mescidinde görev yapmaktaydı.

CABİR'in Yeni Başkanı Şeyh Ali Salmanlı

Caferi Alimler Birliği Olağan Genel Kurul Toplantısı yapıldı. 20 Haziran Salı günü saat 15.00'te Zeynebiye Camii Kültür Merkezi'nde gerçekleşen toplantıya, başta Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz ve dernek üyelerinin çoğunluğu katıldı.

Program Ehl-i Beyt mektebi alimlerimizden Ali Rıza Bozan'ın Kur'an tilaveti ile başladı. Ardından şehitlerimiz için bir dakikalık saygı duruşu ve İstiklal Marşı okundu.

Divan kurulu seçiminin ardından, Ehl-i Beyt mektebi alimlerimiz görüş, öneri ve eleştirilerini dile getirdiler.

Toplantıya katılan alimlerimiz, halk tabanı bulunan alimlerimizin aynı çatı altında bir araya gelmesini ilahi bir lütuf ve nimet olarak tanımladılar.

Dernek faaliyetlerine ilişkin görüş alışverişinin yapılmasının ardından, yeni yönetimin seçilmesine geçildi.

Yapılan oylamanın ardından 9 kişilik yeni yönetim kurulu belirlendi.

Caferi Alimler Birliği Başkanlığı'na Ali Salmanlı seçildi.

Toplantının sonunda Alimlerimizden Ali Rıza Bozan hoca methiyeler okuyarak manevi ortama güzellik katmış oldu.

Değişik bölgelerden bir temsilcinin seçildiği yeni yönetim kurulu ise bir araya gelerek kendi

arasındaki görev dağılımı için toplandılar.

Seçim sonrasında bir değerlendirme toplantısı yapan yönetim kurulu üyeleri, kendi aralarındaki görev dağılımını da belirlediler.

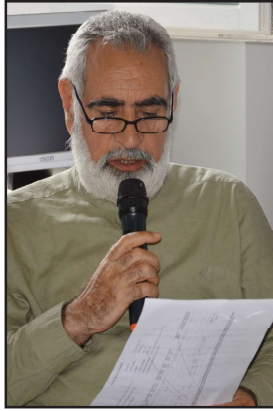
Başarılı çalışmaları ile 9. yılını geride bırakan dernekte üyelerin en önemli talebi ise bugüne kadar sağlanan birlik ve beraberliğin aynı şekilde korunması ve halk içerisindeki faaliyetlere özen gösterilmesi isteği oldu.

Genel kurulun sona ermesiyle birlikte Ehl-i Beyt Mektebi alimlerimiz Zeynebiye Camii ve Kültür Merkezini gezerek çalışmalar hakkında bilgi aldılar.

Alimlerimiz Zeynebiye Camimizin yapımında emeği geçenlere teşekkür ederek Merhum Hamit Turan hocamızı ilahi rahmetle yad edip merhum için Fatıha okudular.

Caferi Alimler Birliği yeni yönetim kurulu listesi :

- 1 – Ali Salmanlı (Başkan)
- 2 – İbrahim Şeren (Başkan Yardımcısı)
- 3 – Çetin Otay (Başkan Yardımcısı)
- 4 – Ali Koç (Sekreter)
- 5 – Ahmet Talan (Muhasip Ve Sayman)
- 6 – Ahmet Gök
- 7 – Abdullah Şabahat (Ege Temsilcisi)
- 8 – Ahmet Erdem (Kars Temsilcisi)
- 9 – Behlül Salmanlı (İğdır Temsilcisi)

Toplantıya katılan alimlerimiz, halk tabanı bulunan alimlerimizin aynı çatı altında bir araya gelmesini ilahi bir lütuf ve nimet olarak tanımladılar. Dernek faaliyetlerine ilişkin görüş alışverişinin yapılmasının ardından, yeni yönetimin seçilmesine geçildi. Yapılan oylamanın ardından 9 kişilik yeni yönetim kurulu belirlendi. Caferi Alimler Birliği Başkanlığı'na Ali Salmanlı seçildi.

Hız. Fatıma (s.a) ile Hız. Ali (as) `nin Kutlu Evlilikleri

"Ali olmasaydı, Fatıma'ya denk bir eş bulunmazdı."
Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: "Allah'ım! Bu benim kızım ve bütün insanlar arasında en çok sevdiğim kimsedir. Allah'ım! Bu da benim kardeşim ve bütün insanlar arasında en çok sevdiğim kimsedir." Hız. Peygamber Efendimiz (Allah-u Teâlâ O'na ve Pâk Ehlibeyti'ne salât etsin) şöyle buyurmuştur: **Müminlerin Emürü Hız. İmam Ali'nin, Âlemlerin Hanımlarının Seyyidesi Hız. Fatıma Zehra ile (Onlara selâm olsun) mubarek ve nurlu evliliklerinin yıl dönümünü minnasebetiyle değerli konuklarımızı kutlarız.**

Evlilik Tarihi

Ehl-i Beyt İmamları'ndan (a.s) gelen rivayetlerin tümün-de Hız. Fatıma'nın (a.s) Ali (a.s) ile evlenmesinin tarihi, Müslümanların Bedir Savaşı'ndan zaferle dönmelerinin hemen sonrası gösterilir.

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle rivayet edilmiştir:

Ali (a.s) Fatıma'yı (a.s) ramazan ayında nikâhladı ve aynı senenin zilhicce ayında Bedir Savaşı'ndan hemen sonra zifafa girdi.^[1]

Ayrıca, Emirü'l-Müminin'in (a.s) hicretin ikinci yılında, şevval ayının ilk günlerinde Bedir Savaşı'ndan döndükten birkaç gün sonra Fatıma (a.s) ile gerdeğe girdiği rivayet edilmiştir.^[2]

Yine Hız. Peygamber'in (s.a.a) hicretin ikinci senesinin zilhicce ayının başında Fatıma'yı (a.s) Ali (a.s) ile evlendirdiği de rivayet edilmiştir.^[3]

Ali (a.s) Fatıma'yı (a.s) İstiyor

İmam Ali (a.s), Hız. Fatıma'yı (a.s) istemeyi düşünüyordu. Ancak hem kendisinin, hem de İslâm toplumunun o sırada yaşadığı yoksulluk, geçim sıkıntısı onu bu isteğini pratikte gerçekleştirmekten alıkouyordu. Bu yüzden evlilik fikrini erteliyor, bir aile kurma arzusunu bir süre için unutmaya çalışıyordu. Bu toplumsal durumdu.

Fakat kişisel olarak Ali (a.s), yirmi bir yaşını geride bırakmıştı.^[4] Fatıma ile evlenmenin de tam zamanıydı. çünkü insanî erdemler ve ilâhî makamlar yönünden Ali'den başka Fatıma'ya denk bir erkek ve Fatıma'dan başka Ali'ye denk bir kadın yoktu. Bunlar, bir tekrarı artık dokunmayacak eşsiz bir kumaştan idiler.

Günlerden bir gün, İmam (a.s) işlerini tamamladı, sulama işinde kullandığı devesini çözdü ve evine doğru yola koyuldu. Deveyi evde bağladıktan sonra Resulullah'ın (s.a.a) evine doğru yürüdü. Hız. Peygamber (s.a.a) Ümmü Seleme'nin evinde bulunuyordu. İmam daha yolda iken, gökten bir melek Peygamberimize (s.a.a) şu ilâhî emri getirdi: "Nuru nur ile, yani Fatıma'yı Ali ile evlendir."^[5]

Ali (a.s) kapıyı çaldı. Ümmü Seleme: "Kim o?" dedi. Resulullah (s.a.a) dedi ki:

Kalk, ey Ümmü Seleme! Ona kapıyı aç ve içeri girmesini iste. çünkü bu, Allah ve Resulü'nün sevdiği, kendisi de Allah ve Resulü'nü seven bir

adamdır.

Ümmü Seleme dedi ki: "Anam babam sana kurban olsun, görmediğin hâlde hakkında bu övücü sözleri söylediğin adam kimdir?" Buyurdu ki:

Yavaş ol, ey Ümmü Seleme! Bu adam, ahmak ve sefih birisi değildir. O, benim kardeşim, amcamın oğlu ve yeryüzünde en çok sevdiğim kimsedir.

Ümmü Seleme der ki: "Bunun üzerine yerimden fırladım, az kalsın üzerime bağladığım peştamala takılıp düşecektim. Kapıyı açtım.

Karşımda Ali b. Ebu Talib'i görmeyeyim mi?!"

Ali, Resulullah'ın (s.a.a) yanına girdi ve şöyle dedi: "Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun, ey Resulallah!" Peygamberimiz de ona şu karşılığı verdi: "Ve selâm senin de üzerine olsun, ey Ebu'l-Hasan! Otur."

Ali (a.s) Hız. Peygamber'in (s.a.a) tam karşısına oturdu. Sürekli olarak yere bakıyordu. Bir şey istemeye gelmiş de utandığından söyleyemiyormuş gibi duruyordu. Resulullah'tan (s.a.a) utandığı için başını yerden kaldırmıyordu.

Hız. Peygamber (s.a.a) Ali'nin içinden geçenleri biliyormuş gibi, ona sordu:

Ey Ebu'l-Hasan! Bir ihtiyacın için gelmişsin gibi geliyor bana. İhtiyacın neyse söyle, içinden ne geliyorsa açıkla. çünkü senin ne ihtiyacın varsa, benim tarafımdan karşılanacaktır.

Ali (a.s) şöyle dedi:

Anam-babam sana kurban olsun. Ben daha bir çocukken, beni, amcam Ebu Talip'ten ve Fatıma bint-i Esed'den aldın. Yediğinin aynısını bana da yedirdin, beni kendi edebinle edelendirdin. İyilik ve şefkat bakımından, benim için Ebu Talip'ten ve Fatıma bint-i Esed'den daha iyiydin. Allah senin aracılığınla ve senin elinle beni doğru yola iletti. Allah'a yemin ederim ki, sen ya Resulallah, dünya ve ahiret hazinem ve zahiremsin. Allah'ın benim pazumu seninle güçlendirmesinin yanında, bir evimin, kendisiyle huzur bulacağım bir eşimin olmasını istedim. Sana kızını istemek için geldim. Kızın Fatıma'yı senden istiyorum. Beni Fatıma'yla evlendir misin, ya Resulallah?

Resulallah'ın (s.a.a) yüzü sevinçten ve memnuniyetten parladı. Fatıma'nın yanına gitti ve şöyle dedi: "Ali seni istiyor. Sen onu tanıyorsun."

Fatıma sustu. Peygamberimiz (s.a.a): "Allahu

Ekber! Susması kabul etmesi anlamına gelir." dedi. Dışarı çıktı ve Fatıma'yı Ali ile evlendirdi.^[6]

Ümmü Seleme der ki:

Resulullah'ın (s.a.a) yüzünün sevinçten ve memnuniyetten parladığını gördüm. Sonra Ali'nin (a.s) yüzüne bakıp gülümsedi ve şöyle dedi:

Ey Ali! Karşılığında seni evlendireceğim bir şeyin var mı?

Ali (a.s) şöyle dedi:

Anam-babam sana feda olsun. Allah'a yemin ederim ki, benimle ilgili hiçbir şey sana gizli değildir. Bir kılıcım, bir zırhım, bir de sulama işinde kullandığım bir devem var. Bunların dışında hiçbir şeyim yok.

Resulullah (s.a.a) buyurdu ki:

Ey Ali! Kılıcına ihtiyacın var; onunla Allah yolunda cihat edersin, onunla Allah düşmanlarıyla savaşırısın. Deveni de hurmalarını sulamak ve ailene su taşımak için kullanırsın, yolculuklarında yükünü onunla taşırsın. Ama zırhın karşılığında seni evlendiriyorum. Onu almayı kabul ediyorum. Ey Ebu'l-Hasan! Sana bir müjde vereyim mi?

Ali (a.s) şu cevabı verdiğini söyler:

Evet, anam-babam sana feda olsun. Bana o müjdeyi ver. çünkü uğurlu bir seciyeye, bereketli bir karaktere ve işlerinde hikmete sahiptir. Allah'ın salât ve selâmı üzerine olsun.

Resulullah (s.a.a) şöyle dedi:

Ben seni yeryüzünde Fatıma ile evlendirmeden önce, Allah gökte seni onunla evlendirdi. Sen bana gelmeden önce, gökten bir melek şuracıka bana geldi ve şöyle dedi:

"Ey Muhammed! Yüce Allah, yeryüzüne nazar etti. Mahlûkatı içinde seni seçerek elçi olarak gönderdi. Sonra ikinci kez yeryüzüne nazar etti. Orada senin için bir kardeş, bir vezir, bir arkadaş ve bir damat seçti. Kızın Fatıma'yı (a.s) onunla evlendirdi. Gökteki melekler bu olayı kutladılar. Ey Muhammed! Allah bana, Ali'yi yeryüzünde Fatıma ile evlendirmeni söylememi ve onları, tertemiz, seçkin, arınmış, hayırlı, dünyada ve ahirette erdem sahibi iki oğulla müjdelememi emretti." Ey Ali! Allah'a yemin ederim, daha melek göğe yükselmemişti ki, sen kapıyı çaldın.^[7]

Ali ve Fatıma'nın Evlenmelerinin Gökten Emredilmiş Olması

Resulullah (s.a.a) ona bakıp gülümsedi, sonra şöyle dedi:

Ey Ali! Allah bana, Fatıma'yı seninle evlendirmemi emretti. Onu, eğer kabul edersen, dört yüz miskal gümüş karşılığında seninle evlendirdim.

Ali şöyle dedi: "Razıyım ya Resulallah!" Sonra

Ali bir kenara çekilip Allah için şükür secdesine kapandı. Ardından şöyle dedi: "Beni, mahlûkatın en hayırlısı Resulullah Muhammed'e sevdiren Allah'a hamdolsun."

Resulullah (s.a.a) da şöyle buyurdu:

Allah ikinize bereket versin. Sizi bereketli kılsın ve size mutluluk versin. Sizden çok sayıda tertemiz nesiller meydana getirsin.

Enes der ki: "Allah'a yemin ederim ki, Allah, onlardan çok sayıda tertemiz nesiller meydana getirdi."^[8]

Fatıma'nın (a.s) Mihri ve çeyizi

Ali, zırhını Osman'a sattıktan sonra mihri alıp getirdi. Mihir dört yüz hecerî siyah dirhemden ibaretti. Resulullah (s.a.a) dirhemleri aldı, yeni ev için eşya alsınlar diye parayı ashabından ve kendi eşlerinden bazılarına teslim etti. Fatıma'nın çeyizi şundan ibaretti:

- 1) Yedi dirhem değerinde bir gömlek.
- 2) Dört dirhem değerinde bir başörtüsü.
- 3) Hayber malı siyah bir kadife.
- 4) çzeri kaytan türü iplerle örtülüp bağlanmış bir divan.
- 5) Mısır keteninden mamul, birinin içi lifle, öbürünün ise yünle doldurulmuş iki döşek.
- 6) İçleri izhirden (bir çeşit kokulu bitkiden) doldurulmuş Taif derisinden dört yastık.

7) Yünden yapılmış bir örtü.

8) Hecer yapımı bir hasır.

9) Bir el değirmeni.

10) Deriden yapılmış bir su kabı.

11) [İçinde elbise yıkanılan] bakır bir leğen.

12) Bir süt kâsesi.

13) Küçük su kovası.

14) Sızdırmazın diye içi ziftlenmiş leğen.

15) Yeşil bir testi.

16) Kiremitten iki bardak.

17) Bir meşin minder.

18) Katranî aba.

19) Su kovası...

Dipnotlar

[1]- Keşfu'l-Gumme 1/364; Biharu'l-Envar, 43/134

[2]- el-Emalî, Tusî, s.43, Meclis: 2, Hadis: 47

[3]- Misbahu'l-Müteheccid, şeyh Tusî, s.613.

[4]- Zehairu'l-Ukba, s.36

[5]- Meani'l-Ahbar, s.103; el-Hisal, s.640; el-Emalî, şeyh Saduk, 474; Biharu'l-Envar, 43/111

[6]- Biharu'l-Envar, s.43/93; Zehairu'l-Ukba, s.39

[7]- Biharu'l-Envar, s.43/127

[8]- Kifayetu't-Talib, bab: 78, s.298; el-Menakıb, 3/351, Hz. Fatıma'nın evliliği bölümü; Keşfu'l-Gumme, 1/348-349; Zehairu'l-Ukba, s.41

"Fatıma benden bir parçadır; O'nu üzen beni de üzer, O'nu kuşkulandıran beni de kuşkulandırır!"
Hz. Peygamber Efendimiz (Allah-u Teâlâ O'na ve Pâk Ehlibeyti'ne salât etsin) kızı Hz. Fatıma Zehra'ya (Allah'ın selâmı üzerine olsun) şöyle buyurmuştur: "Kızım, Sana salât eden kimseyi Allah bağışlar ve Benim cennette bulunduğum yere o kimseyi eriştirir."

Ortadoğu Sorununa Kısa Bir Bakış

Taner KIRHAN
Tarih Öğretmeni

II. Dünya Savaşı sonunda Ortadoğu'da Avrupa'nın önde gelen büyük güçleri İngiltere ve Sovyetler Birliği idi. Fransa zayıftı, Almanya ve İtalya yenilmişti, Amerika ise henüz ne yapacağına karar vermemişti. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin hedeflerini gerçekleştirmek için uyguladıkları yöntemler Amerika'yı bölgeye taşıdı. 1945-1946'da Sovyetler'in Kuzey kuşaktaki amacı tıpkı Doğu Avrupa ve Balkanlar'da olduğu gibi kendilerine bağımlı tampon devletler oluşturmaktı.

Ortadoğu, XX. yüzyılın başlarında ortaya atılmış yeni bir coğrafi kavram olmasına rağmen sadece bir coğrafi bölge olmayıp insanlığın çıkarlarını çatıştığı, kanlı gözyaşlarının aktığı bir yerdir.

İlk defa 1902 yılında Amerikan bir deniz subayı tarafından kullanılmakla birlikte Ortadoğu (Ar. eş-Şarku'l-evsat) Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerle (Yunanistan hariç) bunlara komşu olan ülkeleri ifade etmektedir. Ortadoğu'nun çekirdeğini Müslüman Arap dünyasının oluşturduğu kabul edilir. Coğrafi olarak Güneybatı Asya'da bulunan Türkiye, İran, Mezopotamya, Arap Yarımadası, Körfez Ülkeleri ve Mısır'ı içine alan bölge tarihte olduğu gibi günümüzde de uluslararası gelişmelerin odağında yer almaktadır. İnsanlık tarihinde medeniyetlerin doğup geliştiği, semavi dinlerin dünyaya yayıldığı bir yer olmasının yanı sıra ekonomik, stratejik, kültürel ve demografik özellikleri, bölgenin küresel önemini artırmaktadır.

XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren geliştirilen jeopolitik teorilere göre Ortadoğu, Afroavasya ana kıtasının merkezini ve kesişim alanını oluşturur. Kara jeopolitiği açısından bakıldığında dünya hâkimiyetinin tesisi için Avrasya'ya hâkim olmak gerekmektedir. Dünyada birinci derecede önemli dokuz stratejik deniz geçiş yolundan beşi (İstanbul ve Çanakkale boğazları, Süveyş Kanalı, Aden ve Hürmüz geçişleri) bu bölgede yer almaktadır.

Antik dönemde Mısır, Mezopotamya, Anadolu ve İran merkezli devletler ve imparatorlukların hâkimiyet mücadelelerine sahne olan Ortadoğu, Büyük İskender, Roma imparatorlukları ve İslâm medeniyetinin doğuşu ve yayılışıyla siyasî bütünlüğe kavuşmuştur. Bölgenin Doğu ve İslâm ile özdeşleştirilmesi, Ortadoğu'yu Doğu-Batı, İslâm-Hıristiyan karşılaşmasının odağı haline getirmiştir. Haçlı savaşları ile keskinleşen bu jeokültürel ayrım Osmanlı döneminde de devam etmiş, Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyıla kadar Avrupa karşısında baskın konumu sebebiyle Ortadoğu uzun süreli bir istikrar ve barış dönemi yaşamıştır. XIX. yüzyılda sömürgeciliğin yayılması ve Osmanlı Devleti'nin dağılmaya başlamasıyla birlikte Batılı büyük güçler kültürel ve dinî bakımdan Ortadoğu'ya müdahil olmaya

başlamıştır.

XIX. yüzyılda sömürgeciliğin gelişmesi ve Asya'ya yönelmesi Ortadoğu'nun jeoekonomik önemine yeni boyutlar katmıştır. Ortadoğu bu yeni süreçte endüstriyel Avrupa ile sömürgeleştirilen Doğu arasında hammaddelerin ve doğal kaynakların aktarım hattı haline gelmiştir. XX. yüzyıl başlarından itibaren bölgedeki petrolün ortaya çıkarılması ile Ortadoğu başlı başına bir doğal kaynak havzası hâline gelmiş, stratejik bir konum ve önem kazanmıştır. Ortadoğu bugün itibarıyla dünyada kanıtlanmış petrol rezervlerinin yaklaşık % 65'ine ve doğal gaz rezervlerinin üçte birine sahiptir.

Avrupalı büyük güçler arasında XVIII. yüzyılın sonundan başlayarak I. Dünya Savaşı ile birlikte nihayete eren Osmanlı Devleti'nin topraklarındaki stratejik rekabet "Şark Meselesi" olarak ortaya çıkmış, XIX. yüzyıl boyunca İngiltere ve Rusya arasında İran, Kafkasya, Orta Asya, Afganistan coğrafyası üzerinde devam eden bu stratejik rekabet "Büyük Oyun" olarak adlandırılmıştır.

Almanya'nın 1890'lardan itibaren Ortadoğu'ya nüfuz etmeye başlamasıyla stratejik bakımdan yeni bir sürece girilmiş, 1914 yılı sonunda Osmanlı Devleti'nin Almanya'nın yanında savaşa girmesiyle birlikte Ortadoğu I. Dünya Savaşı'nın cephelerinden biri haline gelmiştir. Almanya karşısında ittifak kuran Şark meselesinin baş aktörleri İngiltere, Rusya ve Fransa savaş sırasında Ortadoğu'yu çeşitli gizli anlaşmalarla paylaştılar.

Kısaca, İngiltere'nin, Hindistan'a ve diğer sömürgelere giden ulaşım hatlarını koruma gayreti, ticarî üstünlüğünü devam ettirme çabası, Ortadoğu'daki çıkarları deniz, kara ve hava ulaşım yollarının güvenliği ile petrolü elde tutma siyaseti, Balfour Deklarasyonu ile zoraki kurdurduğu ve 1948 yılında bağımsızlığını ilan ettiği İsrail'in

insan hak ve hukukuna aykırı davranışları; Fransa'nın, Avrupa'nın büyük devletleriyle olan rekabet sebebiyle sömürgecilik yarışında fırsatları kaçırmak istememesi, 1830'da Cezayir'i, 1881'de Tunus'u işgal etmesi; Almanya'nın Ortadoğu'da 1890'lardan itibaren başlayan nüfus kazanma isteği ve İngiltere-Fransa'ya karşı bir denge unsuru hâline gelmesi; İtalya'nın, Libya ve Oniki Ada'daki ticarî çıkarları ve 1935'ten itibaren bölgede İngiltere için II. Dünya Savaşı boyunca devam eden stratejik bir tehdit olması; Rusya'nın stratejik bakımdan sıcak denizlere inme amacıyla Ortadoğu'da İngiltere'nin en büyük rakibi olması, Amerika Birleşik Devletleri'nin 1920'lerden itibaren özel şirketlerinin Suudi Arabistan merkezli petrol çıkarlarını koruma gayreti Ortadoğu'yu kaosun içine sürükleyen nedenlerdi.

II. Dünya Savaşı sonunda Ortadoğu'da Avrupa'nın önde gelen büyük güçleri İngiltere ve Sovyetler Birliği idi. Fransa zayıftı, Almanya ve İtalya yenilmişti, Amerika ise henüz ne yapacağına karar vermemişti. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin hedeflerini gerçekleştirmek için uyguladıkları yöntemler Amerika'yı bölgeye taşıdı. 1945-1946'da Sovyetler'in Kuzey kuşağtaki amacı tıpkı Doğu Avrupa ve Balkanlar'da olduğu gibi kendilerine bağımlı tampon devletler oluşturmaktı. Daha savaş bitmeden Sovyetler Birliği, Türkiye ve İran üzerinde kontrol sağlamaya teşebbüs etti. Montrö Antlaşması'nın yenilenmesini, Boğazlar'da üs ve doğu sınırında ise toprak istedi. 1941'den beri İran'ın kuzeyini işgal altında tutan Sovyetler savaşın nihayetinde anlaşmaya rağmen askerlerini çekmedi. Ancak bu politikaları çıkarlarının tersine sonuçlar verdi. Türkiye ve İran siyasî ve askerî bakımdan hızla Amerika'ya yakınlaştı. Özellikle 1956 Süveyş Savaşı, İngiltere ve Fransa'nın bölgedeki son güç gösterisi oldu. Bu tarihten sonra Avrupalı güçler Ortadoğu'daki etkisini kaybetti, bölge stratejik bakımdan Amerika ve Sovyetler nüfûzu altına girdi.

1947'de Truman doktriniyle Türkiye ve Yunanistan'ı Sovyet tehlikesi karşısında güvence altına aldı. Sovyetler'i çevrelemek amacıyla 1955 yılında Türkiye, Irak, İngiltere, Pakistan ve İran'ın üyesi olduğu Bağdat Paktı kuruldu. Bu pakta birlikte Batı ittifakı açısından NATO ve SEATO ile beraber Sovyetler Birliği'nin çevrelenmesi tamamlanmış oldu. 1957 tarihli Eisenhower doktriniyle Amerika giderek bölge içi uyuşmazlıklar ve çatışmalarda taraf olmaya başladı. Bölgede hızla yükselen radikal Arap milliyetçiliğini uluslararası komünizmin bir parçası görerek İsrail ile yakınlaşmaya başladı. 1962'den sonra hızlanmaya başlayan Amerika-İsrail yakınlaşması 1967'deki Arap-İsrail Savaşından sonra gelişerek Amerika-İsrail stratejik ittifakına dönüştü. Amerika'nın 1970'lerde bölgedeki diğer iki önemli stratejik müttefiki İran ve Suudi

Arabistan'dı.

Öte yandan Sovyetler Birliği, kendisini çevrelemeyi hedefleyen Bağdat Paktı projesi üzerine Arap dünyası ile ilgilenmeye başladı. Özellikle Arap-İsrail uyuşmazlığı ve Amerika'nın İsrail ile yakınlaşması Sovyetler Birliği'ni, Amerika Birleşik Devletleri hâkimiyetini sınırlandırma çabasına yöneltti. Sovyetler, kısa zamanda radikal Arap milliyetçiliğinin bir müttefiki olarak Amerika ve bölgedeki müttefiklerine karşı stratejik bir rol oynamaya başladı. Arap dünyasındaki Sovyet etkisi 1960'larda zirveye çıktı ve soğuk savaş dönemi boyunca iniş çıkışlarla devam etti.

Ortadoğu'da 1960'lardan 1980'lerin sonuna kadar çeşitli boyutlarda devam eden ve 1970'lerde Basra Körfezine yayılan Amerika-Sovyetler stratejik rekabeti, İran İslâm Devrimi (1979) ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgaliyle birlikte yoğunlaştı. Amerika Birleşik Devletleri 1991'de soğuk savaşın sona ermesi ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Ortadoğu'da tek hâkim güç olarak kaldı. Amerika, başta enerji kaynaklarının ve enerji nakil güzergâhlarının güvenliği olmak üzere temel stratejik çıkarlarını gerçekleştirmek için bölgede kendisine tehdit olarak gördüğü rejimlere karşı mücadele etmeyi günümüzde de sürdürmektedir. Son yıllarda dünyanın en gerilimli ve sıkıntıları bir türlü bitmeyen bölgesi durumundaki Ortadoğu'nun en önemli sorunu İsrail ile Filistin ve komşu Arap devletleri arasındaki çatışmalardır. Bölgede iç savaşla yıpranmış Lübnan, iki parçaya ayrılmış Kıbrıs ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Irak'a müdahalesi, kaosa sürüklenmiş Suriye meselesi gibi başka sorunlar da mevcuttur.

Yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız Ortadoğu meselesi Avrupa'nın büyük devletleri diye tabir edilen ama sömürgeci mantıkla hareket eden devletlerin çıkarlarının Ortadoğu'yu savaş cehennemine çevirmesine, milyonlarca insanın ölmesine yahut ölümden beter bir yaşam sürmelerine sebebiyet vermiştir.

Ortadoğu'da 1960'lardan 1980'lerin sonuna kadar çeşitli boyutlarda devam eden ve 1970'lerde Basra Körfezine yayılan Amerika-Sovyetler stratejik rekabeti, İran İslâm Devrimi (1979) ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgaliyle birlikte yoğunlaştı. ABD 1991'de soğuk savaşın sona ermesi ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Ortadoğu'da tek hâkim güç olarak kaldı. Amerika, başta enerji kaynaklarının ve enerji nakil güzergâhlarının güvenliği olmak üzere temel stratejik çıkarlarını gerçekleştirmek için bölgede kendisine tehdit olarak gördüğü rejimlere karşı mücadele etmeyi günümüzde de sürdürmektedir.

Bu hac tarihte, Veda hacı, İslam hacı, Belağ hacı, Kemal hacı ve Tamam hacı gibi isimlerle nakledilmiştir. Peygamber, gusül ve tedhin etti, çok doğal ve gösterişsiz iki elbise giyindi bir tanesini beline bağladı ötekini ise omzuna attı. Cumartesi günü zilkadenin 24 veya 25'inde hac vazifesini yerine getirmek için yaya olarak Medine'den çıktı. Hanımlarını ve ehli-beytini develerin sırtında hazırlanan mahfellerle bindirerek. Bütün muhacir, ensar ve arap kabileleri ile beraber büyük bir toplulukla yola koyuldu. Bu arada halk arasında able veya hasbe adında bir hastalık türemişti, bu sebeple halktan bir kısım bu yolculuğa katılamamıştı buna rağmen sayıları oldukça yüksek bir insan topluluğu Peygamber ile beraber yola çıkmıştı. Öyle ki Peygamberle beraber hac vazifesini yerine getirmek için gidenlerin sayısını 114,120 ve 124 bin kişi olarak naklediyorlar. Elbette bu rakam Hz. Ali ve Ebu Musa ile mekkeden yola çıkanlardan hariç olanlardır.

Kaynaklarda Gadir-Hum

Gadir bayramı Zilhicce ayının 18'inde kutlanılan büyük İslami bayramlardan biridir. Bugün Hz. Resul-ü Kibriya Efendimiz (s.a.a) ilahi emir gereği Hz. Ali'yi (a.s) hilafet ve imamet makamına atamıştır. Bu olay, hicretin onuncu yılında, Zilhicce ayının on sekizinde Veda Haccı'nda Gadir-i Hum denen yerde gerçekleşmiştir.

Şia hadislerinde bugün için "Eyduhlahi'l Ekber" (en büyük bayram),^[1] Muhammed (s.a.a) Ehlibeyt'inin (a.s) Bayramı^[2] ve en üstün bayram^[3] gibi tabirler kullanılmıştır.

Gadir-i Hum hadisi, Şia ve Sünni'nin rivayet ettiği ve Ehli-beytin imametine delalet eden hadislerdendir. Peygamber veda haccından dönerken Gadir-i Hum denilen yere geldi.(konaklama yeri olmamasına rağmen) Orada konakladılar.

Şialar bugünde, dünya genelinde çeşitli kutlama ve şenlikler düzenlemektedir.

Gadir Vakası

Rivayetlerin naklettiğine göre, Hazreti Peygamber (s.a.a) hicretin onuncu yılında Zilkade ayının 24 veya 25'inde hac ibadetlerini yerine getirmek için, Medine'den Mekke'ye doğru yola koyuldu.^[4] Allah Resulü'nün (s.a.a) bu haccına "Veda Haccı", "Hiccetü'l İslam" ve "Hiccetü'l Baliğe" de denmektedir. Hac ibadetleri bittikten sonra Müslümanlar Mekke'yi terk ederek, Medine'ye doğru yola koyuldular. Müslümanlar, Zilhicce ayının 18'inde Gadir Hum denen yere vardılar. Şam, Mısır ve Irak hacıları topluluktan ayrılmadan önce, Cebrail (a.s) tebliğ ayetini Hz. Peygamber'e (s.a.a) nazil etti ve Allah tarafından Hz. Ali'yi (a.s) kendisinden sonra insanlara veli ve vasi olarak tayin etmesini emretti.

Bu ayet nazil olduktan sonra, Hz. Peygamber (s.a.a) hacıların kervanına durma emrini verdi. Sonra önde gidenlerin ve geride

kalanların Gadir-i Hum denen yere ulaşmalarını istedi. Sonra Hz. Resulullah (s.a.a) insanların görmesi için, Hz. Ali'nin (a.s) elini havaya kaldırarak, şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Ben sizlere sizlerden daha çok velayet (ve yönetici) hakkına sahip değil miyim?" İnsanlar hep birden şöyle dediler: "Evet, ey Resulullah!" Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: "Allah benim mevlamdır ve ben de müminlerin mevlasıyım. Ben onlara kendi nefislerinden

daha evla ve layık kimseyim." Daha sonra da emin olmak ve yanlıştan kaçmak için şu cümleyi üç defa tekrarladı: "Ben kimin mevlasıysam, bu Ali de onun mevlasıdır." Peygamber (s.a.a) daha sonra şöyle dua etti: "Allahım! Ali'nin velayetini kabul eden ve onu seven kimseyi sen de sev. Ali'ye düşmanlık eden kimseye sen de düşmanlık et. Allah'ım! Ali'nin yardımcılara yardım et; Ali'nin düşmanlarını hor ve hakir kıl ve Ali'yi hakkın merkezi kıl." Daha sonra oradakilere: "Burada bulunanlar, bu mesajı diğerlerine ulaştırın" diye emirde bulundu.

Hadislerde Gadir Bayramı

Ehlisünnet kaynaklarında rivayet edildiğine göre, her kim Zilhicce ayının on sekizinde (Gadir-i Hum günü) oruç tutarsa, orucunun sevabı altı aylık oruca bedeldir. İşte bugün, Gadir-i Hum günüdür.^[5] Hz. Fahr-i Kâinat Efendimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Gadir-i Hum günü, ümmetimin en önemli bayramlarından biridir. O gün yüce Allah, kardeşim Ali b. Ebu Talib'i benden sonra insanların hidayet olması için, ümmetimin sancaktarı olarak tayin etmemi emretti. İşte o gün Allah-u Teâlâ, dinini ikmal etti; nimetini ümmetime tamamladı ve İslam'ı onlar için beğendi."^[6] Aynı şekilde İmam Cafer-i Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "Gadir-i Hum günü büyük bir bayramdır. Allah, bugünü bayram

saymayan ve azametini bilmeyen hiçbir peygamberi görevlendirmemiştir. Bugünün adı göklerde ahit ve sözleşme günü; yerde ise, sağlam anlaşma ve herkesin hazır olduğu gündür.”^[7]

Yine İmam Cafer-i Sadık (a.s) "Gadir bayramını Müslümanların en azametli ve şerefli bayramı bilmekte; onun her saatinde Allah'a şükredilmeli; insanlar, karşılığı altmış yıllık oruç sevabı olan şükür orucu tutmalıdır" diye buyurmaktadır.^[8]

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: "Gadir günü, gök ehline yer ehline daha meşhurdur... Eğer insanlar bugünün kıymetini bilecek olsalardı, hiç kuşkusuz melekler her gün onlarla on defa musafaha (tokalaşma, selamlaşma) ederdi.”^[9]

Gadir Bayramının Tarihçesi

Müslümanlar ve özellikle Şialar ilk dönemlerden olmak üzere, her zaman Gadir gününü büyük bayramlardan biri olarak saymıştır. Bugün onların yanında "Gadir Bayramı" olarak meşhurdur.^[10]

Mesudi (ö. 346 h.k.) kitabında, Müminlerin Emiri Hz. Ali'nin (a.s) çocukları ve Şiaların, bugünü büyük günlerden saydıklarını yazmaktadır.^[11] Kuleyni (ö. 329 h.k.) Şiaların bugününde

kutlama şenlikleri düzenlediğini nakletmiştir.^[12] Dolayısıyla Gadir bayramının üçüncü ve dördüncü asırda kutlandığı yaygın bir durumdur. Bundan öncede Feyyaz b. Muhammed b. Ömer Tusî, İmam Rıza'nın (a.s) (şehadeti: 203 h.k.) Gadir gününü bayram olarak kutladığını nakletmiştir.^[13] İmam Rıza (a.s) ikinci asrın sonlarına doğru yaşadığına göre, Gadir gününün bayram ve şenlik havasında çok eskiden beri kutlandığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Bu kutlama ve şenlikler, sonraki asırlarda da Müslümanlar arasında yaygındı. Hatta Mısır hâkimlerinden Musta'li b. Mustansır'ın biati hicretin 487. yılında Gadir-i Hum günü gerçekleşmiştir.^[14] Son yüzyılda ise, bu kutlama şenlikleri Şia'nın şiarlarından biri olarak sayılmaktadır.

Mısır'da Fatımi halifeleri Gadir bayramına

resmîyet kazandırmış; İran'da ise Şah İsmail Safavi hükûmete gelince, hicretin 907'sinden günümüze kadar, Gadir bayramı İran'da resmî bayramlardan biri olarak kutlanmaktadır.

Irak'ın Necef kentinde de bugün, (İmam Ali'nin (a.s) türbesinde bulunan) "Alevi Avlusu"nda çok görkemli bir şekilde kutlanmakta ve Şia ulemaları, halk ve İslam ülkeleri büyükelçilikleri toplanmakta, Gadiyeye hutbesi ve kasidelerini okunmaktadır. Yemen'de Zeydi Şialar, Gadir gününü şenliklerle ve aydınlatma gösterileri ile kutlamaktadırlar.

Gadir-i Hum gecesi de Müslümanların yanında önemli günlerden biri olarak bilinmektedir.^[15]

Gadir Bayramının Amelleri

- Oruç tutmak
- Gusül almak
- Eminullah Ziyaretini okumak
- Nudbe duasını okumak
- Müminlerle karşılaştığında, şu şekilde teahniyette bulunmak: "El-Hamdulillahilezi Ceelena mine'l Mutemessikine bi-Vilayeti Emiri'l Mümin'in ve'l Eimmeti'l Masumine aleyhimu's-selam"
- Güzel ve temiz elbiseler giymek
- Süslenmek

Güzel koku sürmek

Sıla-ı rahim

Müminlere yemek vermek.^[16]

Kaynaklar

- 1-Hürr-ü Amulî, Vesailu's-Şia, c. 8, s. 82.
- 2-Seyyid İbn-i Tavus, İkbalu'l A'mal, s. 464.
- 3-Kuleyni, Kâfi, c. 1, s. 203.
- 4-Tabersi, c. 1, s. 56; Mufid, s. 91; Halebi, c. 3, s. 308.
- 5-Hatib-i Bağdadi, c. 8, s. 284.
- 6-Saduk, Emali, s. 125.
- 7-Hürr-ü Amulî, Vesailu's-Şia, c. 5, s. 224.
- 8-Hürr-ü Amulî, Vesailu's-Şia, c. 10, s. 443.
- 9-Tusî, c. 6, s. 24.
- 10-Ebu Reyhan-ı Birunî, s. 95.
- 11-Et-Tenbih ve'l İşraf, s. 221.
- 12-Kâfi, c. 4, s. 149.
- 13-Biharul' Envar, c. 95, s. 322.
- 14-İbn-i Hallakan, c. 1, s. 60.
- 15-Sa'lebi, s. 511.
- 16-Kummi, Zilhicce ayının on sekizinci gününün amelleri.

Halk bir yere toplandıktan sonra Peygamber şöyle buyurdu: Ben sizlere kendi canlarınızdan daha üstün değimliyim. ? Onlar, evet öylesin deyince, Hz. Ali'nin elini havaya kaldırarak şöyle buyurdu: Ben kimin mevlası isem Ali'de onun mevlasıdır. Orada bulunan Müslümanların da itiraf ve ikrarlarından da anlaşıldığı üzere mevla kelimesi tasarruf etme manasında kullanılmıştır. Tasarruf etmenin tek manası da şudur ki, tasarruf edenin emir ve nehiyelerine itaat farzdır.

Soru ve Cevaplarla GADİR-İ HUM

Soru: Kadınlar da Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler mi?
Cevap: Gadir-i Hum'un en iyi özelliklerinden biri de her kesimden Müslümanın orada hazır bulunmasıydı. Kadın, erkek, zengin, fakir, Muhacir ve Ensar demeden, o gün, oradaki bütün Müslümanlar Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler. Evet, o gün kadınlar da Müslümanların emîri Hz. Ali'ye (a.s) biat ettiler. Çünkü İslam'a göre kadınlar da geleceklerini belirleme ve seçme hakkında sahiptirler ve özgürdürler.

Soru : Gadir-i Hum nedir?

Cevap: Sözlük anlamı: İçinden su akan küçük nehirdir. Terim anlamı: Küçük bir nehre sahip olduğu için Gadir-i Hum diye adlandırılan Cuhfe yakınlarındaki bir çöl.

Soru : Halkın, Hz. Ali (a.s) ile biat ettiği bu büyük olay neden Gadir-i Hum olarak meşhur olmuştur?

Cevap: Gadir-i Hum çölü, Mekke şehrine 3 mi l⁽¹⁾ uzaklıkta Cuhfe yakınlarında yer almakta ve orada her zaman küçük bir nehir bulunmaktaydı. Veda Haccı'ndan dönen kadın ve erkeklerden oluşan yüz yirmi bin kişilik kabile, Hz. Ali'nin (as) velayetinin ilanı için iki gün boyunca bu mekânda konakladı. O sıcak ve kavurucu havada, insanlar su ihtiyaçlarını gidermek için oradaki nehirden yararlandılar. Bu büyük olay ise Gadir-i Hum olarak adlandırıldı. O günden sonra çeşitli yazı, söyleşi ve şiirlerde halkın, Hz. Ali (as) ile yapmış olduğu bu toplu biat, Gadir-i Hum olarak adlandırıldı.

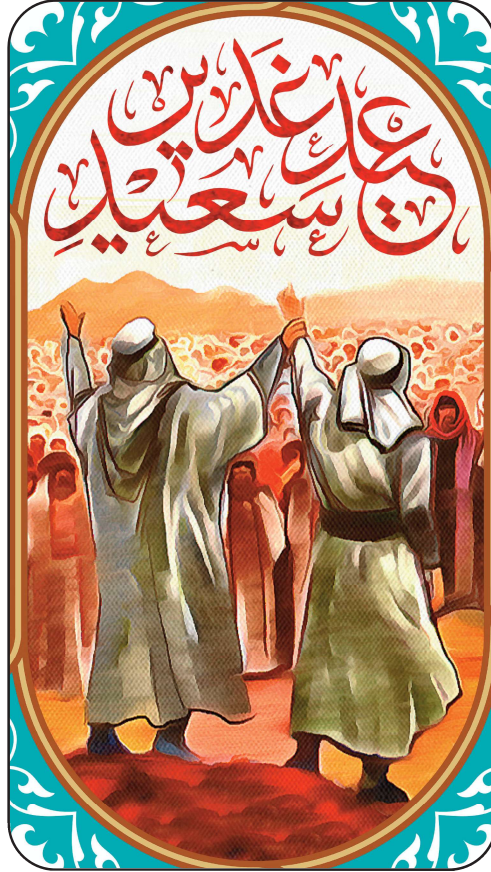
Soru : Bu olay başka isimlerle de anılmış mıdır?

Cevap: Halkın Ali'ye (as) topluca biat ettiği bu büyük olayın asıl adı Gadir-i Hum Olayı'dır. Ama başka isimlerle de anılmıştır. Örneğin;

Velayetin İlan Günü (yevmu'l-velaye)

Biat Günü (yevmu'l-bey'at)

Büyük Gün (yevmu'd-dûh) O günde büyük olay yaşandığı için veya halkın o sahrada bulunan büyük ağaçların gölgesine sığındığı için bu ismi almış olabilir.⁽²⁾

Soru: Büyük Gadir-i Hum Olayı ne zaman meydana gelmiştir?

Cevap: Büyük Gadir-i Hum Olayı, hicretin 10. Yılı, Zilhicce ayının 18'inde, Kurban Bayramı'ndan sekiz gün sonra, Perşembe günü meydana gelmiştir. O gün Allah (c.c.) tarafından, vahiy meleği aracılığı ile Gadir-i Hum sahrasında halkın toplu bir hâlde Hz. Ali (a.s) ile biatlaşma emri şu ayet ile verilmiştir:⁽³⁾

Ey Elçi, bildir sana Rabbinden indirilen emri.⁽⁴⁾

Soru: Gadir-i Hum Olayı, hangi büyük merasimden sonra meydana gelmiştir?

Cevap: Gadir-i Hum Olayı, hac

merasiminden sonra meydana gelmiştir. İslam beldelerinde yaşayan Müslümanlar, Hz. Peygamber'in (s.a.a) de bu yıl hac ibadetine katılacağını duyunca, çok yoğun bir şekilde hacca katıldılar. Bu hac, Hz. Peygamber'in (s.a.a) son haccı olduğu için "Veda Haccı" olarak adlandırılmıştır. Şeyh Kuleyni şöyle rivayet etmiştir: "Hz. Resulullah (s.a.a) hicretten sonra, âlemlerin rabbi Allah (c.c.) tarafından, şu ayet nazil olana dek on yıl boyunca Medine'de kaldı ve hacca gitmedi:

Ve insanları hacca davet et, uzak-yakın, bütün yerlerden yaya olarak yahut hayvana binerek gelsinler sana.⁽⁵⁾

Bunun üzerine Allah'ın (c.c.) Resülü (s.a.a), müezzinlere, halka Hz. Peygamber'in (s.a.a) bu yıl hacca gideceğini yüksek sesle duyurmalarını emretti. Medine ve etrafında, sahra ve çöllerde yaşayan herkes Hz. Peygamber'in hacca gideceğinden haberdar

oldu. Hz. Resulullah (s.a.a), İslam'ı kabul edenlere mektup yazarak, kendisinin hacca gideceğini ve hacca gitmeye gücü olanların da hazırlanmalarını istedi. Birçok insan hazretle hacca gitmeye hazırlandı. Her koşulda ona tabi idiler. Hazretin yaptıklarını yapmak, onun emrettiklerinden haberdar olmak için, gözler onun üzerindeydi.

(5) Hac Suresi, 27. ayet

Hız. Peygamber (s.a.a), zilkade ayının bitmesine dört gün kala yola çıktı. Zulhuleyfe'ye vardıklarında güneş batmak üzereydi. Peygamber (s.a.a), halka bedenlerini fazla tüylerden arındırmalarını, gusül almalarını ve elbiselerini çıkarıp ihrama girmelerini emretti. Resul-i Ekrem (s.a.a) gusül alıp ihrama girdikten sonra Şecere Mescidi'nde öğle namazını kılıp umresiz hacca niyet etti; çünkü temettü haccı henüz nazil olmamıştı. Daha sonra hazret hac telbiyesini tek başına söyledi: Lebbeyk, Allahumme lebbeyk, lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk. İnnel-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mulk, lâ şerike lek.

Hız. Peygamber (s.a.a) kendi telbiyesinde "ya ze'l-mearici lebbeyk" cümlesini çok sık söyleyip telbiyesini tekrarlıyordu.

Hız. Peygamber (s.a.a) her binekli gördüğünde veya her tepeden çıktığında ya da indiğinde, gecenin sonunda ve namazlardan sonra kendisiyle birlikte "hedy"⁽⁶⁾ götürüyor, kurban kesiyordu. Kesilen kurbanların sayısı bazı rivayetlere göre 66 ve 64, bazı rivayetlere göre ise 100 deve idi.⁽⁷⁾

Soru: Bu büyük olay neden Cuhfe'de meydana geldi? Oranın ne gibi bir özelliği vardır?

Cevap: Bütün Müslümanlar, hac merasiminden sonra kendi şehirlerine giderken, Cuhfe'ye kadar birlikteydiler. Oradan ayrılıp kendi şehirlerine gidiyorlardı.

Cuhfe, Hicaz halkını birbirinden ayıran bir kavşaktır. Oranın kuzeyinde, Medine ve Irak; batısında Mısır; güneyinde ise Yemen yolu bulunmaktadır. Eğer ilahî emir o gün vuku bulmasaydı, herkes dağılırdı. Bir kez daha bütün İslam beldelerinden bu kadar büyük bir kalabalığı toplamak mümkün olmazdı.

O zamanlarda radyo, televizyon, uydu telgraf gibi haberleşme araçları olmadığından dolayı ilahî emri bütün İslam beldelerine ulaştırmak imkânsızdı.

Öyleyse Gadir-i Hum'un özelliği, bütün İslam topraklarından halkı bir araya toplayabilmesidir.

Soru: Hz. Ali'ye (a.s) biat olayı neden Medine şehrinde veya diğer dinî toplantılarda gündeme gelmedi?

Cevap: Allah Teâlâ'nın (c.c.) bu emir için Gadir-i Hum sahrasını seçmesinin sebebi şudur: Eğer velayete biat meselesi Medine veya dinî merasimlerde gündeme gelseydi, İslam topraklarındaki Müslümanları orada bir araya getirmek mümkün olmazdı. Belli zaman ve mekânla sınırlı kalırdı.

Gadir-i Hum'un bütün dünyaya mal olması için, Medine veya başka bir merasimde değil, bütün dünyadan insanların katıldığı hac merasiminde olması gerekiyordu.

Soru: Hz. Ali'ye (a.s) biat eden ilk şahıs kimdi?

Cevap: Hz. Resulullah'ın (s.a.a) vahyi halka ulaştırması ve Hz. Ali'yi (a.s) konuşma kürsüsüne çağırmasından sonra Hz. Ali'nin (a.s) elini ilk tutan ve biat eden Hz. Peygamber'in (s.a.a) kendisi olmuştur. Daha sonra ise diğerleri İmam'a biat etmişlerdir.⁽⁸⁾

Soru: Hz. Peygamber (s.a.a), Ali'ye (a.s) biat etti mi? Ettiyse kimin emriyle?

Cevap: Oradaki bütün Müslümanlar, Allah (c.c.) ve Resulü'nün (s.a.a) emri ile İmam Ali'ye (a.s) biat ettiler. Ama herkesten önce, Hz. Peygamber (s.a.a), Allah'ın (c.c.) emriyle Hz. Ali'ye biat etti. Zira Hz. Peygamber'in risaleti imam olmadan devam etmez.

Dipnotlar:

(1) Mikyas derecesi farklılık gösterebilen bir ölçüm aracıdır. Mil, İngilizcedir ve 1609 metre kadardır. Deniz mili 1852 metredir. Arapça'da ise gözün yeryüzünde görebileceği uzaklığı ya da 4000 ziraa eşittir. Çoğulu emyal ve miyel.

(2) Hz. Emîrül-Müminin (as) Sakife Olayı'ndan sonra muhaliflerle münazara yaparken şöyle buyurmuştur. "Ben büyük günün (Gadir-i Hum gününün) sahibiyim. O büyük gün benim hakkımdadır. Çünkü o gün herkes bana biat etti." Şeyh Tusi, el-Emali, s.568. el-Burhan Tefsiri, c.3, s.319. Biharu'l-Envar, c.28, s.248. el-Gadir, c.1 s.341

(3) Ayetullah Subhani, Furuğ-i Ebediyet.

(4) Birçok İslam âlimi bu ayetin, Ali'nin (a.s) velayetinin ilanı için Gadir-i Hum günü nazil olduğunu itiraf etmişlerdir. Örneğin: 1- Taberî, el-Vilaye fi Tarihi'l-Gadir. 2- Ebu Bekr-i Farsî, Ma Nezele'l-Kur'an fi Emîri'l-Müminin (a.s). 3- Ebu Nuaym, Ma Nezele'l-Kur'an fi Ali (a.s), s.68. 4- Secistani, ed-Dirayetu fi Hadisi'l-Velaye. 5- Netenzi, el-Hasaisu'l-Aleviye. 6- Mahbubu'l-Âlem, Tefsir-i Şahi. 7- Emir Tusi, Ercahu'l-Metalib, s.67, 68, 203 ve 566. 8- Vahidî, Esbabu'n-Nüzul, s.135. 9- İbn Asakir, Tarih-i Dimeşk, c.2, s.85. 10- Şevkanî, Fethu'l-Gadir, c.3,

(5) Hac Suresi, 27. ayet

(6) Kurbanlık deve ve koyun

(7) Şeyh Abbas Kummî, Muntehe'l-Amal, c.1, s.186

(8) Önceki dipnotta veilen kaynaklar.

Soru: Gadir-i Hum gününü

Cebrail (a.s)

hangi ayeti

getirdi

ve Hz.

Peygamber'den

(s.a.a) ne

istedi?

Cevap: Cebrail

(a.s) o gün ilk

önce Maide

Suresi'nin 67.

ayetini getirdi

ve Hz.

Peygamber'den

(s.a.a) Hz. Ali

(a.s) ve on

bir evladı için

halktan biat

almasını istedi,

uyardı.

Eğer bugün

İmam Ali (a.s)

ve on bir

evladının

velayetini

ilan edip, onlar

için

Müslümanlard

an biat almazsa

peygamberliğini

yapmamış

olacaktı.

Hız. Peygamber'in, Hz Ali, Fatma, Hasan ve Hüseyin'i sevdiği ve onlara önem verdiği için, Müslümanların da Peygamberine uyararak onları sevmesinin, onlara önem vermesinin Allahın emir olduğu da böylelikle anlaşılır. Ehl-i Beyte dua edip salâvat göndermek, büyük bir makama sahip olan Ehl-i Beyt'i anmak ayrıca büyük bir ibadettir..

Hız. Peygamberin ümmetine: "Ben sizden peygamberlik ve Allah'ın ahkâmını tebliğ etme yolunda çektiğim zahmetler ve zorluklara karşılık Ehl-i Beytimi ve yakınlarımı sevmekten başka bir şey istemiyorum." Hadisinin, gerçekte, ümmetin takip edeceği yolu öğrenmekte kime başvuracakların göstermektedir.

İmamet ve Kardeşlik Bayramı Gadir-İ Hum

Ahir zaman Peygamberi, Hz. Muhammed Mustafa, hakka yürüyeceğini anlayınca 23 Şubat 632 tarihinde Gadirhum denilen bir alanda, rivayetlere göre 80 bini kişiyi aşkın bir topluluğa, Deve semerlerinden bir mimber oluşturarak bunun üstüne çıkıp tarihi Veda Hutbesini okudu. Hz. Muhammed Mustafa, ümmetine seslenerek 2 emanet tavsiye etti.

1- Allahın kelamı Kuran-ı Kerim,

2- Ehl-i Beyt'i.

Hız. Muhammed şöyle dedi. "Kuran ve Ehl-i Beytime ipine sim sıkı sarılın. Kevser Havuzunda her iki emanet bir birinden ayrılmadan bana ulaşacaktır. Ehl-i Beyt'im, Nuh'un gemisi gibidir. Gemiye binenler kurtuldular, binmeyenler helak oldular".

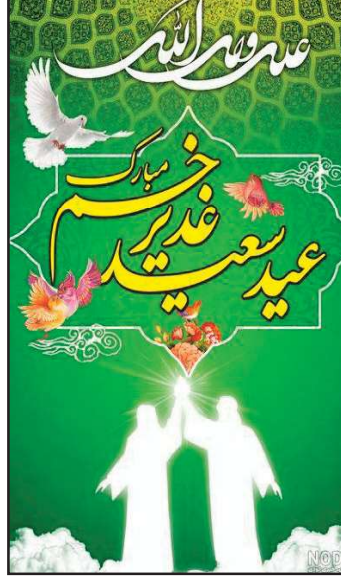
(Ehl-i Beyt, Hz. Muhammed'in ailesi demektir ve 1- Hz. Muhammed, 2- İmam Ali, 3- Ana Fatma, 4- İmam Hasan ve 5- İmam Hüseyin olmak üzere toplam 5 kişidirler).

Kur'an-ı Kerim düşünce, kanun ve değerler kaynağıdır... Kur'an, hayat programını düzenlemek ve hayat kanunlarını belirlemek üzere inen ilahî vahiy ve sözlerdir...

Kur'an-ı Kerim'de, Ehl-i Beyt'den bahsedilirken iki üslup kullanılmıştır:

1- Onlara özel bir unvan vererek onlardan bahsetmiştir. Tathir Ayeti'nde "Ehl-i Beyt" olarak, Meveddet Ayeti'nde de "Kurba" (Peygamber'in yakınları) olarak onlardan söz edilmesini buna örnek olarak verebiliriz. Bu konuda birçok ayet nazil olmuş ve Sünnet-i Nebevî o ayetleri açıklamıştır; müfessirler ve raviler de, onları kendi hadis ve tefsir kitaplarında nakletmişlerdir.

2- Onlarla ilgili olaylar ve vakıaları kaydetmiş, onların fazilet ve makamlarını anlatmış, onları övmüş ve ümmeti onlara yöneltmek istemiştir. Bu konularda birçok ayet inmiştir. Bu ayetlerin bazılarında, Mübahele Ayeti (**Âl-i İmran, 61**) ve İt'am Ayeti'nde (İnsan, 8) olduğu gibi, Ehl-i Beyt'den toplu

olarak söz edilmiş, bazılarında ise Ehl-i Beyt'in bazı fertlerinden bahsedilmiştir. Örneğin; **Maide Sûresi'nin 55. ayeti** olan ve "Velâyet Ayeti" diye adlandırılan, "Sizin veliniz, yalnız Allah, O'nun Peygamberi ve iman eden, ibadet eden ve rükû halinde zekât verenlerdir." ayetinde Hz. Ali'den bahsedilmektedir.

Ehl-i Beyt Hakkında Nazil Olan Ayetler (4)

1- Tathir Ayeti (5)

"Allah, yalnızca siz Ehl-i Beyt'ten her çeşit pislik ve kötülüğü giderip sizi tertemiz

kılmak ister" (**Ahzab: 33**)

Birçok tefsir ve Hadis kitaplarında bu ayet-i kerimede "Ehl-i Beyt"ten maksadın, Peygamber'in Ehl-i Beyti ve onların da, "Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin" olduğu açıklanmıştır.

Suyutî, ed-Dürr'ül-Mensur adlı tefsirinde, Taberanî'nin, Ümmü Seleme'den şöyle tarif ettiğini bildiriyor: "Peygamber, kızı Fatıma'ya şöyle buyurdu: "Kocanı ve çocuklarını benim yanıma getir." O da gidip onları getirdiğinde, Peygamber, Fedek'ten getirilmiş olan abasını onların üzerine attı ve mübarek ellerini onların üzerine koyup şöyle buyurdu: "Allah'ım, bunlar Muhammed'in ailesi ve soyudur, kendi rahmet ve bereketlerini Muhammed'in ehli ve soyunun üzerine indir; nasıl ki İbrahim'in soyuna indirdin. Şüphesiz ki sen, övülensin, yücesin."

Ümmü Seleme: "Ben de abanın altına girmek ve onlara katılmak istedim ve bunun için abanın bir ucunu kaldırdım. Peygamber abayı benim elimden çekti ve abanın altına girmeme müsaade etmedi ve şöyle buyurdu: "Sen hayır ve saadet üzeresin". Demektedir.

Peygamber'in eşi Ümmü Seleme'den nakledilen diğer bir hadiste de şöyle geçer: "Peygamber, Ümmü Seleme'nin evinde bir yatakta yatmıştı ve üzerine de bir Hayber abası örtmüştü. O sırada Fatıma biraz yemek getirdi. Peygamber buyurdu: "(Ey Fatıma!) Kocanı ve çocukların Hasan ve Hüseyin'i

benim yanıma çağır.” O da onları çağırırdı. Yemeği yedikleri sırada Peygamber’e şu ayet nazil oldu:

“Allah, yalnızca siz Ehl-i Beyt’ten her çeşit pislik ve kötülüğü giderip sizi tertemiz kılmak ister.”

Peygamber üzerindeki abanın fazlasını onların (Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin’in) üzerine örttü, daha sonra elini abadan çıkarıp göğe kaldırarak şöyle dua etti:

“Allah’ım, bunlar benim Ehl-i Beytim ve bana ait olan kimselerdir; öyleyse her türlü pisliği ve kötülüğü onlardan gider ve onları tertemiz kıl.”

Hz. Peygamber, bu sözü üç defa tekrarladı. Ümmü Seleme diyor: “Bende başımı o örtünün altına soktum ve dedim: “Ya Resulullah! Ben de sizinle miyim?” Peygamber iki defa buyurdu: “Sen hayır ve saadet üzeresin.”

Hz. Peygamber, devamlı olarak bu ayetin manasını ümmetine açıklıyor ve bu ayette açıklanan nur ve hidayetten ayrı düşmemeleri için sürekli olarak onların dikkatini bu ayete çekiyordu. Örnek olarak şu hadis-i şerifi zikredebiliriz:

Hz. Muhammed buyuruyor ki:

“Bu ayet (Tathir Ayeti) beş kişinin hakkında nazil olmuştur: Ben, Ali, Fatıma, Hasan, ve Hüseyin”. Bu ayetin tefsirinde, Ehl-i Beyt’ten maksadın kimler olduğu hakkında Aişe’den şöyle bir rivayet eder.

“Bir gün Peygamber üzerinde siyah yünden dokunmuş nakışlı bir kumaş olduğu halde dışarı çıktı. O sırada Hasan bin Ali geldi, Peygamber onu o kumaşın altına aldı; sonra Hüseyin geldi, Peygamber onu da o kumaşın altına aldı; sonra Fatıma geldi, Peygamber onu da o kumaşın altına aldı; daha sonra da Ali geldi, geldi, Peygamber onu da o kumaşın altına aldı ve şu ayeti okudu: “Allah, yalnızca siz Ehl-i Beyt’ten her çeşit pislik ve kötülüğü giderip sizi tertemiz kılmak ister.” (Ahzab: 33)

Kur’an-ı Kerim, Ehl-i Beyt’ten bahs ederken onların her türlü fenalıktan pâk ve temiz olduklarını belirtmektedir.

Peygamber, sabahları Hz. Ali ve Hz. Fatıma’nın kapısına gelerek onları “Ehl-i Beytim” diye çağırıyor, böylece onların şahsiyetini ümmetine tanıtır anlatarak, dikkatleri onlara çekmek ve Ehl-i Beyt’e sevgi, itaat gösterilmesini amaçlıyordu.

Sahabe’den Taberanî, Ebu’l-Hamra’dan şöyle rivayet ediyor: “Altı ay Peygamber’in, Ali ve Fatıma’nın kapısına gelip şöyle dediğine şahit oldum: “Allah, yalnızca siz Ehl-i Beyt’ten her çeşit pislik ve kötülüğü giderip sizi

tertemiz kılmak ister.” (Ahzab: 33)

Fahr-i Razî de bu Hadisi şöyle naklediyor:

“Resulullah, Hz. Ali ve Hz. Fatıma’nın evine gelip; “Ey Ehl-i Beyt! “Allah, yalnızca siz Ehl-i Beyt’ten her çeşit pislik ve kötülüğü giderip sizi tertemiz kılmak ister.” derdi.

2- Meveddet Ayeti

“(Ey Peygamber! Müslümanlara) De ki: Sizden tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum; istediğim, ancak yakınlarıma (Ehl-i Beytime) sevgidir.” (Şûra: 23)

Hz. Peygamber, bu ayetten kimlerin kastedildiğini ve sevgileri ve itaatleri farz olanların kimler olduğunu Müslümanlara beyan etmiştir.

İslam Hadis ve tarih yazarları bu ayetteki “Kurba” (Peygamber’in yakınları) kelimesinden maksadın, “Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin” olduğunu nakletmişlerdir.

Dönemi yansıtan gelişmelere bakılırsa inanmayanlar kendi aralarında konuşurlarken “Acaba Muhammed, yaptıklarından dolayı karşılık olarak bir şey isteyecek mi?” diye konuşurlar. O zaman; “De ki: Sizden tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum; istediğim, ancak yakınlarıma (Ehl-i Beytime) sevgidir.” (Şûra: 23) ayeti nazil olur.”

“Meveddet ayeti nazil olduğunda “Ya Resulullah! Sevgi ve muhabbetleri bize farz olan yakınların kimlerdir?” diye sordular. Resulullah: “Onlar Ali, Fatıma ve onların iki evladıdır.” Diye buyurdular.

Hz. Peygamber, kızı Hz. Fatıma’yı çok seviyor ve şöyle buyuruyorlar:

“Fatıma benim vücudumun bir parçasıdır; onu inciten, rahatsız eden beni incitip rahatsız etmiştir.”

İslam kaynaklarına göre ve yaşanan Aleviliğe yansımalarına bakılırsa, Hz. Muhammed’in, Hz. Ali, Hasan ve Hüseyin’i çok sevdiği görülmektedir.

Ehli Beyte inanan, aradığı çoğu erdemi onlarda bulan ve dolayısı ile sonsuz sevgi duyan Peygamber’in ümmeti de onları sever ve yüreğinde hisseder. Kur’an-ı Kerim de buyrulur: “(Ey Peygamber ! Müslümanlara) De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız, bana uyun ki Allah da siz sevsin.” (Âl-i İmran: 31)

“... Ve ona (Peygamber’e) uyun ki doğru yolu bulmuş olarsınız.” (A’raf: 158)

“Onun (Peygamber’in) emrine aykırı hareket edenler, Allah’ın azabından sakınsınlar.” (Nur: 63)

“(Ey Müslümanlar!) Andolsun ki, Allah’ın Resulü’nde sizin için uyulacak güzel bir örnek var. (O, sizin için en güzel örnektir) “

(Ahzab: 21)

İmam Şafî bir şiirinde şöyle diyor:

“Ey yolcu!

Mina

kumluğunda

biraz dur; seher

vakti hacılar

Mina’ya akın

yaptıklarında,

büyük bir

ırmak gibi

coşup

gittiklerinde,

Hif’in

sakinlerine ve

ayaktakilere

seslen; onlara

de ki: Eğer

Muhemmed’in

Ehl-i Beyti’ni

sevmek rafizilik

ise (dini

terketmekse),

öyleyse bütün

insanlar ve

cinler tanık

olsunlar, ben

rafiziyim.”

İbn-i Abbas

adlı

Sahabe’nin rivaya

yet ettiği

hadiste:

“Meveddet

Ayeti nazil

olduğunda

Müslümanlar

Resulullah’a:

“Muhabbeti ve

sevgisi bize farz

olan

akrabaların

kimlerdir ya

Resulullah?”

diye sordular.

Resulullah,

“Ali, Fatıma ve

onların iki

evladıdır.” diye

buyurdular.”

Üç kupanın hikayesi
2022/2023 sezon başı planlama yaparken hedefimizi net olarak belirlemiştik 40 küsür yıllık şanlı İfa Sporumuzu layık olduğu profesyonel lige çıkarmak tabi bu o kadar kolay değil birkaç aşamadan ve başarılarından geçmemiz gerekiyordu. Birinci aya Süper Amatör Lig'de şampiyon olmak, ikincisi Play Off'a çıkmak. Üçüncüsü Play Off'dan ilk dörtte yer almak oradan bölgesel lige çıkmak. Süper Amatör Ligde namağlup şampiyon olduk.

Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz'ün önderliğinde İstanbul'da yaşayan İğdirililerin kurduğu ve İstanbul Amatör Kümede mücadele eden İFASPOR, Süper amatör kümede namağlup şampiyon olarak bölgesel lige çıkan Play Off maçında da namağlup olarak şampiyon olup bölgesel lige çıkmış. İstanbul süper kupa maçında Sarıyer Yenimahalleye 4.2 yenerek İstanbul'un en büyüğü olduğunu ispatladı.

İFASPOR Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Aydeniz, yaptığı açıklamada, "Lig şampiyonu olduk yetmez dedik, Play Of şampiyonu olduk yetmez dedik. İstanbul şampiyonu olacağız dedik üç kategoride namağlup şampiyon olduk inandık güvendik başardık.

Üç kupanın hikayesi 2022/2023 sezon başı planlama yaparken hedefimizi net olarak belirlemiştik 40 küsür yıllık şanlı İfa Sporumuzu layık olduğu profesyonel lige çıkarmak tabi bu o kadar kolay değil birkaç aşamadan ve başarılarından geçmemiz gerekiyordu.

Birinci aya Süper Amatör Lig'de şampiyon olmak, ikincisi Play Off'a çıkmak. Üçüncüsü Play Off'dan ilk dörtte yer almak oradan bölgesel lige çıkmak. Süper Amatör Ligde namağlup şampiyon olduk.

Play Off'ta namağlup şampiyon olduk. İstanbul Süper Kupa'da şampiyon olduk ve bu üç kupam değerli liderimiz ve onursal başkanımız Sayın Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz hocama takdim edildi.

Tarihimizin en başarılı sezonunu yaşamanın gururunu yaşıyoruz. Burada emeği geçen başta Abbas, Yunus, Metin, M. Ali Atam hocalarıma değerli sportif direktörüm Okay kaptana sporcu kardeşlerim ve yağmur soğuk uzak yakın demeden bizi yalnız bırakmayan her zaman tribünü dolduran Devriye taraftarına ve

ŞAMPİYONU İFA SPOR

İFA Sporumuza gönül veren tüm dostlarımıza çok teşekkür ediyorum. Bir teşekkür de beni yalnız bırakmayıp canla başla çalışan maddi manevi emek harcayan çok değerli yönetim kurulu kardeşlerime teşekkür ediyorum. Biz büyük bir camiayaız her şeyin en güzelini hak ediyoruz. Çünkü biz. İFA Sporuz.” dedi.

İstanbul Süper Amatör Lig II Birinciliği maçında İFA Spor, Sarıyer Yenimahallespor’u 4-2 mağlup etti.

Bahçelievler İl Özel İdare Stadı’nda oynanan maçta SAL Klasman A Grubu lideri Sarıyer

Yenimahallespor ile B Grubu lideri İFA Spor karşılaştı.

Maçta İFA 7’de Soner Mor’la öne geçti. Yenimahallespor 15’te Ferdi Adıgüzzelli ile eşitliği sağladı. Küçükçekmece temsilcisi İFA Spor 31’de Soner Mor, 40’ta Bektaş Berk, 46’da Mustafa Cevret’le farkı üçe çıkardı. 90’da Selman Yıldız penaltıdan skoru belirledi: 4-2.

Abbas Yaşar yönetimindeki İFA Spor böylece tarihinde ilk kez İstanbul şampiyonu oldu. Yeşil-kırmızılı ekibe kupasını TFF İstanbul İl Temsilcisi Ali Tanrıyaşukür verdi.

Caferilik Nedir ve Kimlere Caferi Denir?

Sadece Hz. İmam Sadık (a.s) kendi dönemine denk gelen, Emevioğullarıyla Abbasoğullarının hilafet kavgası sonucu ortaya çıkan siyasi otorite boşluğunun yarattığı nispi hürriyet ortamından yararlanarak dedeleri Hz. Resulullah'tan kendilerine ulaşan ilmi yayma imkânını yakalamıştır ki, tarih kitapları o dönemde Hz. İmam Sadık (a.s)'ın verdiği eğitime katılan dört bin civarında öğrencisinin bulunduğunu kaydetmektedir.

Caferilik, Hz. peygamber efendimizin (s.a.a) beşinci torunu olan Hz. İmam Cafer Sadık (a.s)'ın mezhebine mensup olmak demek olup, Hz. Resulullah (s.a.a)'dan sonra İslam camiasının önderliğinin ilki Hz. Ali olan on iki imama ait olduğuna inanan Ehl-i Beyt (a.s) mektebinin ortak ismidir. Bu mektebe aynı zamanda İsnâaşeriyye, İmamiyye ve Şiilik de denmektedir.

Bu mektep, kendisini müntesip kıldığı İmam-ı Cafer Sadık ve diğer imamları müçtehit olarak kabul etmiyor. Aksine; imamların Allah Teala'nın emri ve Hz. Resulullah'ın açıklaması ile tayin edilen birer ilahi hüccet olduklarına inanır.

Caferi mezhebini kabul edip fıkhi amellerini Caferi mezhebine göre yapanlara da Caferi denir. Ancak bu mektep, Türkiye'mizde daha çok Şiilik ismiyle tanınırken; İran, Irak, Azerbaycan, Lübnan, Bahreyn, Suriye, Afganistan, Arabistan, Pakistan, Bangladeş, Hindistan, Çin, Japonya, Endonezya, Malezya, Bahreyn, Yemen, Tunus, Fas, Mısır gibi, aynı inancı paylaşan Ehl-i Beyt dostlarının yoğun olduğu ülkelerde Şiilik ve Caferilik isimleriyle meşhur olmuştur.

Burada şunu da vurgulamalıyız ki, bu mektebe Caferi mezhebi denilirken, onun da İslam camiası içerisinde ortaya çıkan Hanefi, Şafii, Maliki, Hambeli Zahiri, Sevri ve diğer İslami mezhepler türünden bir mezhep olduğu anlaşılmalıdır. Çünkü mezhep, belli bir ilmi kariyer ve şartlara haiz olarak içtihat derecesine ulaşan bir âlimin, İslam dini üzerinde ortaya koyduğu yorum ve fetvalar mecmuasına denir. Oysa bu mektep, kendisini müntesip kıldığı İmam-ı Cafer Sadık ve diğer imamları müçtehit olarak kabul etmiyor. Aksine; imamların Allah Teala'nın emri ve Hz. Resulullah'ın açıklaması ile tayin edilen birer ilahi hüccet olduklarına inanır. Dolayısıyla da

İmam Cafer Sadık da dâhil olmak üzere, on iki imamın din konusunda yaptıkları açıklamaların, onların kendi içtihatları sonucu vardıkları şahsi fetva ve yorumları değil de, bizzat Allah Teala'nın Resul-ü Ekrem'e indirdiği dini öğretinin özü olduğuna inanır.

Bu mektep, Hz. İmam Cafer Sadık da dâhil olmak üzere ne Hz.

Resulullah'tan sonra İslam camiasının önderleri olduğuna inandığı on iki imamın, diğer İslam ulemasının yaptığı gibi, normal ilim tahsil sürecini geçiren müçtehitler olduğuna inanır, ne de on iki imamlardan gelen açıklamaların onların İslam dini üzerinde yaptıkları içtihat sonucu vardıkları şahsî yorum ve fetvaları olduğunu kabul eder. Bu mektep, imamlardan gelen açıklamaların Hz. Resulullah'ın açıklamalarının aynı olduğuna inanır. O halde bu mektep, imamların açıklamalarının İslam dini üzerinde yapılan bir yorum değil, bizzat İslam dininin kendi öğretileri olduğu görüşündedir.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere; bu mektebe Hz. İmam Cafer Sadık (a.s)'ın döneminden sonra, o Hazret'in bu mektebin ilkelerini ortaya koymakta diğer imamlara oranla daha fazla imkân yakalamasından dolayı "Caferiyye" (Caferilik) ismi verilmiştir. Bu mektep, o Hazret'in döneminden önce Ali taraftarlığı anlamına gelen "Şiatu Ali" ismiyle tanınırdı ki, daha sonraları bu terim, halk arasında o kadar bir yaygınlık kazanmıştır ki, "Şia" kelimesi Hz. Ali (a.s)'ye intisap edilmeksizin, tek başına kullanıldığında bile, maksadın bu mektebi kabul edenler olduğu anlaşılmaya başlamıştır. Yoksa bu mektep, on iki imamların on ikisinin de aynı statüye sahip olduklarını ve hepsinin öğretilerinin aynı olup, Hz. Resulullah'ın öğretilerinden başka bir şey olmadığı inancındadır.

Hz. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "Benim sözüm babamın

sözüdür; babamın sözü ceddimin sözüdür; ceddimin sözü de Hüseyin'in sözüdür; Hüseyin'in sözü de Hasan'ın sözüdür; Hasan'ın sözü ise Ali bin Ebu Talib'in sözüdür; Ali bin Ebu Talib'in sözü ise, Resulullah'ın sözüdür; Resulullah'ın sözü ise Allah'ın sözüdür."^[1]

Yine o Hazret kendisine bir soru soran şahsa şöyle buyurmuştur: "Andolsun Allah'a ki biz, kendi heva hevesimiz ve görüşümüze dayanarak bir şey söylemeyiz; biz Rabbimizin dediğinden başka bir şey de demeyiz. Eğer sana bir hususta bir şey söylediysem, mutlaka bu Resulullah'tandır. Biz kendi reyimizle bir şey demeyiz."^[2]

Hz. İmam Bakır (a.s) ise şöyle buyurmuştur: "Eğer biz size kendi reyimizle bir şey söylersek, bizden öncekilerin saptıkları gibi biz de saparız; hayır, biz ancak Rabbimizin Peygamberi'nin bize açıkladığı şeyleri size söyleriz."^[3]

Yine o Hazret şöyle buyurmuştur: "Eğer biz sizlere, kendi rey, heva ve hevesimize dayanarak bir şey söylersek, helak olmuşlardan oluruz; hayır biz, diğerlerinin altın gümüşlerini toplayıp sakladığı gibi, Hz. Resulullah (s.a.a)'dan alarak toplayıp sakladığımız hadisleri söyleriz."^[4]

Yine Hz. İmam Sadık (a.s) kendisine bir soru soran şahsı cevapladığında, o adam: "Eğer bu hususta şöyle- şöyle söylenirse, nasıl bir görüş olur?" deyince; Hazret ona: "Dur bakalım, ben bir hususta bir cevap verirsem, bu, Hz. Resulullah'tandır. Biz, şöyle-şöyle olur şeklinde görüş belirtenlerden değiliz"^[5] diye cevap vermişlerdir.

Evet; Ehl-i Beyt mektebi, diğer İslami mezhepler gibi, rey ve görüşe dayalı olan bir mektep değildir. Ehl-i Beyt mektebi, Hz. Resulullah (s.a.a)'dan alınan İslam dininin hiçbir yoruma tabi tutulmaksızın sunulmuşudur.

Hz. İmam Cafer Sadık (a.s)'ın diğer imamlara oranla bu mektebin ilkelerini daha fazla ortaya koymasının sırrı ise, imamların içinde buldukları siyasi şartlarda yatmaktadır. Bu husus İslam tarihi hakkında azıcık bilgisi olan herkes tarafından açık seçik olarak bilinmektedir. Bilindiği üzere, on iki imamlardan hiç biri Hz. İmam Sadık (a.s)'ın yakalayabildiği hür ortamı yakalayamamıştır.

İşte buradan, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin hadis kaynaklarında, Hz. Resulullah'ı sadece iki yıl gibi kısa bir müddet görme imkânına sahip olan Ebu Hureyre'den 5374 civarında hadis nakledilirken, çocukluk döneminden beri yirmi üç seneden fazla bir süre zarfında Hz. Resulullah (s.a.a)'ı vefat edinceye kadar deve yavrusunun annesini izlemesi gibi hiç

ayrılmadan izlemiş olan, bizzat Hz. Resulullah (s.a.a)'ın kendi eliyle terbiye ettiği^[10] ve hakkında buyurmuş olduğu: "Ben ilmin şehriyim, Ali ise onun kapısıdır; kim ilim öğrenmek isterse, o kapıdan gelsin"^[6] veya "Ben hikmetin eviyim, Ali ise onun kapısıdır; kim hikmet almak istiyorsa, o kapıdan gelsin"^[7] yahut "Ben neyi öğrendimse, onu Ali'ye de öğrettim, o benim ilmimin kapısıdır"^[8] şeklindeki övgülerle ümmete nübüvvet ilminin kapısı olarak tanıttığı, Hz. Ali gibi bir zattan ise sadece elli civarında sahih hadis nakledilmesinin sırrı da gün ışığına çıkmış olur.^[9]

Ehl-i Sünnet'in büyük âlimlerinden olan Şehristani de o Hazret'in bu ilmi çalışmalarına işaretle şöyle demiştir: "Cafer bin Muhammed Es-Sadık, büyük ilim, kâmil hikmet, dünyaya karşı zahit ve tam anlamıyla vere ve takva sahibi bir zattır. Medine'de bulunduğu sürece taraftarlarına ilim öğretmiş ve kendi dostlarına ilim sırlarını açmıştır."^[11]

İşte bunun içindir ki, bu mektebe "Caferiyye" Caferilik ismi verilmiştir. Yoksa bu mektep, Caferilik olduğu kadar, Aliciliktir; Alicilik olduğu kadar, Hasancılıktır; Hasancılık olduğu kadar, Hüseyinciliktir; Hüseyincilik olduğu kadar, birer birer diğer Ehl-i Beyt imamcılığıdır ve bilahare on iki imamcılık olduğu kadar, Muhammedicilik, tek kelime ile İslam dinin ta kendisidir.

DİPNOTLAR

[1]– Bu hususta bkz. Taha Hüseyin'in "Neşet-ül Fikr-il Felsefi" adlı kitabı, c. 2 s. 28, Doktor, Muhammed Ammare'nin "Tayyarat-ül Fikr-il İslami" adlı kitabı s. 203 ve El-Vaili'nin Hüvviyet-üt Teşeyyü" adlı kitabı s. 137, 140.

[2]– Bihar-ül Envar c. 2 s. 173.

[3]– Bihar-ül Envar c. 2 s. 173.

[4]– Bihar-ül Envar c. 2 s. 173.

[5]– Bihar-ül Envar c. 2 s. 173.

[6]– Fezail-üs Sehabe Feth-ül Bari'nin s. 142.

[7]– Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 464, Şevahid-üt Tenzil Haskani'nin c. 1 s. 334, El-Müstedrek Hakim'in c. 3 s. 126, 127, Üsd-ül Gabe c. 4 s. 22, Menakib-i Ali bin Ebu Talib İbn-i Meğazili'nin s. 80, Kenz-ül Ummal c. 15, s. 129, Kifayet-üt Talib s. 220, El-Menabik Harezmi'nin s. 40, El-Mizan Zehebi'nin c.1 s. 415, El-Cami-üs Sağir Suyuti'nin c. 1 s. 93 vs.

[8]– Tarih-i Bağdat c. 4 s. 204, El-Menakib İbn-i Meğazili Şafii'nin s. 124, Lisan-ül Mizan c. 5 s. 19, Sahih-i Tirmizi c. 5 s. 301, Hilyet-ül evliya c. 1 s. 63, Mesabih-üs Sünnet Beğavi'nin c. 2 s. 275, Riyaz-ün Nezre c. 2 s. 255, Tarih-i Dimeşk Ali bin Ebu Talib bölümü c. 2 s. 459 vs.

[9]– İhkak-ül Hak c. 5 s. 501 İbn-i Meğüzali'nin Menakibi.

[10]– Ehl-i Sünnet kaynaklarında Hz. Ali (a.s)'dan toplam 536 hadis nakledilmiştir. Bunlardan ise sadece ellisinin sahih diğerlerinin ise sahih olmadığı belirtilmiştir. Ehl-i Sünnet'in en önemli hadis alimi olan Buhari ise bu hadislerden sadece yirmisine kendi kitabında yer vermiştir. Bkz. Esmâ-üs Sehabe Er-Rüvât İbn-i Hazm'in s. 44.

[11]– El-Milel ven Nihel Şehristani'nin.

Diğer imamların nasıl bir baska altında bulduklarını ise, artık anlatmaya gerek yoktur sanırım. Hz. Resulullah (s.a.a) in ümmetine, cennet gençlerinin efendisi olarak tanıtıp, secdede iken bile mübarek omzuna bindiklerinde onları üzmemek için, kendilerinin mübarek omzundan ayrılıncaya kadar secdesini uzattığı, bir an bile ağlamalarına tahammül etmeyip, onların ağladıklarını gördüğünde minberinden inerek kucağına alıp tekrar minberine sözünü devam ettirmek üzere geri dönecek kadar itina gösterdiği, biricik torunları Hz. Hasan ve Hüseyin (a.s) 'e nelerin reva gördüğünü hatırlamak, bu mübarek zatların hangi şartlar altında bulduklarını açık olarak gösterdiğini söylemeye bir gerek yoktur.

Peygamber Döneminde Yapılan Savaşların Hedefi

Hz. Peygamber'in (s.a.a) savaşlarında öncelikli hedef, Allah'ın temiz kullarına zulmeden ve bunu sürdürebilmek için de İslâmî gerçek ve inançların yayılmasına engel olan çıkar odaklarını silahsızlandırmaktan ve bununla birlikte insanların, hak, adalet ve insaf hükümeti sayesinde kendi haklarını sahiplenmesinden ibaretti.

Böylesi yüce hedefler doğrultusunda gerçekleştirilen savaşlar, gayrimeşru nitelendirilebilir mi hiç?

Açıktır ki savaşın bu türü, her peygamberin yükümlülükleri arasında öncelikli ve kaçınılmaz vasfını taşımakta ve de her akıselim tarafından saygıyla desteklenmektedir.

Çünkü kutsal hedefe ulaşabilmek için başka bir yol bulunmamaktadır.

Hz. İsa'nın (a.s), toplumun yaban otlarını yok etmek için kılıca el atmamasının nedeni, peygamberlik süresinin kısa oluşu ve koşulların da elverişli olmayışydı.

Hıristiyan misyonerler, Müslüman halkların azim ve moralini zayıflatmak, sömürü ve fesada karşı mücadele ruhunu yok etmek ve de

İslâm'ın ilerleyişine engel olabilmek için Hz. Peygamber'in (s.a.a) savaşlarını çarpıtarak ve bu savaşlarda öldürülenlerin sayısını kasıtlı olarak abartarak kilise yöneticilerinin engizisyon mahkemelerindeki ve haçlı seferlerindeki cinayetlerini-ki bunun sonucunda milyonlar masum insan öldürülmüştür- meşru ve doğal göstermeye çalışmışlardır.

Gerçeğin aydınlanması ve değerli okuyucuların İslâmî savaşların hem felsefesini öğrenmeleri ve hem de gerçek istatistikleri elde etmeleri için öncelikle Peygamber efendimizin (s.a.a) yapmış olduğu savaşların meşhurlarına, bu savaşların niye yapıldığına ve ardından da öldürülenlerin sayısına özetle değineceğiz.

BEDİR SAVAŞI

Hz. Muhammed (s.a.a) peygamberliğe seçildikten sonra hem o, hem de ona iman edenler, on üç yıl boyunca Mekke'de Kureyş'in eziyet ve işkenceleri altında yaşadılar. Sonuçta Peygamber (s.a.a), doğduğu topraklardan ayrılmak ve Medine'ye hicret etmek zorunda kaldı.

Buna rağmen Mekke müşrikleri, bir yandan

Mekke'de yaşayan savunmasız Müslümanlara eziyet ve işkence etmekten vazgeçmeyerek Mekke'den ayrılmalarına engel oldular¹ ve öte yandan da çok ciddi olarak Medine'yi ekonomik muhasara altında tutmaya karar verdiler. Müşrikler Medine'ye gıda maddesi taşınmasını yasakladılar ve bunu uygulama

noktasında da ticaret kervanlarına engel oldular.

Mekke müşrikleri tarafından uygulanan iktisadî kuşatma uzun bir süre devam ettirildi. Çok ciddi bir şekilde bundan etkilenen Medine halkı, gıda maddesi temin edebilmek için Kızıl Deniz sahillerine kadar gitmek zorunda idiler.²

Hz. Peygamber (s.a.a) Medine'ye hicret ettikten sonra Ebu Cehil Peygamberimize (s.a.a), hakaret dolu bir mektup yazarak kendisini Kureyş'in saldırısıyla tehdit etti.³ İşte burada yüce Allah şöyle buyurdu:

Kendilerine savaş açılan kimselere (savaşmaları için) izin verildi; çünkü onlar zulme uğradılar. Şüphesiz Allah, onlara yardım etmeye kadirdir.⁴

Hz. Peygamber (s.a.a) İslâm'ı korumak, Müslümanların hayatî haklarını savunmak ve Kureyş'in şeytanî plânlarını bozmak üzere Hicret'in ikinci yılında harekete geçti ve nitekim "Bedir'de" Kureyş ordusunun karşısında yer aldı. Müslümanların sayısı, Mekke kâfirlerinin üçte biri 72 Hz. Muhammed (s.a.a) oranında olmasına rağmen, iman gücü ve Allah'ın yardımıyla onları hezimete uğrattılar.⁵

UHUD SAVAŞI

Mekke müşrikleri, Bedir Savaşı'nda öldürülenlerin intikamını almak üzere savaş hazırlıklarını tamamladıktan sonra Medine'ye doğru harekete geçtiler. Bu saldırının haberini alan İslâm ordusu da, Mekke ordusunu karşılamak üzere yola koyuldu ve nitekim iki ordu Uhud'da karşılaştı.

Böylece savaş başlamış oldu. Bu savaşta bazı

Kutsal ordu Mekke'ye giriş yapmışlardı. Amaçları kan dökerek orayı fethetmek değildi. İslam'ın filizlendiği şehre geri dönüp İslam'ı daha da genişletmek istiyorlardı. Hz. Muhammed (s.a.a) ordularına şu emri vermişlerdi; "Size karşı konulmadıkça, size saldırılmadıkça, hiç kimseyle çarpışmaya girmeyeceksiniz, hiç kimseyi öldürmeyeceksiniz."

Müslümanlar, Hz. Peygamber'in (s.a.a) tavsiyelerine uymadığı için savaş İslâm ordusunun lehine olmamıştı.⁶

AHZAB (HENDEK) SAVAŞI

Bir grup Neziroğulları Yahudileri, Hicret'in beşinci yılında Mekke'ye gitmiş ve Kureyş kabilesini İslâm ve Müslümanlara karşı tahrik etmişlerdi. Bunu fırsat bilen Kureyşliler, farklı gruplardan oluşan büyük bir ordu ile Medine'ye doğru hareket ettir.

Müslümanlar, İslâm'ın merkezi olan Medine'yi korumak için şehrin etrafına bir hendek kazarak on bin kişilik düşman ordusuna karşı savunmaya geçtiler. Hz. Ali'nin (a.s) düşman ordusunun kahraman savaşçısını öldürmesi üzerine savaş, Müslümanların lehine bitmişti.⁷

HAYBER SAVAŞI

Yahudiler, Hayber kalelerinde yaşamakta ve müşriklerle olan askerî ve ekonomik ilişkileriyle de Müslümanların emniyetini tehdit etmekteydiler. Bunun üzerine Müslümanlar, Hicret'in yedinci yılında, düşmanın merkez karargâhı konumunda olan Hayber'e yürümüşü. Yahudiler, ancak muhasara ve savaş sonrasında İslâm devletine teslim olmuşlardı. 8

MEKKE'NİN FETHİ

Kureyş kabilesi, Hz. Peygamber (s.a.a) ile yaptığı Hüdeybiye Antlaşması'nda, Müslümanlara ve Müslümanlarla antlaşma hâlinde olanlara saldırmayacaklarını taahhüt etmiş, ancak Müslümanlarla antlaşması olan Huzaa kabilesini yok etmek için Bekroğulları kabilesiyle iş birliği yapmış ve böylece de antlaşma metnine sadık kalmamıştı.

Hz. Peygamber (s.a.a), bu saldırıları engellemek için tam bir gizlilikle hareket etmiş ve bunun sonucunda da şehri fethetmişti.

Allah Resulü (s.a.a) Mekke'ye girdikten sonra Allah'ın evini ziyarete gitmiş ve tarihi konuşmasında şöyle buyurmuştu:

Bilesiniz ki sizler, Allah'ın Eelçisi için kötü komşularınız; onu yalanladınız ve ona eziyet ettiniz. Bizi yurdumuzdan sürdünüz ve hatta bununla da yetinmeyerek Medine'de ve başka yerlerde de peşimizi bırakmadınız ve bizimle savaştınız. Şimdi gidin, hepiniz serbestsiniz!⁹

Hz. Peygamber'in (s.a.a) bu yüceliği ve onları

başlaması, Mekke halkının İslâm'a yönelmesine neden oldu.

Allah Resulü (s.a.a), Mekke fethinde, savunma ve müşriklerin saldırılarını engelleme dışında savaşılmamasını, ancak sekiz erkeğin ve dört kadının öldürülmesi gerektiğini emretmişti. Öldürülmesi gereken bu kişilerin dördü öldürülebilmişti ve bunun dışında da sadece Halid komutasındaki Müslümanlarla İkrime b. Ebu Cehil komutasındaki müşrikler arasında kısa bir çarpışma olmuş ve bazı insanlar öldürülmüştü.¹⁰

HÜNEYN VE TÂİF SAVAŞLARI

Havazin kabilesi, Müslümanlarla savaşmak üzere bir ordu hazırlamıştı. Bu savaş hazırlığından haberdar olan Peygamberimiz (s.a.a), on iki bin kişilik bir ordu kurarak Havazin kabilesine yöneldi ve Hüneyn

Vadis'i'nde savaş başladı. Yenilgiye uğrayan küfür ordusu teslim oldu.¹¹

Bu savaşın galibi olan Müslümanlar, Havazin kabilesiyle işbirliği yapan Sakif kabilesiyle savaşmak üzere Tâif'e yöneldi.

İslâm ordusu, Sakif kabilesini bir süre kuşatma altında tuttuktan sonra oranın fethinden vazgeçerek Mekke'ye döndü.¹²

Hz. Peygamber (s.a.a) döneminde bunların yanı sıra küçük çaplı bazı savaşlar ve tebliğ amaçlı bazı seyahatler de gerçekleşmiştir

DİPNOTLAR:

- 1- Biharu'l-Envar, c.19, s.143
- 2- Muhammed Sitare-i Ki Der Mekke Dirahşid, s.92
- 3- Biharu'l-Envar, c.19, s.265-266
- 4- Hacc Suresi, 39 ve 40. ayetlerin mazmunu
- 5- el-Kâmil, İbn Esir, c.2, s.118; İlamu'l-Vera, s.76
- 6- Tabakat, birinci bölüm, s.27-29
- 7- Tarih-i Taberî, c.3, s.1463-1476
- 8- el-Kâmil, İbn Esir, c.2, s.216; Tabakat, c.2, birinci bölüm, s.77-78; Tarih-i Taberî, c.3, s.1575-1584
- 9- İlamu'l-Vera, s.104-112; Biharu'l-Envar, c.21, s.106
- 10- el-Kâmil, İbn Esir, c.2, s.247-250
- 11-1- Biharu'l-Envar, c.21, s.149
- 12-2- Sire-i İbn Hişam, c.3, s.482

Daha geniş bir alanda hüküm sürmek, daha çok insanî güçleri sömürmek ve başka halkların servetini ele geçirmek için savaşan diktatörlerin aksine Hz. Peygamber (s.a.a), zulüm ve haksızlığa engel olmak, yol üstündeki dikenleri ortadan kaldırmak, hak ve adalet bayrağını dalgalandırmak için kitap ve kanun meşalesiyle ilerlemiş ve kaçınılmaz olmadıkça da kılıca el sürmemiştir.

Bugün O'nun Şehadet Yıldönümü

**Ahmet
TURGUT**

Araştırmacı
Yazar

*Keza
Medine'ye
hicret etme
arefesinde
Resûlullah
(sav) Hz.Ali'yi
(kv) hem
kendi yerine
yatırmış, hem
de Mekke'deki
tüm şahsî
işlerini Ona
havale
etmişti.
Böylelikle
Hz.Ali (kv)
artık VÂSİ-İ
NEBİ sıfatıyla
anılmaya
başlamıştı.*

Hicretin 40. yılıydı. Böylesi bir Ramazan ayının 21. günü Hakk'a rücu etti. Son sözlere, "Kâbe'nin Rabbine andolsun, artık kurtuldum" olmuştu.

Evet; Kâbe'de doğan yegâne insan, Kâbe'nin Rabbine kavuşmuştu bugün. Secdegâh Şehidiydi O.

Ömrü, Peygamber Efendimizin (sav) ömrünce 63 yıl sürdü. Bu şerefli ve kerim hayatın 33 yılı boyunca Âlemlere Rahmet Efendimizin (sav) yanında olmuş, Nübüvvetin 23 yılına başından sonuna ilk elden şahit kılınmıştı.

Tarih, Onu babasının künyesine atıfla ALİ BİN EBÛ TALİB olarak kaydetti. Nitekim Alemlere Rahmet Efendimiz (sav) gibi O (kv) da Hz.Abdulmuttalib'in torunuydu ve dahi ÂL-İ İBRAHİM'di.

Nübüvvet izhar olduğunda henüz on yaşındaydı. Tereddütsüz Resûlullah'a (sav) iman etmişti. Günaha bulaşmadan imanla tanıştığı için sonraki nesiller ismi her anıldığında Onun için "Kerrem'Allahû-Veche / Allah onun yüzünü ak-pak etsin" demeyi edep saydılar.

Resûlullah (sav), içlerinde amcaları ve yetişkin amcazadelerinin bulunduğu yakın akrabalarına tebliğde bulduktan sonra "Kim bu yolda yardımcım olmak ister?" diye her sorduğunda bu meşakkatli yükümlülüğü kabul eden tek kişi, henüz 13-14 yaşlarındaki Hz.Ali (kv) olmuştu.

Keza Medine'ye hicret etme arefesinde Resûlullah (sav) Hz.Ali'yi (kv) hem kendi yerine yatırmış, hem de Mekke'deki tüm şahsî işlerini Ona havale etmişti. Böylelikle Hz.Ali (kv) artık VÂSİ-İ NEBİ sıfatıyla anılmaya başlamıştı.

Hicret sonrasında Ensar ve Muhacir birer birer kardeş-musahib ilan edildiğinde Resûlullah (sav) Hz.Ali'yi (kv) kendisine ayırdığı için "NEBİ'NİN KARDEŞİ" lakabıyla da anıldı.

Resûlullah (sav), Onu kızı Fatımatü'z-Zehra (ks) ile evlendirdince NÜBÜVRET EVİNİN DAMADI olan Hz.Ali (kv), büyük oğlu dünyaya teşrif buyurduğunda EBU'L-HASAN künyesine kavuştu ve EVLÂD-İ RESÛL'ÜN BABASI oluverdi.

"Ey Ehl-i Beyt! Şüphesiz ki; Allah sizi her türlü kirden arındırıp tertemiz kılmak diler." ayeti nâzil olduğunda Nübüvvet Âbasının altına

çağrılmıştı. Gayrı o, HAMSE-i ÂLİ ÂBA'dandı.

O; Allah ve Resûlünden razıydı, Allah ve Resûlü (sav) de ondan. Bundan sebep MURTEZA ismiyle de anılageldi.

Cihat meydanlarında ALLAH'IN ASLANI / ESEDULLAH olarak belirmişti. Saldırı anındaki aslana kinayeye HAYDAR mahlasıyla da meşhurdu.

Böylesi savaşların birinde Resûlullah, onun için LA FETA İLLA ALİ, LA SEYFE İLLA ZÜLFİKÂR (Ali gibi feta (yiğit), Zülfikâr gibi kılıç yoktur) buyurmuştu.

Nitekim Mekke'nin fethedildiği gün Resûlullah (sav), Onunla birlikte Kâbe'ye girip içerideki putlardan Allah'ın Evini temizlemişti. Put kırıcı İbrahim Halilullah'a (as) "Feta" diyen Kuran, son putu kıran Hz.Ali'nin de FETA oluşuna şahitlik etmişti.

Güneş misal Habibullah'a nispetle "AY/KAMER" olarak da şiar bulmuştu.

Mübahale Âyetinde RESÛLULLAH'IN ENFÛSÛ olarak işaret edilmişti.

Kendisini "İlmin Şehri" olarak bildiren Nebi (sav), kardeşi ve enfûsî hakikati mertebesindeki Hz.Ali için İLMİN KAPISI buyurmuştu.

Allah ve Resûlünün (sav) tercihiyle daha nice isim, künye, makam ve sığata mazhar olan Hz.Ali (kv); o meşhur ifadesinde kendisini şöyle tarif ediyordu:

"Tüm Kitapların hakikati Kuran'dadır. Kuran Fatiha'dadır. Fatiha, Besmelede; Besmele ise Be harfinde toplanmıştır. İşte ben, Be'nin altındaki o NOKTA'yım..."

İlim Kapısının (kv) Hakk'a rücu ettiği böylesi bir günün hürmetine Rabb-i Rahîm, bizleri de BE'NİN NOKTASI ile mana bulan hikmetlerle nimetlendirsün!

Mücadele ahlâkının ve hakkı-hakikati seçecek hikmetin kapısı hükmündeki VELÂYET SULTANI ile bizleri de ilimlendirsün, ahlâklandırsın!

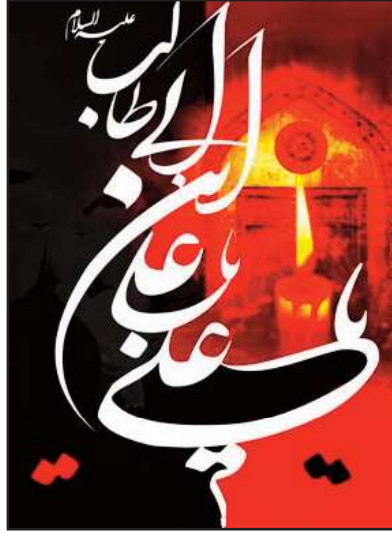
Sözün sonu dervişlerin dilinden....

"Ali'yi sevmeyen Hakk'ın nesidir?"

Seversen Ali'yi, değme yâreme!"

-Allah'ın selamı ve rahmeti doğduğu gün, şehit edildiği gün ve hesap için herkesin diriltileceği gün Hz. Ali Efendimizin ve Onun Sevdiklerinin üzerine olsun.

Mihrab Şehidi İmam Ali (a.s)

Mübarek Ramazan ayının 19. günü, Hz. Ali (a.s) sahur vakti Kufe Camisine giderek sabah namazını kıldığı bir sırada Hariciler Fırkasına mensup İbni Mülcem Muradi'nin zehirli kılıcıyla mübarek başından darbe alarak yaralanmış ve en büyük arzularından olan Allah yolunda şehadet makamına iki gün hastalığın ardından nail olmuştur.

Hz. Ali, (meşhur rivayete göre) bi'setten on yıl önce dünyaya gelmiştir. Altı yaşında iken de Peygamber'in isteği üzerine, Mekke ve yöresinde meydana gelen kuraklık nedeniyle maddi sıkıntıya giren babasının yanından ayrılarak, Peygamber'in evinde yaşamaya başlamış, böylece bizzat o Hazret'in eğitimi altına girmiştir. [1]

Bu arada Peygamber-i Ekrem, gelenek haline getirdiği Hire dağındaki yıllık ibadeti esnasında ilk vahiy inerek peygamberliğe seçildikten sonra eve dönüp olayı anlattığında, o Hazret'e ilk iman getiren kişi Hz. Ali (a.s) olmuştur. [2]

Yine İnzar ayeti ismiyle meşhur olan "En yakın aşiretini uyar" [3] ayet-i kerimesi nazil olarak Peygamber-i Ekrem yakın akrabalarını uyararak görevlendirildiğinde, Hz. Resul akrabalarını toplayarak onlara: "Sizlerden kim, benim bu görevimde bana yardım etmeye hazırdır ki, benim kardeşim, vasim ve aranızda halifem olsun?" buyurduğunda, onların arasından yalnızca Hz. Ali (a.s) ayağa kalkarak imanını ibraz etmiş, buna müteakip Peygamber-i Ekrem de mübarek elini Hz. Ali'nin omuzuna koyarak: "Bu benim kardeşim, vasim ve sizin aranızdaki halifemdir; onu dinleyin, ona itaat edin" buyurarak o Hazret'in iman etmesini kabul etmiş ve İslam dininin ilk başından itibaren kendinden sonra Hz. Ali'nin geldiğini vurgulamıştır. Böylece Ali (a.s) Müslümanlar arasında ilk iman getiren ve hayatı boyunca Allah'tan başkasına tapmayan ilk şahsiyet olmakla birlikte, Hz. Resulullah (s.a.a)'dan sonra İslam dininin ikinci şahsiyeti oluvermiştir. [4]

Hz. Ali (a.s), Medine'de devamlı Resulullah'la birlikteydi. Peygamber-i Ekrem hiçbir zaman gizlice ve açıkta onu kendisinden ayırmadı. Biricik sevgili kızı Hz. Fatıma'yı zevce olarak ona münasip gördü.

Müslümanlar arasında kardeşlik akdi okuttuğunda, Ali'yi (a.s) kendisine kardeşliğe layık gördü. [6]

Hz. Ali hiç bir savaşta geri adım atmadı; hiçbir an düşmandan kaçmadı; hiçbir şart altında Peygamberin emrinden çıkmadı. İşte bu nedenledir ki, Peygamber-i Ekrem'in: "Hiç bir zaman Ali haktan ve hak da Ali'den ayrılmaz" [7] övgüsüne mazhar oldu.

Ali (a.s) Peygamber'in vefatında otuz üç yaşındaydı. Tüm dini faziletlere sahip olup, sahabe içerisinde her açıdan en seçkin mevkide olmasına ve Hz. Resulullah (s.a.a)'ın ümmete açıkça: "Ben kimin mevlası (efendisi) isem Ali de onun mevlasıdır" [8] ve "Ali benden sonra her mü'min erkeğin ve mü'me kadının velisidir" [9] buyurmasına rağmen o Hazret'in genç olması ve Peygamber'in savaşlarında kafirlerden bir çoğunu öldürüp, onlardan düşman kazanması bahane edilerek hilafetten kenara itildi. Böylece o Hazret'in eli tüm genel olaylardan kesildiğinde evinin bir köşesine çekilerek özel kişileri eğitmeye başladı. Peygamber'in vefatından sonra 25 yıl üç halifenin hilafet zamanı geçti. Üçüncü halife Osman öldürüldüğünde halk Hz. Ali'ye (a.s) biat ederek onu hilafete seçti.

Dipnotlar

[1]- Fusul-ul Mühimme, 2. b. s.14, Harezmi'nin Menakıb kitabı, s.17.

[2]- Zehair-ul Ukba, Kahire b. yıl 1356, s.58. Harezmi'nin Menakıb kitabı, Necef b. yıl 1385 H. s.16-22. Yenabi-ul Mevedde, yedinci baskı, s.68-72.

[3]- Şuarâ: 214

[4]- İrşad-i Şeyh Müfid, Tahran baskısı, 1377 yılı, s.4, Yenabi-ul Mevedde, s.122, Tefsir-i Taberi c. 19 s. 68, Dürr-ül Mensur c. 5 s. 97

[5]- Fusul-ul Mühimme, s.28-30. Tezkiret-ül Havass, Necef baskısı, 1383 H. yılı, s.34. Yenabi-ul Mevedde, s.105. Menakıb-ı Harezmi, s.73-74.

[6]- Fusul-ul Mühimme, s.34.

[7]- Fusul-ul Mühimme, s.20. Tezkiret-ül Havass, s.20-24. Yenabi-ul Mevedde, s.63-65.

[8]- Muhammed b. Şehraşub'un "Menakıb-ı Al-i Ebu Talib" kitabı, Kum baskısı, c.3, s.62 ve 218. Gayet-ul Meram, s.539. Yenabi-ul Mevedde, s.104.

[9]- Müsned-i Ahmet bin Hanbel 606, 906, 915, 1343, 2903, 17749, 18497, Sahih-i Tirmizi 2646, Sünen-i İbn-i Mace 113, 118 numaralı hadisler vs.

Hz. Ali (a.s), Peygamber-i Ekrem'in hicretine kadar devamlı onunla birlikte olmuş, düşmanlarına karşı onu savunmuş, kafirlerin Allah Resulü'nü katletme kararı aldıkları hicret gecesi de Ali (a.s), canını feda etmek pahasına, Peygamber efendimizin yatağında yatmış ve Resul-ü Ekrem bu sayede gizlice evden ayrılarak emniyet içerisinde Medine'ye doğru yola koyulabilmiştir. [5]

Hız. Hamza'nın Şehadeti ve Vahşi'nin Vahşeti

*Peygamber de
Vahşi'yi bu
yüzden
huzurdan
kovdu.*

*Vahşi'nin
"Peygamber'de
n sonra en
hayırlı insan'la
en kötü insanı
öldürdüm" sözü
bir iman ifadesi
değildir.
Müşeyleme'yi
yalancı
Peygamberlik
iddiasında
bulunduğu için
öldürmemiştir.
Vahşi için,
Müşeylemetu'l-
Kezzab ile Hz.
Hamza
arasında fark
yoktur. Birisi
yalandan
Peygamberlik
iddiasında
bulunmakla
ünlü, Diğeri ise
Allah ve
Resulunun
yolunda
mücadele
vermekle ünlü.
Vahşi bu iki
ünlüyü
öldürerek
namuna nam
katmanın
peşindedir.*

Zeynebiye Camii İmamı
Merhum Ş. Hamit Turan'ın
kaleminden Uhud Gazvesi ve
Peygamberimizin amcası Hz.
Hamza'nın katili Vahşi.

Hicretin Üçüncü Yılı, Şevval'in
On Dördü

Vahşi, Hz. Hamzayı şehid
ederek Emevilerin müşrik
adamlarının intikamını aldığı için, Emevilerce
uydurulmuş sahte menkıbelerle
ödüllendirilmiştir.

Hamza b. Abdulmuttalib (a.s) Allah ve
Resûlü'nün Aslanı, Hazreti Peygamberin hem
amcası hem süt kardeşidir.

Hız. Peygamber(s.a.v) O'nun hakkında şöyle
buyurdu: "Allah katında şehidlerin efendisi
Hamza b. Abdulmuttalib'dir."

Hız. Peygamber(s.a.v), Amcası Hamza'yı şehid
eden Vahşi'yi huzurdan ebediyen kovdu.

Hız. Hamza Seyyidüşşühedâ(a.s)nın katili
Vahşi, ömrünü şarap komasıyla noktaladı.

Hız. Ömer b. Hattab Vahşi için şöyle diyor:
"Hz. Hamza'yı katledenin, ahirette kurtuluşa
ermemesi gerekir."

Hız. Hamza (a.s)

Hamza b. Abdulmuttalib, Resulullah'ın
amcası, Arapların şecaatli yiğidi ve İslam'ın ünlü
kahramanıydı.

O, İslam ordusunun Kureyş'le Medine
dışında savaşması gerektiğini önerenlerden
birisiydi. Mekke'de, o hassas anlarda,
Resulullah'ı putperestlerin şerrinden bütün
gücünü koruyan yine Hz. Hamza'ydı. Kureyşin
büyük toplantısında Peygambere ettiği eziyet
ve hakaretlere karşılık olarak, Ebu Cehl'in
kafasını kırmış ve orada bulunanların hiç birisi
ona karşılık vermedi cesaret edememişti.

İslam'ın cesur ve kahraman komutanı Hz.
Hamza, Bedir savaşında da Kureyş'in ünlü
kahramanı Şeybe'yi öldürerek ortadan
kaldırmasının yanı sıra, bir grubu yaralamış, bir
başka grubu da meydana silmişti. Hakkı ve
insanî erdemleri savunarak özgürlüğü insan
hayatının bütün boyutlarına hakim
kılabilmekten başka bir hedefi yoktu.

Ebu Sufyan'ın karısı ve Utbe'nin kızı olan
Hind, Hz. Hamza'ya karşı büyük bir kin
besliyordu. O, her ne pahasına olursa olsun
Müslüman'lardan babasının intikamını almaya
and içmişti. Habeş'li bir köle ve ünlü bir savaşçı

olan Vahşi b. Harb ise, amcası Bedir'de
öldürülen Cübeyr b. Mut'im'in kölesi idi. Hind
Vahşi'ye, Muhammed, Ali veya Hamza, bu üç
kişiden birisini öldürerek babasının intikamını
alması durumunda onun özgürlüğe
kavuşmasını sağlayacağını vaad etti. Vahşi, Utbe
b. Hind'in bu arzusunu her ne hile ve desise ile
olursa olsun, yerine getirerek özgürlüğe
kavuşmayı çok istiyordu.

Kimileri de Vahşi'nin efendisi Cübeyr'in,
amcasının intikamını almasına karşılık ona
özgürlüğünü vereceğini vaad ederek meydana
yolladığını ileri sürmüştür. Belki de her ikisi de
aynı kişiyi görevlendirmişti.

Hız. Hamza(a.s)nın şehid edilmesini, kendi katili Vahşi'den dinleyelim.

"Ben: Peygamberin üzerine varmaya
gücümün yetmeyeceğini biliyorum. Çünkü
Ashabi, O'nu yalnız bırakmaz, kimseye teslim
etmezler. Hamza'yı ise, vallahi, uyurken bulsam,
heybetinden uyandırmaya cesaret edemem.
Amm Ali'ye gelince, onu öldürmek için bir
fırsat kollayayım bakayım, dedim.

Halk arasında Ali'yi aradım. Derken, Ali,
göründü, Kendisi, çok uyanık, girişken, çevik,
dikkatli ve etrafını çok iyi kollayan bir adamdı.
Kendi kendime "Benim aradığım, hakkından
gelebileceğim adamım bu değil!" Dedim.

O sırada Hamza'yı gördüm: Halkı, kasıp
kavuruyor, kesip biçiyordu. Ona fırsat kollamak
için, bir kayanın arkasına gizlendim.

Hız. Hamza'nın Vahşi tarafından şehid edilmesi:

Bir ara, Siba' b. Ümmü Enmar: (Var mı
benimle çarpışacak bir yiğit?) diyerek meydan
okuyordu.

Hamza, ona: (Gel yanıma ey kadın sünnetçisi
olan kadının oğlu!)

(Allah'a ve Resulüne sen misin meydan
okuyan?!) dedi ve onu, göz açtırmadan,
bacaklarından vurup yere serdi. Üzerine çöküp
koyun boğazlar gibi boğazladıktan sonra sür'atle
bana doğru gelirken, beni gördü.

Sel suları arklarına eriştiği sırada, ayağı kayıp yıkılınca mızrağımı, onun istediğim yerinden vurmak için, fırlatıp attım . Böğüründen vurdum. Hatta mızrağımın ucu, mesanesinden dışarı çıktı! Hamza bana saldırmak istedi, fakat takatı yetmedi, oracıkta düşerek can verdi. Hamza'nın yanına varıp karnını yardı. Utbe'nin kızı Hind'e götürmek için ciğerini çıkardım. Sonra mızrağımı onun vücudundan çıkarıp Kureyş karargâhına geri döndüm. Benim başka bir işim kalmamıştı. Artık azad olmamı beklemeğe koyuldum.

Vahşi'nin kendi anlatımıyla Müslüman(!) olması

Uhud savaşından sonra uzun bir süre Mekke'de yaşadım. Müslümanlar Mekke'yi feşedince bu defa Taif'e kaçtım. Çok geçmeden İslam ordusu oraya da ulaşınca, yine kaçmak istedim. Dostlarımdan biri bana: Muhammed'in Müslüman olan her kesi affettiğini ve hiç kimseyi öldürmediğini, söyleyince doğruca Peygamber'in yanına varıp huzurunda kelime-i şehadeti getirince Peygamber bana: "Sen Vahşi misin?" diye sordu. Evet dedim. "Hz. Hamza'yı nasıl öldürdüğünü bana anlat" dedi. Ben de anlattım. Bunun üzerine hüzünlü Peygamber bana: "Yazıklar olsun sana, yüzünü benden sakla, bu günden sonra sakın bir daha görmeyeyim seni!" dedi.

Bu cinayeti işleyen Vahşi, İslam'ın güçlenmesiyle köşeye sıkışınca, zahiren Müslüman olarak canını kurtarmaktan başka çare bulamıyor. Yani, Vahşi İslam'ın hak olduğuna anladığından değil, canını kurtarmak için kabullenmiştir. Eğer Vahşi kalpten iman etmiş olsa, onu affeden Peygamber, bir daha gözüne gözükmemek üzere huzurundan kovmazdı.

Peygamber de Vahşi'yi bu yüzden huzurdan kovdu.

Vahşi'nin "Peygamber'den sonra en hayırlı insan'la en kötü insanı öldürdüm" sözü bir iman ifadesi değildir. Müseyleme'yi yalancı Peygamberlik iddiasında bulunduğu için öldürmemiştir. Vahşi için, Müseylemetu'l-Kezzab ile Hz. Hamza arasında fark yoktur. Birisi yalandan Peygamberlik iddiasında bulunmakla ünlü, Diğeri ise Allah ve Resulunun yolunda mücadele vermekle ünlü. Vahşi bu iki ünlüyü öldürerek namına nam katmanın peşindedir.

Sahabi(!) Vahşinin, Ömer b. Abdülaziz'le mukayesesi

"Hasan Basri Hazretlerine, "Ömer b. Abdülaziz ile Vahşi'yi nasıl görüyorsunuz?" diye bir soru sorarlar. Hasan Basri'nin (kuddise sirruhu) bu konudaki cevabı şöyledir: (Umumî fazilet açısından, yani Allah'ın Resûlü'nü (sallallâhu aleyhi ve sellem) görüp bizzat feyiz alma bakımından) "Ömer b. Abdülaziz ancak Vahşi'nin atının burnunda bir toz olabilir."(!)

Hasan Basri'ye gerçekten böyle bir soru soruldu mu? Sorulduysa cevabı gerçekten bu muydu? Bundan emin değiliz. Ancak, ortada böyle bir söz dolaştığı hemen herkesçe malumdur. Şimdi de biz soralım: Ömer b. Abdülaziz ile Vahşi arasında yapılan mukayesenin altında yatan sebep nedir? Ömer b. Abdülaziz'in karşısında Vahşi'nin değerini yükselten ne? Vahşi'nin karşısında Ömer b. Abdülaziz'in değerini düşüren sebep ne? Bu iki kişiyi karşı karşıya getiren hangi özelliklerdir?

Burada, yapılan bir fazilet derecesi tesbiti ve yarışması değil, tamı tamına iki zıt cephe arasında tamı tamına bir çatışmadır.

Ömer b. Abdülaziz, 1-Hz. Fatıma(s.a)'nın Fedek Hurmalığını iade etmiş olması, 2-Muaviye'nin koyduğu, Hutbelerde ve namaz sonraları Ehlibeyt' (a.s)e (haşa)lanet okuma ve sövme geleneğini kaldırıp yasaklamış, Haşimî'lerin yüreğini serinletmiş sayılması. Bu iki nokta Ömer b. Abdülaziz'i Ehl-i Beyt'ten yana göstermektedir.

Diğer tarafta ise, Vahşi, Hz. Hamza(a.s)'yı şehid edip ciğerini sökerek Peygamber ve Al-i Haşimî'nin ciğerine dağ çekip "Akiletu'l-Ekbad" Hind'in, kocasının ve oğlunun yüreğine su serpmesi.

Söz konusu soru cevapta gösterilen (Vahşi'nin sahabi! Olarak nitelenmesi, Ömer b. Abdülaziz'in sahabî olmaması gibi) gerekçe, İslamî ölçülerle taban tabana zıt gerekçe ve değerlendirmedir. "Allah katında en saygın olanınız en takvalı olanınızdır..."Mealindeki ayet İslam'da en geçerli kıstastır. Birisi adaletiyle, takvasıyla maruf olacak, diğeri Peygamber tarafından kovulmuş, ayyaş, sarhoş, hatta şarap komasından ölüp gidecek, ama sırf Peygamber'i görmüş diye, bütün İslamî kıstasları alt üst edip göklere çıkacak, Allah'ın ve Resûlünün derecesine yükseltip onunla kol kola cennete girecek. Öyle mi?

Hz. Ömer Vahşi'yi dîvan'a almış ona 1000 dirhem maaş veriyorken, onun fık ameli ve ayyaşlığı üzerine maaşını 300 dirheme indirdi, ve kendisini divandan kovdu. Bundan sonra Vahşi, Suriye'nin Hıms şehrine giderek Muaviye diyarında yaşayıp, Hz. Osman zamanında şarap komasından ölüp dereke gitti.

Vahşi Muaviye'nin yanında yaşadı, Osman zamanında şarap komasından öldü.

Vahşi'nin evliyalaştırılması Emevilerin uydurmaca menakıplarının neticesidir.

Hz. Ömer b. Hattab Vahşi için söylediği ve kaynaklarda sıkça geçen şu sözü meşhurdur: "Hz. Hamza'yi katledenin, ahirette kurtuluşu görmemesi gerekir"

Efsus ki bir ömür ağyârın ardından koştuk Yardım mahrum olduk maksada kavuşmadık Dost yüzünü görmek için nice çaba harcadık Can boğaza yığıldı, yar yüzünü görmedik.

Uhud savaşından sonra uzun bir süre Mekke'de yaşadım. Müslümanlar Mekke'yi feşedince bu defa Taif'e kaçtım. Çok geçmeden İslam ordusu oraya da ulaşınca, yine kaçmak istedim. Dostlarımdan biri bana: Muhammed'in Müslüman olan her kesi affettiğini ve hiç kimseyi öldürmediğini, söyleyince doğruca Peygamber'in yanına varıp huzurunda kelime-i şehadeti getirince Peygamber bana: "Sen Vahşi misin?" diye sordu. Evet dedim. "Hz. Hamza'yı nasıl öldürdüğünü bana anlat" dedi. Ben de anlattım. Bunun üzerine hüzünlü Peygamber bana: "Yazıklar olsun sana, yüzünü benden sakla, bu günden sonra sakın bir daha görmeyeyim seni!" dedi.

Hız. Peygamberin Veda Haccı İçin Medine'den Ayrılışı

Peygamber (s.a.a), Kâbe İle Vedalaşıyor

Ey insanlar, Allah'a yemin olsun ki önceki peygamberler ve elçiler bana müjde vermişlerdir...

Hicret'in onuncu yılıydı ve hac mevsimi... Hicaz çölü, aynı şiarı söyleyen ve aynı hedefe akın eden büyük bir kalabalığa şahit olmuştu. Hac mevsiminin bu yılki manzarası bir başkaydı; Müslümanlar, güzergâhta bulunan konakları aceleyle ve seikle geride bırakıyor ve bir an önce Mekke'ye ulaşmak istiyorlardı.

Mekke çölünün her noktasından, "Lebbeyk Allahumme Lebbeyk" duyulmaktaydı. Kafilerle birbiri ardınca şehre yaklaşıyor ve hacılar ihram giyerek tek renge bürünüyorlardı; toz-toprak içinde ve yaşlı gözlerle Allah'ın güvence harimine giriyor ve tevhit kahramanı Halil İbrahim'in (a.s) inşa ettiği evin etrafında tavafa başlıyorlardı.

Ferid Vecdi, Hicret'in onuncu yılındaki hacıların doksan bin olduğunu yazıyor ise de,¹ bu rakamın yüz yirmi dört bin olduğu da söylenmiştir.²

Hız. Peygamber (s.a.a), Mescidü'l-Haram'ın Müslümanlarla dolduğunu ve "Kuşkusuz ki, müminler kardeşler." hükmünün gereği olarak onların kardeşlik duyguları içinde ve de melekvari ibadet ettiklerini görüyor ve elçilik görevini en mükemmel şekliyle yerine getirdiğinden dolayı mutlu oluyordu. Bazen de bir hüzün çemberi yüce Peygamberimizin (s.a.a) yüzünü kapsıyor ve sevincine gölge düşürüyordu. Allah Resülü (s.a.a), ölümünden sonra bu topluluğun dağılmasından, aralarındaki kardeşlik ve birlik duygularının yok olup gitmesinden ve yeniden sapkınlığa düşülmesinden endişe etmekteydi.

Allah Resülü (s.a.a) İslâm ümmetinin, adil ve âlim bir imamın kılavuzluğuna derinden muhtaç olduğunu, aksi takdirde ise yıllar boyu katlandığı zahmet ve sıkıntıların heder olacağını çok iyi bilmekteydi. Bu sebeple, kısa

sürelî olsa da yolculuk veya savaş için Medine'den ayrıldığında şehir halkını sahipsiz bırakmıyor ve yönetimi, hem güvenilir, hem de üstesinden gelecek birine bırakıyordu.³

Ümmetine böylesine düşkün ve şefkatli olan Peygamber efendimi-zin (s.a.a), kendi ölümünden sonra İslâm ümmetinin yönetimini, gelecek olaylara bırakmış olması nasıl düşünülebilir?

Allah Resülü (s.a.a), bu hilafet makamına kimin lâıyk olduğunu da çok iyi bilmekteydi.

Bu makama lâıyk olan insanın kim olduğunu, Taberî şöyle tanımlamaktadır:

O, Peygamber'in (s.a.v) daveti üzere bir araya gelen Kureyş kabilesinin büyükleri ve de Peygamber'in (s.a.v) akrabaları önünde halifelik makamına atanan kimsedir.⁴

Söz konusu olan halife, Fezâilü'l-Hamse kitabında ise şöyle tanıtılmaktadır:

O, arınmış bir Allah kuludur ki, ne bir an şirke düşmüş ve ne de puta secde etmiştir. Yüce İslâm dini uğrunda özverilerden kaçınmamış, ilmîni Allah Resülü'nden (s.a.a) almıştır; adaleti ise en yüce yargı örneğidir.³

O, görülmüş ve tanınmış biridir; o, Ebutalib oğlu Ali'dir (a.s).

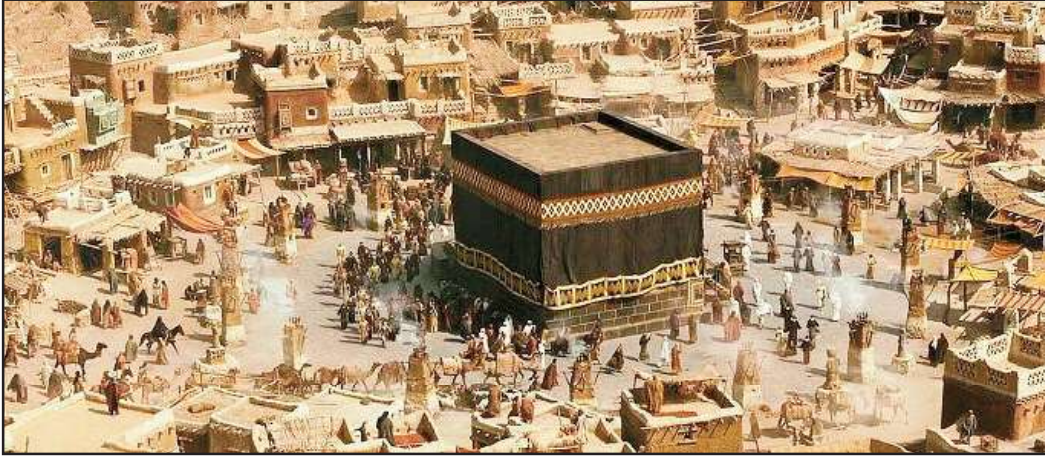
Hac farızasını yerine getiren insanlar, şehirlerine doğru yola koyulmuşlardı ki, Allah Resülü'nün (s.a.a) buyruğu Hicaz çölünde yankılandı. Allah Resülü (s.a.a), bütün Müslümanların durup beklemesini emretmişti. Vahiy meleği inmiş ve şu ayeti getirmişti:

Ey Peygamber! Sana Rabbinden indirilen emri bildir ve eğer bu tebliği ifa etmezsen onun elçiliğini yapmamış olursun ve Allah, seni insanlardan korur.⁵

Yüce Allah bu ayette, Peygamber'ini (s.a.a) sert bir dille uyarılmış ve Ali'nin (a.s) halifelikliğini resmen duyurmasını istemiştir.

Allah Resülü (s.a.a), Müslümanlar arasında ihtilafa neden olur endişesiyle Ali'nin (a.s)

Aslında "Gadir" hadisini rivayet edenler yüz yirmi binin üzerinde-dir; çünkü "Gadir Hum"daki halifelik olayına şahit olan insanların tümü, Hız. Peygamber'in (s.a.a): "Bunu duyanlar, duymayanlara ulaştırın!" buyruğu uyarınca, Hız. Ali'nin (a.s) halifelikliğini içeren Gadir hadisini, Veda Haccı seferinin en önemli olayı olarak diğer insanlara aktarmışlardır mutlaka.³ İşte bundan ötürüdür ki Gadir hadisi, Müslümanların genel toplantılarında ara sıra da olsa gündem konusu oluyordu.

halifelik konusunu erteliyor ve uygun bir fırsat kol- luyordu. Aslında bu ayetin inişiyle, beklediği ortamın gelip çatığını gördü. Bu nedenle de İslâm'ın ruhundan ibaret olan "halifelik" konusunu tamamen aydınlatmak için o kavurucu çölün sudan yoksun "Gadir Hum" diye tanınan noktasında insanları bekletti.

İnsanlar niye durdurulduklarını ve gelişen olayın ne olduğunu bilmiyorlardı. Çok geçmeden cemaat namazı kılınacağı duyuruldu. Hz. Peygamber (s.a.a) öğle namazını kıldırıktan sonra minbere çıktı.

Büyük bir sessizlik çökmüştü... Hicaz çölüne hâkim olan bu sessizliği, Allah Resulü'nün (s.a.a) konuşması bozdu. Allah'a övgü ve senadan sonra, yürek parçalayan haberi verdi ve çok yakında dünyadan göçeceğini duyurdu. Sonra da insanlara hitaben şöyle buyurdu:

Sizin için nasıl bir peygamberdim?

Müslümanlar bir ağızdan şöyle dediler:
"Ey Allah Resulü! Bize öğüt ve nasihat vermekten bıkmadın ve bizi eğitmekten usanmadın; Allah sana güzel mükâfat versin!"
...Allah Resulü (s.a.a) buyurdu:

Benden sonra Allah'ın Kitabı ve Masum İmamlar sizin kılavu- zunuzdur; tam anlamıyla onlara uyun ki, dalalete düşmeyiniz.

Allah Resulü (s.a.a) bunu dedikten sonra, orada bulunanların göreceği şekilde Ali'nin (a.s) elini tutarak kaldırdı ve buyurdu ki:

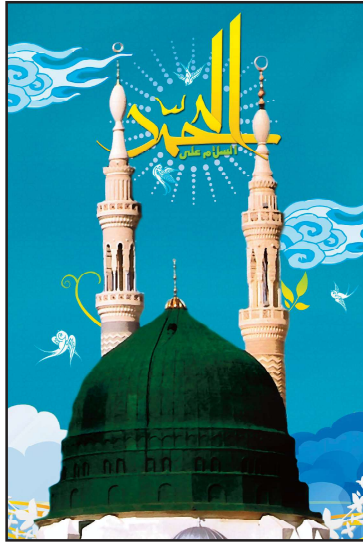
Ey insanlar! Müminlere, kendilerinden daha evla ve yetkili olan kimdir?

İnsanların cevabı şu oldu:

"Allah ve Resulü (s.a.a) daha iyi bilir."

Allah Resulü (s.a.a) buyurdu ki:

Allah benim mevlamdır; ben de müminlerin mevlasıyım ve onlara kendilerinden daha evlayım. Ben kimin mevlası isem, kimin üzerinde velâyet sahibi isem, Ali de benden sonra aynı konumdadır.

Allah Resulü (s.a.a) bu cümleyi üç kez tekrarladı ve konuşmasının sonunda şöyle buyurdu:

Bunu duyanlar, duymayanlara ulaştırın!

İnsanlar henüz dağılmamıştı ki şu ayet indi:

Bu gün dininizi ikmal ettim, size verdiğim nimetimi tamamladım, size din olarak Müslümanlığı verdim de hoşnut oldum.⁶

Peygamber (s.a.a) tarafından halifenin resmen belirlendiği bu merasimin sonunda, insanlar birbirleriyle yarışmasına Hz. Ali'ye (a.s) ulaşmak ve Hz. Peygamber'in

(s.a.a) halifesi olarak onu tebrik etmek istiyorlardı. Hz. Ali'nin (a.s) yanına ilk gelen Ebubekir oldu ve hemen ardından da Ömer geldi. Hz. Ali'nin (a.s) halife oluşunu tebrik ettiler ve "Ey Ebutalib oğlu! Ne mutlu sana ki hem benim, hem de imanlı her erkek ve kadının mevlası oldun!" diyerek ayrıldılar.⁷

Dipnotlar:

- 1- Dâiretu'l-Maarif, Ferid Vecdi, c.3, s.542
- 2- el-Gadir, c.1, s.9
- 3- el-Kâmil, İbn Esir, s.216, 242, 278
- 4- Taberî Tarihi, c.3, s.1171-1173
- 5- Fezâil'ul Hamse, c.1, s.178-186
- 6- Mâide Suresi, 67
- 7- Mâide Suresi, 3

Resulullah (s.a.a), hac farızasını bitirip Medine'ye doğru yola çıktı. Cuhfe'ye varmadan, Gadir-i Hum denen yere vardığında Cebrâil (a.s) nazil olup 'Ey Muhammed dedi, Allah (azze ve celle) sana selâm ediyor ve şöyle buyuruyor: "Ey Resul, sana indirilene tebliğ et (insanlara ulaştır); eğer bunu yapmazsan peygamberliğini tebliğ etmemiş gibi olursun. Ve Allah seni insanlardan koruyacaktır."

H. Müslim İbn-i Akil ve Kûfe'nin İhaneti

Müslim bin Akil, Kufe'de kısa süre içerisinde 18.000 kişinin biatını almayı başarmıştı... Müslim bu hâlde İbn Ziyad'a götürüldü ve İbn Ziyad'la Müslim arasında bir tartışma geçti. İbn Ziyad, "Andolsun canuma seni öldüreceğim!" dedi. Müslim, "Öyle mi?" dedi. İbn Ziyad, "Evet, öyle." dedi. Müslim, "O hâlde müsaade et de akrabalarından birine vasiyette bulunayım." dedi. Sonra orada bulunanlara bakındı ve Ömer b. Saad'a hitap ederek dedi: "Ey Ömer! Seninle akrabayız. Benim senden bir isteğim var ve bu isteğimi yerine getirmelisin. Fakat bu bir sırdır."

Müslim b. Akil b. Ebi Talib İmam Hüseyin'in (a.s) amcaoğlu ve Kufe'de şehit olan ilk yârenidir.^[1]

Müslim b. Akil b. Ebu Talib'in doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak şehit edildiğinde yaşının 28 olduğu^[2] ve şehadetinin hicretin 60. yılında Kufe'de gerçekleştiği söylenmiştir. Babası, Hz. Ali'nin (a.s) kardeşi Akil b. Ebi Talip, nesep ve soyları tanımada uzmandı ve^[3] Arap fasihlerindendi.^[4]

Annesi, Akil b. Ebi Talip tarafından Şam'da satın alınan "Aliye" adında bir köledir.^[5] Belazuri annesinin adının "Hülya" veya "Hilye" olduğunu yazmıştır.^[6]

Ehlisünnet âlimlerinden İbn-i Habban (ö. 354 h.k.) şöyle yazmaktadır: "Müslim b. Akil b. Ebi Talib Haşimi'nin künyesi "Ebu Davut"tur ve Abdulmuttalib'in oğulları arasında Hz. Peygamber'e (s.a.a) en çok benzeyen kişidir. Kendisi Hz. Peygamber'in (s.a.a) sahabelerinden bazılarını görmüştür."^[7]

Belazuri, Akil'in çocukları arasındaki en güçlü ve cesur kişinin Müslim b. Akil olduğuna inanmaktadır.^[8]

İmam Hüseyin (a.s) Medine'den Mekke'ye doğru yola çıktığında Müslim b. Akil de onunla birlikteydi. Kufelilerin İmam'a (a.s) gönderdiği mektupların sayısı çoğaldıktan sonra hazret, Müslim'i Kufe'ye göndererek ondan halkın genelinin davetlerinde samimi olup olmadıklarını öğrendikten sonra İmam'ı (a.s) bilgilendirmesini istemiştir.^[9]

Müslim b. Akil, İmam Hüseyin (a.s) Kufe'ye gitmeden önce "İmam'ın (a.s) temsilcisi" unvanı ile Kufe'ye gitmiş; görevi de oranın durumunu gözlemlemek ve Kufelilerin sözlerinde ısrarlı ve sadık olmaları durumunda İmam Hüseyin'e (a.s) o yönde rapor vermektir. Müslim b. Akil, şehit olmadan 27 gün önce İmam Hüseyin'e (a.s) raporunu göndermiş^[10] ve raporunda Kufelilerin hazır olduklarını

belirtmiştir.

Müslim b. Akil, Kufe'ye vardığında Muhtar b. Ebi Ubeyde'nin evinde kaldı. Şialar burada onun yanına gelip gitmekte ve o da onlara İmam Hüseyin'in (a.s) mektubunu okumaktaydı.^[11] Mes'udi'nin yazdığına göre Müslim b. Akil Kufe'ye girdiğinde adı "Avsece" olan birisinin evinde kaldı.^[12] İbn-i Cevzi ise adı "İbn-i Avsece" olan birisinin evinde kaldığını yazmıştır.^[13]

Ubeydullah b. Ziyad'ın Kufe valisi olarak atanmasından sonra Kufeliler onun karşısında korku ve dehşete kapılmış ve Müslim b. Akil'in (r.a) yanından ayrılarak onu yalnız bırakmışlardır. En sonunda hicretin 60. yılında Arife günü^[14] şehit edilmiştir. Müslim b. Akil'in kabri şerifleri Kufe Mescidi'nin yanındadır.^[15]

Dipnotlar:

[1]- Ebu'l Ferec İsfahani, Makatilu't-Talibin, s. 52.

[2]- Şehidi, Seyyid Cafer, Pes ez Pencah Sal, Pejuheş-i Taze Piramun-u Kiyam-ı Hüseyin aleyhis-selam, Tahran, Defter-i Neşr-i Ferhengi İslami, 1380, s. 122.

[3]- İbn-i Abdu'l Birr, el-İstiyab, c. 3, s. 1079.

[4]- İbn-i Abdu'l Birr, el-İstizkar, c. 8, s. 249.

[5]- Ebu'l Ferec İsfahani, Makatilu't-Talibin, s. 52.

[6]- Belazuri, Ensabu'l Eşraf, c. 3, s. 224.

[7]- İbn-i Habban, es-Sikat, c. 5, s. 391, Müessesese el-Kutubu's-Sekafiye.

[8]- Belazuri, Ensabu'l Eşraf, c. 2, s. 77.

[9]- İbn-i Kuteybe Deyneveri, el-Ahbaru't-Tival, s. 230.

[10]- Taberi, Muhammed b. Cerir, Tarih-i Taberi, c. 4, s. 297.

[11]- İbn-i Kuteybe Deyneveri, el-Ahbaru't-Tival, s. 231.

[12]- El-Mes'udi, Murucu'z-Zehab ve Maadinu'l Cevher, c. 3, s. 54.

[13]- İbn-i Cevzi, el-Muntezim fi-Tarihi'l Umem ve'l Muluk, c. 5, s. 325.

[14]- El-Emin, A'yanu's-Şia, c. 1, s. 593.

[15]- Es-Seyyidu'l Baraki, Tarih-i Kufe, s. 98.

Kerbela'nın İntikamını Alan Muhtar es-Sakafi'nin Şehadeti

"Allah'ım, sen, (Resul ve Ehl-i Beyt'ine) ilk zulmedeni benim özel lanetime mazhar eyle. Bunun için de, önce birinci, sonra ikinci, sonra üçüncü ve sonra da dördüncüden başla. Sonra da... Yezid'e lanet eyle. Ziyad'ın ve Mercâne'nin oğlu Ubeydullah'a, Sa'd oğlu Ömer'e, Şimr'e, Ebu Süfyan'ın, Ziyad'ın ve Mervân'ın soyuna kıyamet gününe kadar lanet et." Ziyareti Aşuradan_

Bu gün onun kutlu şehadet günüdür...

Kalbinde hastalık olan ateşle, suyu aynı kaba koymaya çalışan insanların çoğaldığı, Allah katında kıymeti olmayan ebedi azaba düçar olacağı açık açık ilan edilen zatları savunan, KERBELA'ya SAKİFE'den ilk oku atan insanlığın yüz karası olan kişiler ile birlikte, yüreğinde Ehl-i Beyt aleyhisselam'a muhabbet besleyen bulanık zihinlerin çokluğunda siz siz olun evlatlarınıza doğru olanları anlatın... Bu yiğit Sakife'den Kerbela'ya tüm VELAYET düşmanlarından İNTİKAM için kıyam etmiştir. Küfrün sahiplerini okuyun, okutturun ki saf ve temiz olan İmana erişmek mümkün olsun....

Bir yiğit vardı ömrü zindanda geçen, keşkeleri çok olan ama yüreği Ali Muhammed aleyhisselam aşkı ile tutuşan...

O yiğit, Kerbela'dan sonra kutlu aileyi esir alan Ubeydullah İbn Ziyad'ı, Muslim B. Akil'in şehadetine zemin hazırlayan, İmam Hüseyin'i (aleyhisselamı) şehit eden Şimr bin Zil-Cevşen'i, İmam Hüseyin aleyhisselam'ın mübarek bedeni parça parça olduktan sonra son hamle ile O'nu şehit eden Sinan bin Enes

Nehai'i, İmam Hüseyin aleyhisselam'ın mübarek başını bedeninden ayıran Havli bin Yezid Esbehi'yi (bazı rivayete göre Sinan bu işi görmüştür.), Kerbelada üç başlı okları ile meşhur olan ve Birini İmam Hüseyin aleyhisselam'ın kalbine, birini Alemdar Ebul Fazl Abbas

aleyhisselam'ın gözlerine ve sonuncu oku da Ali Asgar aleyhisselam'ın boğazına atan Hermele bin Kâhil Esedi'yi ve son olarak yukarıda adı geçen ve onlara gönül vermiş binlere komutanlık yapan Ömer İbn Saad'ı KİYAM ederek "Yâ Lesaret'il-Huseyn!" şiarı ile alt eden, helakete uğratan MUHTAR SAKAFİ'dir.

Birkaç hadis ile MUHTAR;

İmam Sadık (aleyhisselam) şöyle buyurur:

1. "Muhtar'ın İmam Hüseyin'in (aleyhisselam) katillerinin kellesini bizim hanedanımıza göndermesine kadar Haşimi kadınlarının hiçbirisi başını taramadı ve kına çalmadı."^[1]

2 "Muhtar hakkında kötü konuşmayın, zira o, bizim katillerimizi öldürdü ve dökülen kanlarımızın öcünü aldı; zorluk anında malını bizim aramızda paylaştırdı ve kocası olmayan kadınları evlendirdi."^[2]

3 Başka bir rivayette de geldiğine göre İmam Seccad (aleyhisselam), Ubeydullah b. Ziyad ve Ömer Sa'd'ın başları kendisine gönderildiğinde secde etti ve Allah-u Teâlâ'ya şükrederek şöyle buyurdu: "Allah-u Teâlâ Muhtar'ı hayırla mükâfatlandırsın."^[3]

4 "Muhtar'a sövmeyin; çünkü o katillerimizi öldürmüş, intikamımızı almıştır..."^[4]

DİPNOTLAR

[1] "Biharu'l Envar", c. 45, s. 386; "Ricalü'l Keşşi", s. 127.

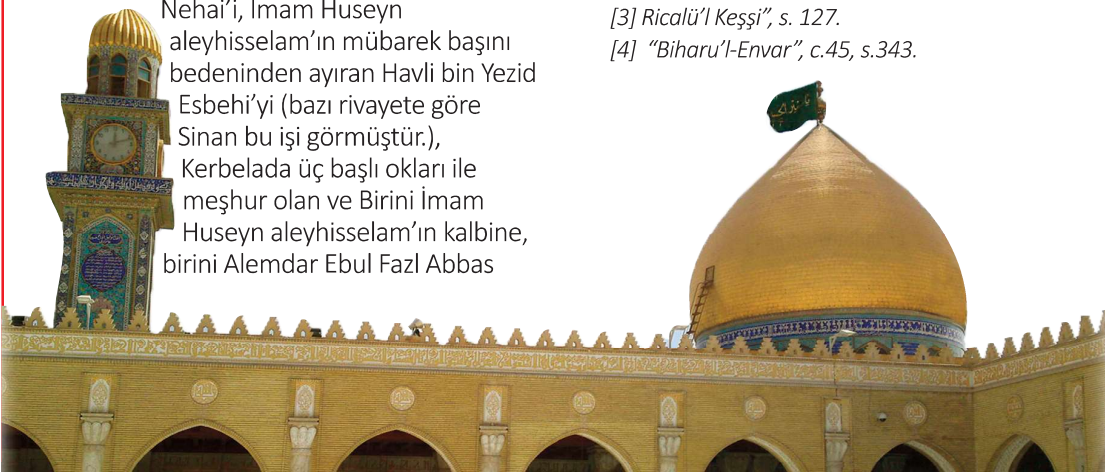
[2] "Biharu'l Envar", c. 45, s. 343; "Ricalü'l Keşşi", s. 125.

[3] Ricalü'l Keşşi", s. 127.

[4] "Biharu'l-Envar", c.45, s.343.

"Muhtar'a sövmeyin; çünkü o katillerimizi öldürmüş, intikamımızı almıştır..."

Muhtar, Irak'ta Ehl-i Beyt'in fazilet ve kerametini halka duyurmakla meşguldü. Bu nedenle bulunduğu bölgede Ehl-i Beyt dostlarının tek mercii olmuştu. İmam Ali, İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in velayetlerine canı gönülden inanıyor, onları diğerlerinden üstün tutuyordu. Kûfe'de sükunet eden Muhtar, İmam'ın Kûfe'ye elçi olarak gönderdiği Müslim b. Akil'in şehre ayak basmasıyla onu himayesi altına alıp evinde ağırladı. Halktan biat toplaması konusunda ona yardımcı oldu.

Şah-ı Horasan İmam Rıza'nın (a.s) Mübarek Doğum Günü

İmam Rıza (a.s) Me'mun'dan çekinmemekteydi ve çoğunlukla onunla konuştuğunda onu rahatsız edici cevaplar vermekteydi. Bu da, her ne kadar belli olmasa bile, Me'mun'un İmam'a (a.s) karşı düşmanlığını arttırmaktaydı. Nakledildiğine göre Me'mun askeri birliklerinin kazandığı bir fütühat sonrası sevgi gösterisinde bulunmuş, bunun üzerine İmam (a.s) ona şöyle buyurmuştur: "Ey Harun'un oğlu! Muhammed (s.a.a) ümmeti ve Allah'ın sana verdiği şeylerden ötürü Allah'tan kork. Sen Müslimanların işlerini heba ettin"

Çocukluk dönemi

İmam Rıza çocukluk dönemini babasının terbiyesi altında geçirdi ve 45 yıl Harun Reşid zalim hükümeti altında yaşadı 35 yaşında iken babası İmam Kazım (a.s) şehid oldu ve 10 yıl İmamet dönemi Harun zamanında geçti. Harun'un helaketinden sonra oğulları Emin ile Memun arasında saltanat mücadelesi başladı. Bu mücadeleyi Memun kazandı ve hilafet tahtına oturdu. Alevi şiaların peşpeşe kıyımları Memun'u İmam Rıza'yı veliht etme fikrine düşürdü.

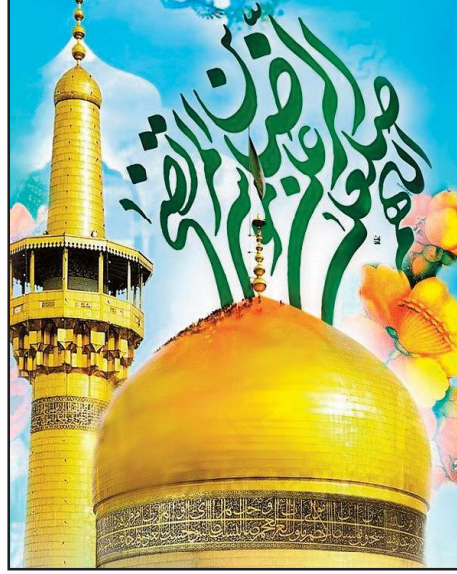
İmamet dönemi

İmam Rıza (a.s), Müslümanlara hakim olan siyasi ortamı göz önünde bulundurarak işin evvelinde yani Harun zamanında kendi imametini alenen açıklamadı; fakat Şia ve dostlarıyla ilişkileri vardı. Ama bir kaç yıl geçtikten sonra Harun Raşid'in hükümeti, çeşitli grupların ayaklanmasıyla zayıf bir duruma düştü. İmam Rıza (a.s) bu fırsattan yararlanarak kendi imametini Medine şehrinde aleni etti; itikadî ve içtimaî meselelerde halkın sorunlarını gidermeye başladı. İmam (a.s)'ın kendisi şöyle buyuruyor: "Ben Medine'de idim, bir katıra binip o şehrin sokaklarında dolaşıyordum; o şehrin halkı ve diğer kimseler, ihtiyaçlarını benden istiyorlardı, ben de onların ihtiyaçlarını gidermeğe çalışıyordum. ve mektuplarım şehirlerde geçerliydi."

Babası İmam Musa b. Cafer el-Kâzım'dı (a.s). Bütün üstün meziyetlerin mirasçısı, bütün övgüye değer birikimlerin temsilcisi bir şahsiyetti. İbn Hacer el-Heysemî onu şöyle vasfeder:

İlim, irfan, kemal ve erdemde babasının vârisi oldu. İnsanların kusurlarını çokça hoş gördüğü, görmezlikten geldiği ve ağır başlılığı, yumuşaklığı nedeniyle "el-Kâzım=Öfkesini yutkunan" diye isimlendirildi.

İraklılar nezdinde, Allah katında ihtiyaçların

karşılmasına açılan kapı olarak bilinirdi. Çağının en çok ibadet edeni, en âlimi ve en cömerdiydi. [1]

Annesi "ümmü veled" (çocuk sahibi olduğu için azat edilen cariye) idi. Birçok isimle adlandırılmıştır: Necme, Erva, Seken, Seman ve Tektüm gibi. Bu, ona verilen son isimdir. [2] İmam Rıza'yı (a.s) dünyaya getirince, İmam Kâzım (a.s) ona et-Tahire adını verdi. [3]

Medine'de (zilkade ayının 11. günü) hicrî 148 tarihinde [4], bazılarına göre 151, bazılarına göre de 153 senesinde [5] dünyaya geldi. İlk görüş daha meşhurdur. [6]

İmam Rıza (a.s) dünyaya geldiği zaman babası annesini: "Ey Necme! Mübarek olsun sana, rabbinin kerameti." diyerek tebrik etti. Sonra çocuğu beyaz bir hırkaya sararak kucagina aldı; sağ kulağına ezan, sol kulağına da kamet okudu. Fırat nehrinin suyundan getirilmesini istedi. Bu suyla damağını ovdu. Sonra şöyle dedi: "Al onu; çünkü o, Allah'ın mülkündeki temsilcisidir." [7] Ona, dedesi Emirü'l-Müminin Ali'nin (a.s) adını verdi.

Birçok saygın lakapla anılmıştır. En meşhurları şunlardır: er-Rıza, es-Sabir, ez-Zeki, el-Vafi, Siracullah (Allah'ın Kandili), Kurrat-u Ayni'l-Müminin (Müminlerin Göz Aydınlığı), Mekidetu'l-Mulhidin (Dinsizleri Tuzağa Düşüren), es-Siddik, el-Fadil gibi. [8]

En çok bilinen künyesi, Ebu'l-Hasan'dır. Onunla babası İmam Kâzım'ı (a.s) ayırt etmek için babasına Ebu'l-Hasan el-Mazi (el-Evvel), oğluna da Ebu'l-Hasan es-Sani denir. [9]

Dipnotlar:

[1]- es-Savaiku'l-Muhrika, s.307

[2]- Uyunu Ahbari'r-Rıza, 1/17

[3]- Uyunu Ahbari'r-Rıza, 1/15

[4]- el-Vafi bi'l-Vefiyat, 22/248

[5]- Şezeratu'z-Zeheb, 2/6

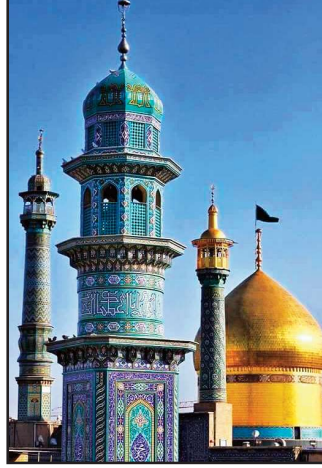
[6]- el-Hayatu's-Siyasiye li'l-İmami'r-Rıza, s.140

[7]- Uyunu Ahbari'r-Rıza, 1/20

[8]- Hayatu'l-İmam Ali b. Musa er-Rıza, 1/23-25

[9]- Hayatu'l-İmam Ali b. Musa er-Rıza, 1/125

Hız. Fatime-i Masume'nin (s.a.) Faziletleri

Hız. Masume aleyhaselam, Medine-i Münevvere Şehrinde, hicretin 173. Yılı'nın Zika'de ayının birinci günü dünyaya gelmiştir.^[1]

Hız. Masume'nin babası on iki Masum imamlardan Yedincisi İmam Musa Kazım (a.s)'dır. İmam Musa Kazım (a.s) kendi zamanında ilahi ilimlerin taşıyıcısı, yeryüzündeki insanlar arasında ilahi hüccet; ilim, takva, züht ve diğer yüce erdemler yönünden eşsiz idi.

Pek az uyur, gecelerini ibadetle geçirir, secde halinde saatlerce Allah Teala ile münacat ederdi. Bir çok geceler tanınmayacak bir şekilde fakirlerin evlerine başvurarak şefkatli bir baba gibi onların evine gerekli olan ihtiyaç maddelerini taşırdı. Gündüzleri ise halkı hakka hidayet etmekle meşgul olur ve zalimler vasıtasıyla tahrife uğramış olan dinin gerçeklerini açıklardı.

İmam Musa Kazım (a.s)'ın halk arasındaki manevi nüfuz ve mevkisine tahammül edemeyen ve onu kendi zalim yönetimlerinin istikrarı için bir tehlike gören zalim Abbasi hükümdarı Harun er-Reşit yıllar boyunca İmam'ı zindanlarda tutmuş çeşitli işkence ve zulümler yapmış ve sonunda da İmamı zehirle şehit ettirmiştir.

Hız. Masume'nin annesi iffet, iman ve takvasıyla tanınan ve İslami ilimlere vakıf Necme isminde muhterem bir hanımdır. O İslami ilimleri Hız. İmam Cafer Sadık (a.s)'ın hanımı Hamide'den öğrenmiştir.

Hamide şöyle diyor: Necme bizim eve geldiği gün, Peygamber (s.a.a)'i rüyamda gördüm bana şöyle buyurdu: "Ey Hamide Necme'yi oğlun Musa'yla evlendir. Zira yeryüzünün en iyi insanı ondan dünyaya gelecektir." Hamide diyor ki ben Resulullah (s.a.a)'in emriyle Necme'yi oğlum Musa'ya aldım ve ondan İmam Rıza dünyaya geldi.

Horasan'a Yolculuk

Abbasi halifelerinin yedincisi olan Me'mun, Şia'nın kıyamını önlemek için, Hız. İmam Rıza (a.s)'ı, Medine'den Horasan'a davet etti. Bu hususta, İmam (a.s)'a çok mektuplar gönderdi ve nihayet zorla İmam'ı Horasan'a getirtti. İlk önce (siyaset icabı) hilafeti İmam'a teklif etti; ama İmam (a.s) kabul etmedi. Daha sonra

veliaht olmayı teklif etti. İmam (a.s), Me'mun'un hilelerinden haberdar olduğu için yine, ilk önce kabul etmedi, ama daha sonra Me'mun'un ısrar ve tehdidiyle, veliahtlığı, memleketin siyasi işlerine karışmamak şartıyla, zâhirde kabul etti. İmam (a.s) koyduğu bu şartla, Me'mun'un hükümetinden razı olmadığını Müslümanlara anlatmak istedi.

Kum'un büyüklerinden nakledildiğine göre, Memun'un, İmam Rıza aleyhisselam'ı Medine'den Merv Şehrine götürmesinden bir yıl geçtikten sonra, yani Hicretin 201. yılında Hız. Masume aleyhaselam kardeşini görmek için, bir kaç kardeşinin eşliğinde Medine'den Horasan'a doğru hareket etti.^[2]

Bu yolculukta Hız. Masume'yle Birlikte Olanlar Bu yolculukta Hız. Masume aleyhaselam, Fazl, Cafer, Hadi ve Kasım isminde dört kardeşi ve bir kaç yeğeni ve bir kaç hizmetçi ile birlikte idi.

Hız. Masume'nin Hastalanması Hız. Masume aleyhaselam'ın, bulunduğu kabile İran'ın Save şehrine ulaştığında, Ehl-i Beyt düşmanları haberdar olup onların kafilesine saldırdılar; bu saldırıda Hız. Masume aleyhaselam'ın kardeş ve yeğenlerinden 23 kişi, vuku bulan çatışma sonucu şehit oldular.

Kum şehrinin halkı bu haberi duyunca yardıma koşarlarsa da, olay yerine ulaştıklarında artık Hız. Masume aleyhaselam'ın yakınlarından bazıları şehit olmuştu; Hız. Masume aleyhaselam'da bu olaydan duyduğu hüznü ve üzüntü neticesinde şiddetli bir şekilde hastalanmıştı.

O zaman, Save şehrinin halkı çok mutaassıp idiler; hatta Hız. Ali aleyhisselam'ın evlatlarına karşı kin besliyorlardı. Hız. Masume aleyhaselam, "Burayla Kum Şehri arasındaki mesafe ne kadardır?" diye sordular. On fersah diye cevap verdiler. Bunun üzerine "Beni Kum'a götürün " dediler. Ve sözlerine şunu eklediler ki: Ben babalarımın duyduğum ki "Kum şehri bizim Şialarımızın yeridir."^[3]

Dipnotlar:

[1]- Vesilet-ul Masumiyye s.65

[2]- Şeyh Abbas Kummi, Muntehel amal s.161

[3]- Sakkazade Tebrizi, "Deryay-i Suhen".

Hız. Fatime-i Masume (a.s)'ın Şahsiyet ve Fazileti

İmam Musa Kazım aleyhisselam'ın, âlime, âbibe, ârife, zâhide, mestûre, muttakiye kızı Hız. Fatuma-i Masume, Allah'ın kendisine bağışladığı yüce bir makam ve mevkiye sahiptir. Kutsal mezarı, Dar'ül müminin olan Kum kentinde yer almıştır. Mukaddes türbesi müminlerin ziyaretgâhı, dua ve zikirlerin icabet yeridir. Ziyaretinin sevabı cennettir.

Büyük Ehlîbeyt Alimi Şehid-i Sanî

Şehid-i Sanî, bu şehirde çok geniş bir öğrenci kitlesine ders veriyordu. Câferî, Hanefî, Şafîî, Malîkî ve Hanbelî mezheplerine ait fıkah ve akaid konularını çok iyi bildiğinden ve bu konulara herkesten daha vâkıf olduğundan her kesime hitap edebiliyordu. Hem fıkahta, hem de akaitte çağdaş ve mutabık dersler verir, herkes kendi mezhebine göre ondan fetva alırdı.

Ceba ahalisinden iki kişi, aralarındaki bir anlaşmazlığı gidermek için şehid Sanî'ye müracaat ederler...

Şia mektebinin yetiştirdiği güzide ve ender fakihlerindedir. Asıl adı şeyh Zeynuddin b. Ali b. Ahmed Amuli Cebai olan ve şehid-i Sani lakabıyla tanınan bu yüce fakih hicri 911'de Lübnan'ın güneyindeki Cebi kasabasında âlim ve fakih bir ailede dünyaya geldi.

Şehid-i Sanî'nin (r.a) ailesi döneminin meşhur âlim hanedanlarındandı. Şia'nın parmakla gösterdiği, varlığıyla iftihar ettiği, İslam ilimlerini en derin ayrıntılarıyla inceleyen, fıkah ve içtihat alanında İslam fıkahının temel taşlarını oluşturan seçkin âlimlerdendir. Şehid-i Sanî (r.a) bereketli hayatı boyunca verdiği eserler bakımından eşine ender rastlanan bir şahsiyet olmuştur. Şehid-i Sanî'nin Şeyh Hasan adında bir oğlu oldu. Şeyh Hasan'ın (r.a) yazmış olduğu "Mali-mu'd-Din fi'l Usul" kitabı günümüzde havzalarda ders kitabı olarak okutulmaktadır. Şehid Sanî hanedanından gelen ve günümüzde meşhur bir âlim olan Şehid Seyyid Muhammed Bakir Sadr (r.a) büyük bir âlimdir.^[1]

ŞEHİD SANÎ'NİN TAHSİLİ

Şehid Sanî dokuz yaşlarında babası Ali b. Amulî'nin nezdinde mukaddime ilimleri niteliğindeki Arap edebiyatı, Muhtasaru'n-Nafi ve el-Lüm'atu'd-Dimeşkiyye kitapları okudu. Ancak on dört yaşlarında hicri 925'te babasını kaybetti. Baba acısı onu derslerinden alıkoymadı. Babasının vefatından sonra Meys kasabasına giderek tahsiline halasının kocası olan Şeyh Ali b. Abdülali Meysi'nin yanında devam etti. Orada sekiz yıl kaldı. Kaldığı bu sekiz yıl içerisinde Muhakkik-i Hillî'nin "Şeraiu'l-İslam", Allame Hillî'nin "İrşadu'l İzhan" ve Şehid Evvel'in "Kavaid" kitaplarını okudu.

Şehid-i Sanî (r.a) 22 yaşlarında üstadı ve halasının kızıyla evlendi. Hicri 933'de Kerek Nuh'a giderek bir yıl büyük âlim ve muhakkik Seyyid Bedruddin Hasan Ereci'in huzurundan istifade etti. Üstadının vefatından sonra doğum yeri olan Cebai'ye dönerek dini tebliğ

etmeye başladı. İlme doymayan Şehid hicri 937'de tarihi Dimeşk şehrine gitti. Büyük filozof ve aynı zamanda hekim olan Şeyh Muhammed b. Mekkî'den tıp, felsefe, hikmet ve heyet dersleri aldı.

ŞEHİD SANÎ'NİN (R.A) ESERLERİ

Şehid-i Sani (r.a) güçlü bir yazardı. Geniş ve kapsamlı ilmiyle 55 yıllık kısa ömründe çeşitli konularda İslam ve şia âlemine değerli ve paha biçilmez 70 eser bıraktı.

Şehid'in bazı eserleri:

- 1-er-Ravzatu'l-Behiyye fi şerhi'l-Lüm'ati'd-Dimeşkiyye
- 2-Ravzatu'l-Cinan fi şerh'i İrşadi'l-Ezhan
- 3-Keşfu'r-Raybet'i en-Ahkâmi'l Giybet
- 4-Mesaliku'l Efham fi şerh'i şeraii'l-Ahkâm
- 5-Esraru's Salât
- 6-Hakaiku'l İslam
- 7-Risaletun fi Salati'l Cuma^[4]Şehid-i Sanî hicri 943, 17 Şevval'da hac amellerini yerine getirmek amacıyla Mısır'dan ayrıldı. Ziyaret aşkıyla ıssız ve yakıcı Mısır ve Hicaz çöllerini aşarak vayih topraklarına vardı. Hac ve umresini yaptıktan sonra Fahr-i Kâinat Efendimiz Resul-i Ekrem'in (s.a.a) kabrini ve Bakî İmamlarını (a.s) ziyaret etmek için Mekke'den Medine'ye gitti. Burada da ziyaret amellerini tamamladıktan sonra vatanına geri döndü.^[2]

Şehid-i Sani (r.a) ilmi ve fıkahı açıdan üstün bir yeteneğe sahip olmasına rağmen günlük ihtiyaçlarını karşılamak için çalışıyordu. Hatta bu konuda akşamları hava karardığında merkebine binerek, şehirden uzaklaşıp odun toplayarak geçimini sağladığı rivayet edilmiştir.^[3]

Dipnotlar:

[1]-Mefahir'u İslam, c.4, s.481, "Ali Devani."

[2]-Ayanu's-şia, c.7, s.149.

[3]-Ravzatu'l Cennat, c.3, s.352, "Hansari."

Hız. Ali (a.s)'in Müşriklere Tevbe Suresini Tebliği

Bu tebliğ ancak Hız. Ali'ye aittir

Resûlullah (s.a.a.), Tevbe Suresi'nin müşriklere bildirilme görevini İmam Ali'ye (a.s.) vererek buyurdu ki: "Bana, o ayetleri Benim veya Benden olan birinin tebliği emredildi"

Resulullah (s.a.a) mübarek risaletini tebliğ etmeyi ve İslâm'ı Arap Yarımadası'nın dört bir yanına yaymayı sürdürdü. Aynı zamanda şirki askerî açıdan da geriletme faaliyetlerini kesintisiz olarak devam ettiriyordu.

Müslümanlar sağlam ve kuralları belirlenmiş ilişkilerin egemen olduğu bir ümmet olmuşlardı. Belli bir toprakları ve sınırları belirlenmiş bir ülkeleri vardı. Şirkin artık dikkate alınır bir gücü kalmamıştı.

Şirkin tasfiye edilmesi kaçınılmazdı. Bu sırada Tevbe Suresi nazil oldu. Burada Peygamberimizin (s.a.a) müşriklere karşı, onlarla yaptığı antlaşmalara ve ahitlere karşı takınacağı tavır belirleniyordu. Bu ültimatoma ve bu ilâhî bildiriye duyurmanın en uygun yeri Kâbe'ydi. En uygun zaman da zilhiccenin onuncu günüydü. Çünkü o gün yarım adanın her tarafından gelen müşrikler o gün orada toplanırlardı. Bu amaçla Peygamberimiz (s.a.a), Ebu Bekir'i insanların başında hac yapmak ve Tevbe suresini tebliğ etmek üzere görevlendirdi. O gün "Mescid?"'i Şecere" olarak bilinen "Zu'l Huleyfe" denilen yere varınca, Peygamberimize (s.a.a) vahiy geldi ve Ebu Bekir yerine Ali b. Ebu Tâlib'i (a.s) göndermesi emredildi. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.a) Ali'yi (a.s) gönderdi ve ayetleri Ebu Bekir'den alıp kendisinin tebliğ etmesini emretti. Ali (a.s) Peygamber'in (s.a.a) devesine binerek Mekke'ye doğru yola çıktı. Yolda Ebu Bekir'e yetişti. Ebu Bekir devenin gürültüsünü duyunca deveyi tanıdı ve korkmuş bir hâlde dışarı çıktı. Resûlullah'ın (s.a.a) geldiğini zannetti. Gelen Hız. Ali'ydi. Hız. Ali ayetleri ondan aldı. Ebu Bekir, kendisinin hakkında Peygamber'i kızdıracak bir şeyin nazil olmasından korkuyordu. Dedi ki: "Ya Resûlallah! Benim hakkımda bir şey mi indi?"

Peygamberimiz (s.a.a), "Hayır" dedi. "Ancak Bana, o ayetleri Benim veya Benden olan birinin tebliği emredildi." (el??'Kâmil Fi't??'Tarih, İbn??'i Esir, 2/291, Fedail'ul??'Hamse Min'es??'Sihah'is??'Sitte, 2/343).

Hız. Ali (a.s) Mekke'ye varıncaya kadar yoluna devam etti. İnsanlar hac mevsimine özgü ibadetlerini yerine getirmek üzere toplanınca, Tevbe Suresi'nin ilk ayetlerini onlara okuduktan sonra şöyle seslendi: "Bu yıldan sonra hiçbir müşrik Mekke'ye giremeyecektir. Kâbe çıplak

olarak tavaf edilmeyecektir. Müşriklerden kimin Peygamber'le imzaladığı bir antlaşması varsa, bu antlaşma belirlenen süreye kadar geçerlidir." (el??'Bidaye ve'n??'Nihaye, İbn??'i Kesir, 5/45).

Bu âyet münafıkların tavır ve davranışlarını ele almaktadır. Kummî bu âyetin tefsiri bağlamında şunları aktarmaktadır: Hız. Peygamber, Tebuk savaşı için ordusunu toplayıp, Seniye'tu'l-Veda'dan ashabıyla beraber yola çıktığında Hız. Ali'yi Medine'de aile efradını gözetmek için bıraktı. Bunun üzerine münafıklar, Hız. Ali hakkında dedikodu yaptılar ve yalan haberler yaydılar. "Peygamber onu ancak uğursuzluğu nedeniyle geride bıraktı" şeklinde propaganda yaptılar. Hız. Ali bu sözleri işitince silahını kuşanıp Hız. Peygamber'e Curfe denen yerde ulaştı. Hız. Peygamber "Ya Ali! Seni Medine'de bırakmamış mıydım?" "Evet, ya Resulullah! Fakat münafıklar uğursuzluğundan dolayı beni yanında götürmediğini söylüyorlar." dedi. Hız. Peygamber de "münafıklar yalan söylüyor" dedi. Devamında Hız. Peygamber "Ya Ali! İstemez misin sen benim kardeşim olasan ben de senin kardeşin olayım, benim yanımdaki konumun Harun'un Mûsâ'ya olan konumu gibidir fakat benden sonra peygamber gelmeyecek, şayet gelecek olsaydı, bunun sen olduğunu söyledim. Sen ümmetimin halifesisin, vezirim, vasim, dünyada ve ahirette kardeşimsin." dedi. Bunun üzerine Hız. Ali Medine'ye döndü. Şîa bu hadisenin Ali'nin imamlığına delil olduğunu söylemektedir.

Hız. Ali (a.s) Mekke'ye varıncaya kadar yoluna devam etti. İnsanlar hac mevsimine özgü ibadetlerini yerine getirmek üzere toplanınca, Tevbe Suresi'nin ilk ayetlerini onlara okuduktan sonra şöyle seslendi: "Bu yıldan sonra hiçbir müşrik Mekke'ye giremeyecektir. Kâbe çıplak olarak tavaf edilmeyecektir. Müşriklerden kimin Peygamber'le imzaladığı bir antlaşması varsa, bu antlaşma belirlenen süreye kadar geçerlidir." (el-"Bidaye ve'n-"Nihaye, İbn-"i Kesir, 5/45).

Beni Kurayza Savaşı

Bu karar üzerine Resulullah (s.a.a), Benî Kurayza kabilesinin mallarını, beşte birlik bölümünü humus olarak çıkardıktan sonra, kadınları ve çocukları ile birlikte Müslümanlar arasında bölüştürdü. Atlı savaşçılara üç, piyade savaşçılara bir pay verdi. Arkasından humus olarak ayırdığı beşte birlik payı ilerdeki savunma görevlerine hazırlık yapmak üzere binek hayvanı, silâh ve başka teçhizat satın almak için Zeyd b. Harise'ye teslim etti.⁶

Hız. Peygamber (s.a.a) sancağını Hz. Ali'ye (a.s) verdi. Hz. Peygamber, Beni Kurayza Yahudilerinin daha önceki haince tutumları sebebi ile cezalandırılmaksızın Medine'yi terk edip gitmelerini içeren teklifi reddetti.

Benî Kurayza Yahudileri, Müslümanlara karşı besledikleri gizli kin ve düşmanlığı Hendek Savaşı'nda açığa vurdular. Eğer yüce Allah bu savaşta müttefik güçleri perişan etmemiş olsaydı, Benî Kurayza Yahudileri, Müslümanları arkadan vurmaya başaracaklardı. Bu yüzden Resulullah'ın (s.a.a) onların haince davranışlarına mutlaka bir karşılık vermesi gerekirdi. Bu yüzden Müslümanların dinlenmelerine fırsat vermeden Yahudileri kalelerinde kuşatmak üzere onlara hemen hareket etmelerini emretti.

Böylece yeni askerî hareketin önemini vurgulamış oldu. Nitekim müezzin Müslümanlara şöyle seslendi: Kim emir dinleyen ve aldığı emre itaat eden biri ise, ikinci namazını mutlaka Benî Kurayza Yahudilerinin bölgesinde kılsın.²

Hız. Peygamber (s.a.a) sancağını Hz. Ali'ye (a.s) verdi ve Müslümanlar çekmekte oldukları açlığın, uykusuzluğun ve müttefik kuşatmasının yol açtığı yorgunluğun acısı ile birlikte Hz. Ali'nin peşinden gittiler...

Yahudiler Resulullah (s.a.a) ve Müslümanlar tarafından kuşatıldıklarını gördüklerinde, paniğe ve korkuya kapıldılar ve Hz. Peygamber'in onların varlıklarına son vermeden geri dönmeyeceğini iyice anladılar.

Yahudiler, müttefikleri Evs kabilesinin mensuplarından olan Ebu Lubabe b. Munzir'e gidip durumları hakkında görüşünü sordular. Fakat Ebu Lubabe, küçükleri ve yaşlıları ile ağlaya ağlaya kapısına dayanan Yahudilere, hakkında bilgi sahibi olduğu akıbetlerini açıkladı.³

Hız. Peygamber, Benî Kurayza Yahudilerinden gelen ve daha önceki haince tutumları sebebi ile cezalandırılmaksızın Medine'yi terk edip gitmelerini içeren teklifi reddetti ve Allah'ın ve O'nun Resulü'nün hükmüne boyun eğmekten

başka bir çareleri olmadığını söyledi. Evs kabilesi, Yahudilerin talebi üzerine Hz. Peygamber (s.a.a) nezdinde arabuluculuk girişiminde bulundu. Hz. Peygamber (s.a.a) Evs kabilesinin temsilcilerine: "Benimle müttefikleriniz arasında sizden birinin hakem olmasına razı olmaz mısınız?" diye sordu.

Evs kabilesi temsilcilerinin: "Razıyız." diye karşılık vermeleri üzerine Hz. Peygamber (s.a.a): "O hâlde onlara söyleyin de Evs kabilesinden istedikleri bir kişiyi seçsinler." dedi. Yahudiler de Sa'd b. Muaz'ı hakem olarak seçtiler.⁴

Bu tercih, Yahudiler hesabına talihsiz bir seçimdi. Çünkü tercih ettikleri Sa'd b. Muaz, müttefiklerin toplantı düzenledikleri gün onlara gelerek Müslümanlar ile müttefikler arasında tarafsız bir tutum benimsemelerini istemişti; fakat Yahudiler buna yanaşmamıştı. Sa'd hakem olarak belirlendiği zaman yaralı idi. Onu taşıyarak Resulullah'ın (s.a.a) yanına götürdüler.

Hız. Peygamber (s.a.a) onu karşıladı ve çevresindekilere: "Efendiniz için ayağa kalkın." dedi. Resulullah'ın (s.a.a) bu direktifi üzerine orada bulunanlar Sa'd'ı ayakta karşıladılar. Arkasından Sa'd, Yahudi erkeklerin öldürülmesine, kadınları ile çocuklarının esir alınmasına ve mallarının Müslümanlar arasında bölüştürülmesine hüküm verdi.

Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.a) ona: "Onlar hakkında yedi göğün üzerinde bulunan Allah'ın hükmü ile hüküm verdin." dedi.⁵

Dipnotlar

1- Ahzâb Suresi'nin bir dizi ayetinde bu savaşın ayrıntılı analizi yer alıyor.

2- Taberî, c.3, s.179

3- es-Siretü'n-Nebeviyye, c.2, s.237

4- es-Siretü'n-Nebeviyye, c.2, s.239; el-İrşad, s.50

5- es-Siretü'n-Nebeviyye, c.2, s.240; el-Meğâzî, c.2, s.510

6- es-Siretü'n-Nebeviyye, c.2, s.241

İmam Mehdi (a.f) Gaybet-i Kübra

İslâm dininin ortaya çıkışından beri, mehdeviyet konusu, Müslümanların şek ve şüphe etmeyecekleri bir şekilde açık ve netti. Hz. Resulullah (s.a.a), Hz. Mehdi'nin (a.f) varlığını, onun bazı sıfatlarını, tevhit ve adalet hükümeti kurmasını, zulmün kökünü kazmasını, İslâm dininin bütün dinlere üstün geleceğini ve Hz. Mehdi'nin (a.f) eliyle yapılacak olan bazı düzeltmeleri Müslümanların bütün geneline açıklamıştır ve onları bu gibi müjdelerle bu konuya ısındırmıştır.^[1]

Hz. Mehdi'nin (a.f) varlığı, kıyamı ve zuhuru hakkında, Sünnî ve Şia'nın naklettiği Resulullah'ın (s.a.a) birçok hadisi bulunmaktadır. Bu hadisler üzerinde dikkatlice inceleme yapan birisi, Peygamber (s.a.a) zamanında Hz. Mehdi (a.f) konusunun Müslümanlar arasında çok açık olduğunu, Hz. Mehdi'nin (a.f) gelecek bir zamandaki varlığı inancının insanlar arasında yaygın olduğunu, onun hakkında bazı ayrıntıların (örneğin soyu, ismi, künyesi, kıyam zamanı, zuhur alametleri, gaybetin illeti vb.) sorulduğunu ve Allah Resulü'nden (s.a.a) cevap alındığını anlayacaktır. Hz. Resulullah (s.a.a) Hz. Mehdi'nin (a.f) varlığından haber vererek onun hakkında şöyle buyurmaktaydı:

"Vaat edilen Mehdi benim soyumdan ve Hz. Fatıma'nın (s.a) oğlu Hz. Hüseyin'in (a.s) evlatlarından dünyaya gelecektir."

Onun ismini ve künyesini açıklamış ve başka özellik ve alametlerini beyan etmiştir.^[2]

Bu hadisler, Şia kaynaklarına ilave olarak, Ehl-i Sünnet'in muteber kaynaklarında yer almıştır. Hz. Mehdi'nin on ikinci imam olduğu ise Ehl-i Sünnet'in "Feraidu's-Simtayn" "Yenabiu'l-Meveddet" gibi kitaplarında yer alır.

Hz. Resulullah (s.a.a) ve İmamların her birisinden, Hz. Mehdi'nin (a.f) doğumu, gaybeti, zuhuru, evrensel kıyamı ve diğer özellikleri hakkında birçok rivayet nakledilmiştir. Aslında, Hz. Mehdi'nin (a.f) doğumundan yıllar önce, onun Hz. Peygamber'in (s.a.a) ailesinden, Hz. Fatıma'nın (s.a) çocuklarından, İmam

Hüseyin'in (a.s) soyundan olduğu, evrensel kıyamıyla yeryüzünü adaletle dolduracağı önceden haber verilmişti. Bu rivayetlerin sayısı o kadar çoktur ki İslâmî konuların çok azı hakkında bu kadar rivayet nakledilmiştir.^[3] Öyle ki bu mesele Şia mezhebinin (On iki İmam s.a Şia'sı) gerekliliklerinden sayılmaktadır.^[4] Ayetullah Safî Gulpeyganî, bu hadislerin bir kısmını "Muntehabu'l-Eser" adlı değerli eserinde bir araya getirmiştir.

Biz burada, Şia'nın ve Ehl-i Sünnet'in muteber kaynaklarındaki Hz. Resulullah'tan (s.a.a) Hz. Mehdi (a.f) hakkında rivayet edilen hadislerle ve konulara ayrı ayrı işaret edeceğiz.

Ehl-i Sünnet Kaynaklarında İmam Mehdi (a.f)

Hz. Mehdi'nin (a.f) varlığı ve o hazretin zuhur edeceği konuları, Şia mezhebine has konular değildir. Aksine, Ehl-i Sünnet'in büyük hadis yazarları da Hz. Mehdi'ye (a.f) ait konuları birçok sahabe ve tabiin kanalıyla kendi kitaplarında nakletmişlerdir. Sadece Şia kaynakları değil, aksine diğer İslâmî mezheplerin (Hanefî, Şafîî, Malikî ve Hanbelî) kitap ve eserleri de, Peygamber'den (s.a.a) Hz. Mehdi (a.f) ve onun zuhuru ile ilgili nakledilen hadislerle doludur.^[5]

Birçok büyük araştırmacının araştırmalarına göre, Ehl-i Sünnet hadis yazarları Hz. Mehdi (a.f) ile ilgili olan hadisleri, Peygamber'in (s.a.a) otuz üç sahabe kanalıyla kendi kitaplarında nakletmişlerdir. Ehl-i Sünnet'in meşhur âlimlerinden yüz altı tanesi Hz. Mehdi'nin (a.s) zuhuru ile ilgili olan haberleri ve hadisleri kendi kitaplarında nakletmişlerdir ve onlardan otuz iki tanesi Hz. Mehdi (a.f) hakkında ayrıca kitap yazmışlardır.^[6]

Dipnotlar:

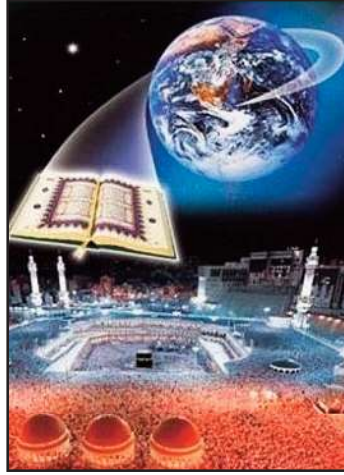
- [1] İbrahim Eminî, *Dadgosteriye Cihan*, s. 92.
- [2] a.g.e, s. 40.
- [3] Pişvayî, *Mehdi, Sire-yi Pişvayan*, s. 693.
- [4] Bkz. Harrazî, *Seyyid Muhsin, Bidayetu'l-Mearifu'l-Âlihiyye*.
- [5] Pişvayî, *Mehdi, Sire-yi Pişvayan*, s. 697.
- [6] A.g.e.

Bu hadis açıkça Hz. Mehdi'nin kıyam edeceği dönemde Hz. İsa'nın da gökten ineceğini ve Hz. Mehdi'ye uyacağına açıklamaktadır. Dikkat edilmesi gereken nokta şu ki bu hadis Hz. Mehdi'nin, Hz. İsa'nın (a.s) hazır bulunduğu bir sırada bile imamlık görevinin üstleneceğini açıklaması ve Hz. İsa'nın ona uyacağını göstermesi yönünden de Hz. Mehdi'nin sıradan bir kişi olmayıp yüce bir makama sahip masum imam olduğunu göstermektedir.

Yedinci Gök
Efendimiz daha sonra yedinci göğe çıkmış ve Hz. Cebrail'in (a.s.) çıkamadığı makama yükselmiştir. Bunun üzerine Cebrail (a.s.) şöyle demiştir: "Benim buraya girmeme izin yoktur. Eğer bir parmak ucu kadar dahi oraya yaklaşırsam, kol ve kanadım yanar."^[35]

Miraç Hadisi
Miraç gecesi, Allah azze ve celle ile Hz. Resulullah Efendimiz (s.a.a) arasında "Hadis-i Kutsi" kalıbında bir konuşma geçmiş ve "Miraç Hadisi" diye meşhur olmuştur. Getirdikleri (Hediyeler) Namaz farz olmuştur.^[43] Bakara Suresinin son ayetleri Hilafet ve Hz. Ali'nin (a.s) vasi ve halifeliği hakkında vahiy^[44] Şirk dışındaki diğer günahların bağışlanması Hacamat yapılmasına dair tavsiye^[45]

Hız. Peygamber'in (s.a.a) Miraça Yükselişi

"Miraç" veya "İsra" Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.a) Mekke'den Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya ve oradan da göğe yükseltilmesi anlamındaki gece yolculuğudur.

"Miraç" sözlükte, merdiven, basamak ve yukarı çıkarmaya yarayan her şeye denir.^[1] İstilahta ise, Hz. Resul-ü Kibriya Efendimizin (s.a.a) "Burak" adı verilen binek ile Mekke'den Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya, oradan da göklere ve "Sidretü'l Münteha" ve "Kâb-ı Kavseyn" makamına çıkması anlamına gelir.

Fazıl b. Hasan Tabersi'ye göre Hz. Resulullah'ın (s.a.a) Miraç'ı Kur'an ayetleri, Şia^[2] ve Sünni^[3] kaynakları yoluyla nakledilen hadislerde tevatür haddindedir. Miraç hadisesi, İsra ve Necm surelerinde zikredilmiştir.^[4]

Şia ve Sünniler arasında, Kur'an-ı Kerim ayetleri ve tevatür derecesindeki hadisler gereği, Miraç'ın meydana gelmesi hakkında bir anlaşmazlıkları yoktur. Ancak Miraç'ın hangi zamanda gerçekleştiği, kaç kere gerçekleştiği, nasıl gerçekleştiği, fiziksel olarak mı, ruhsal olarak mı gerçekleştiği gibi bazı kısımlarında ihtilaflar bulunmaktadır. Hz. Fahr-i Kâinat Efendimizin (s.a.a) Miraç'ı, Mekke'deki ikamet ettiği son günlerinde gerçekleşmiştir. Efendimiz Miraç'ta ilahi ayetleri ve bazı büyük peygamberlerin ruhlarını müşahade etmiştir.

Zamanı

Meşhur görüşe göre Hz. Resulullah'ın (s.a.a) bu gece yolculuğu, Mekke'de sükûnet ettiği son yıllarında (Hicretten önce, bi'setinden sonra) Mekke'de gerçekleşmiştir.^[5] Ancak hangi yılda gerçekleştiği, Hz. Ebu Talib'in vefatından önce mi^[6], sonra mı gerçekleştiği^[7] hakkındaki rivayetlerde ihtilaflar vardır. Rivayetler aşağıdaki şekildedir:

İbn-i Abbas'ın rivayetine göre, Bi'setin ikinci yılı

"Haraic" kitabının yazarının Hz. Ali'den (a.s) naklettiğine göre, Bi'setin üçüncü yılı

Bi'setin beşinci^[8] veya altıncı yılında

Bi'setten 10 yıl, 3 ay sonra^[9]

Molla Fethullah Kaşani ve Ahmed b. Ali Tabersi'nin naklettiği ve en meşhur olan görüş, Bi'setten 12 yıl sonra gerçekleşmiştir.^[10] İbn-i Hazm bu görüş konusunda icma olduğunu iddia etmiştir.^[11]

Hicretten 1 yıl, 5 ay önce

Hicretten 1 yıl, 3 ay önce^[12]

Hicretten 6 ay önce.^[13]

Gece Yolculuğu

İsra suresinin ilk ayetindeki "Leylen" ve "Esra" sözcüklerinden bu yolculuğun gece gerçekleştiği anlaşılmaktadır.^[14]

Ancak hangi gecede gerçekleştiği konusunda rivayetlerde farklılıklar vardır. Rivayetler aşağıdaki şekildedir:

Rebiyülevvel ayının on yedinci gecesi^[15]

Recep ayının yirmi yedinci gecesi.

"Minhacü's-Sadıkın" tefsirinin yazarı Molla Fethullah Kaşani'nin naklettiğine göre, en meşhur görüş bu görüştür.^[16]

Ramazan ayının on yedinci gecesi^[17]

Ramazan ayının yirmi birinci gecesi

Bazıları Şevval ve Rebiyülahir aylarından bir gecede gerçekleştiğini de nakletmişlerdir.^[18]

Hz. Fahr-i Kâinat Efendimizin (s.a.a) Beytül Mukaddes, Mescid-i Aksa ve göklere gidiş-gelişi, bir geceden uzun sürmemiştir.^[19] Öyle ki o gecenin sabahında Mekke'de olmuştur. Tefsir-i Eyaşî'de İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledilen bir rivayette şöyle geçmiştir: "Allah Resulü (s.a.a) yatısı namazı ile sabah namazını Mekke'de kılmıştır."^[20] Bunun anlamı, İsra ve Miraç'ın yatısı namazı ile sabah namazı arasında gerçekleştiğidir.

Mekânı

Hz. Resul-ü Kibriya Efendimizin (s.a.a) Miraç'ının başlangıç ve bitiş noktası hakkında ihtilaflar vardır. Bazıları Hz. Ebu Talib'in kızı Ümmü Hani'nin evinden, bazıları Mescid-i Haram'dan, bazıları da Şi'b-i Ebu Talip'ten^[21]

başladığını söylemiştir.^[22] Ancak en meşhur görüş, Hz. Resulullah'ın (s.a.a) o gece Hz. Ebu Talib'in kızı Ümmü Hani'nin evinde olduğu, oradan Mirac'a çıktığı ve oraya geri geldiği görüşüdür.^[23] Kur'an-ı Kerim'de Mirac'ın başlangıç noktasının Mescid-i Haram olduğu belirtildiğinden Ümmü Hani'nin evinden başladığını söylemek çelişiyor gibi gözükabilir. Ancak Araplar Mekke'nin tamamına Allah'ın haremî demektirler. Dolayısıyla oranın tamamı, Allah'ın mescidi ve haremî hükmünde olduğundan Ümmü Hani'nin evi de haremî içindedir.^[24] Ayrıca Şi'b-i Ebu Talib'te gerçekleştiği görüşü de bazı rivayetlerin içeriği ile örtüşmemektedir.^[25]

Sayısı

Bazı rivayetlere göre, Hz. Resulullah (s.a.a) birçok kez Mirac'a çıkmıştır.^[26] Allame Tabatabai, onlardan birinin Mescid-i Haram'dan bir diğeri de Ümmü Hani'nin evinden olduğuna inanmaktadır. Necm Suresinin ilk ayetlerinin bunu teyit ettiğini ileri sürmektedir. Aynı şekilde Mirac'ın mekân, zaman ve sayısı hakkındaki ihtilaflar bu şekilde giderilebilir.^[27]

Gök Aleminde Hz. Âdem İle Görüşmesi

Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.a) oradan gökyüzüne çıkmış ve orada Hz. Âdem (a.s) ile görüşmüştür. O esnada melekler sıra sıra Efendimizi karşılamaya gelmiş ve güler yüzle selam vererek, tebrik ve kutlamalarını sunmuşlardır. Yüzü asık ve öfkeli bir melek diğer melekler gibi selam ve tebriklerini sunmuş, ancak diğer melekler gibi güler yüzlü davranmamıştır. Efendimiz, meleğin ismini Hz. Cebrail'e sorduğunda 'Cehennem bekçisi Malik olduğunu ve hiçbir zaman gülmediğini, her daim Allah düşmanları ve günahkârlara karşı öfkesinin artmakta olduğunu söylemiştir.' Efendimiz, Cebrail'den ona Cehennemi göstermesi için emretmesini istediğinde örtüyü kaldırmış ve her yeri bir ateş kaplamıştır.^[32]

Ölüm Meleği İle Görüşme

Orada, elinde nurdan bir levha olan ölüm meleği ile görüşmüştür. Sonra aralarında şöyle bir konuşma geçmiştir: Ölüm meleği şöyle demiştir: Tüm dünya bir adamın elinde oynattığı bir sikke misali elimdedir ve her gün beş kez uğramadığım hiçbir ev yoktur..." Burada Hz. Resulullah Efendimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ölüm en büyük musibet ve en zor hadisedir". Hz. Cebrail ise şöyle demiştir: "Ölümden sonraki hadiseler ondan daha zordur."^[33]

İkinci Gökten Yedinci Göğe Kadar

Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.a) daha sonra ikinci göğe çıkmış ve orada Hz. İsa ve Hz. Yahya (a.s) ile görüşmüştür. Sonra üçüncü göğe çıkmış ve orada Hz. Yusuf (a.s) ile görüşmüştür. Sonra dördüncü göğe çıkmış ve orada Hz. İdris (a.s) ile görüşmüştür. Sonra beşinci göğe çıkmış ve Hz. Harun b. İmran (a.s) ile görüşmüştür. Sonra altıncı göğe çıkmış ve Hz. Musa b. İmran (a.s) ile görüşmüştür.^[34]

Dipnotlar:

- [1]- İbn-i Manzur, *Lisanu'l Arab*, c. 2, s. 322.
 [2]- Tabersi, c. 6, s. 215; *Tefsir-i Eyaşi*, c. 2, s. 276; *Tefsir-i Kummi*, c. 2, s. 3.
 [3]- *Biharu'l Envar*, c. 18, s. 289; *El-Mizan*, c. 13, s. 30.
 [4]- *İsra*, 1, *Necm*, 8-18.
 [5]- *El-Mizan*, c. 13, s. 23, 30.
 [6]- *Yakubi*, c. 2, s. 26.
 [7]- *Subhani*, s. 372.
 [8]- *İsbatu'l Vasiyyet*, s. 217.
 [9]- *El-Mizan*, c. 13, s. 30, 31; *Bu görüş İbn-i Hişam ve İbn-i İshak'a aittir*; *Subhani*, s. 372.
 [10]- *Kaşani*, *Minhacu's-Sadikin*, c. 5, s. 236.
 [11]- *Ruhu'l Maani*, c. 8, s. 8; *Beyhaki'nin görüşü*, *Subhani*, s. 372; *İhticac*, c. 1, s. 173.
 [12]- *Ruhu'l Maani*, c. 8, s. 8; *El-Mizan*, c. 13, s. 30, 31.
 [13]- *El-Mizan*, c. 13, s. 30, 31.
 [14]- *Subhani*, s. 370.
 [15]- *İbn-i Saad, et-Tabakatu'l Kubra*, c. 1, s. 200.
 [16]- *Kaşani*, *Minhacu's-Salihin*, c. 5, s. 236; *İhticac*, c. 1, s. 173.
 [17]- *Et-Tabakatu'l-Kubra*, c. 1, s. 199, 200.
 [18]- *Kaşani*, *Minhacu's-Sadikin*, c. 5, s. 236.
 [19]- *Mecmeu'l Beyan*, c. 6, s. 612; *Biharu'l Envar*, c. 18, s. 289.
 [20]- *Tefsir-i Eyaşi*, c. 3, s. 34; *Biharu'l Envar*, c. 18, s. 385; *El-Mizan*, c. 13, s. 38.
 [21]- *İbn-i Saad, et-Tabakatu'l Kubra*, c. 1, s. 200.
 [22]- *Menakib*, c. 1, s. 177.
 [23]- *Yakubi*, c. 2, s. 26; *Subhani*, s. 367; *El-Mizan*, c. 13, s. 27, 28, 31; *İbn-i Hişam*, c. 1, s. 396; *Mecmeu'l Beyan*, c. 6, s. 312; *Biharu'l Envar*, c. 18, s. 283.
 [24]- *Kaşani*, *Minhacu's-Salihin*, c. 5, s. 235; *Biharu'l Envar*, c. 18, s. 283, *Subhani*, s. 370'den naklen.
 [25]- *El-Mizan*, c. 13, s. 27, 28, 31; *Yakubi*, c. 2, s. 26.
 [26]- *El-Mizan*, c. 13, s. 27, 28, *Subhani*, s. 372'den naklen.
 [27]- *El-Mizan*, c. 13, s. 27, 28, 31.
 [32]- *El-Mizan*, c. 13, s. 9, 10.
 [33]- *El-Mizan*, c. 13, s. 10.
 [34]- *El-Mizan*, c. 13, s. 9, 12, 13.
 [35]- *Biharu'l Envar*, c. 18, s. 392; *El-Mizan*, c. 13, s. 18.
 [36]- *Subhani*, s. 368; *Tefsir-i Kummi*, c. 2, s. 13; *El-Mizan*, c. 13, s. 8; *Kaşani*, *Minhacu's-Salihin*, c. 5, s. 246, 247.
 [37]- *İsbatu'l Vasiyyet*, s. 217.
 [38]- *Subhani*, s. 368.
 [39]- *Subhani*, s. 369; *El-Mizan*, c. 13, s. 17; *Tefsir-i Kummi*, c. 2, s. 13.
 [40]- *Mecmeu'l Beyan*, c. 6, s. 612.
 [41]- *Saduk, İlelu's-Şerai*, c. 2, s. 572; *Biharu'l Envar*, c. 2, s. 407, c. 57, s. 207, c. 60, s. 238.
 [42]- *El-Mizan*, c. 13, s. 9.
 [43]- *El-Mizan*, c. 13, s. 22, 25; *Tefsir-i Kummi*, s. 11, 12; *İsbatu'l Vasiyyet*, s. 217.
 [44]- *Kaşani*, *Minhacu's-Sadikin*, c. 5, s. 248.
 [45]- *Tefsir-i Kummi*, c. 2, s. 9.

Dönüşü

Dönüşte de Beytü'l Mukaddes'e inmiş ve oradan Mekke'nin yolunu tutmuştur. Yolda Kureys ticaret kafilesi ile karşılaşmıştır. Onlar develerinden birini kaybetmişler ve onu aramaya çıkmışlardır. Onların yanında su dolu bir kaptan biraz su içmiş ve gerisini yere dökmüştür.^[36] Bir rivayete göre o kabın üzerini bir şeyle sararak örtmüş ve sabah olmadan önce Ümmü Hani'nin evine geri dönmüştür.^[37] İlk önce Miraç olayını Ümmü Hani'ye anlatmış ve aynı günün sabahında Kureys'in ileri gelenlerine de yaşadıklarını anlatmıştır.^[38]

İmam Cafer Sadık'ın (a.s) Şehadeti

İmam sadık (a.s), İslami toplumda ilmi coşkunun doruğa ulaştığı bir dönemde yaşıyordu. O dönemde tefsir, hadis, fıkıh, kelim, tıp ve felsefe gibi ilimler oldukça yaygındı ve insanlar çeşitli ilimleri öğrenmek için can atıyordu. Bunun dışında İmam Sadık (a.s) döneminde çeşitli mezhep ve tarikatlar ortaya çıkmış ve İslam toplumu türlü yabancı düşüncelerin saldırılarına maruz kalmıştı.

Hicri kameri 148 yılında böyle bir günde İmam Cafer Sadık (a.s) Hak davetine lebbeyk dedi ve sadece İslam dünyasını değil, bilim ve marifet dünyasını ve hakikat peşinde olan herkesi mateme boğdu.

İmam Cafer Sadık (a.s)'ın şehadeti dolayısıyla taziyelerimizi sunarken hazretin yaşamı ile ilgili hazırladığımız özel programla bu büyük insanın keramet ve faziletlerinden az da olsa yararlanmak istedik.

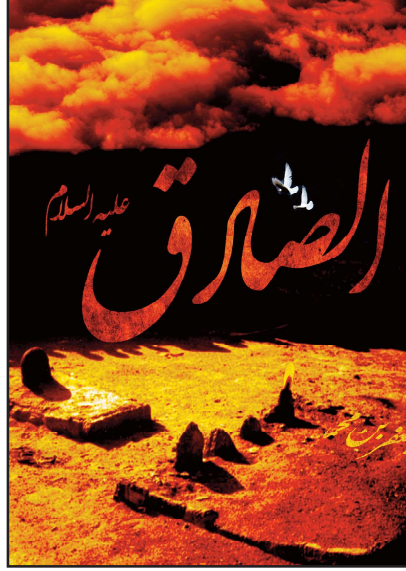
İmam Sadık (a.s) 34 yıllık İmameti boyunca beş Emevi ve iki Abbasi hükümdarı ile çağdaştı. Bu sürece içerisinde İmam Sadık (a.s) programlarında iki temel hedefi gözetledi. Bu hedeflerden biri, zalim hükümdarların zulmüne karşı çıkmak ve zulmü temel itibarı ile reddetmek, diğeri ise insanların fikri gelişmesini sağlamak ve İslam'ın asil kültür ve düşüncesi ile tanıştırmak için ilmi ve kültürel devrim gerçekleştirmektir. Gerçekte İmam Sadık (a.s) böylece İslam'ın parlak ve nurani simasından hurafeleri silmeye çalışıyordu.

İmam Cafer'i Sadık Kimdir?

Sadık lakabıyla meşhur olan İmam Cafer b. Muhammed (a.s), beşinci imamın oğludur. Hicretin 83. yılında dünyaya geldi ve (Şia rivayetlerine göre) 148. yılında Abbasi halifesi Mansur'un emriyle zehirleterek şehit edildi.[1]

Altıncı imamın imameti devrinde, İslam ülkelerinde çeşitli kıymlar özellikle Ümeyye oğullarının hükümetini yıkma amacıyla düzenlenen kıymlar, Ümeyye oğullarını hilafetten düşürüp, soylarını kesmekle sonuçlanan kanlı savaşlar ve beşinci imamın yirmi yıl İslam ve Ehl-i Beyt öğretilerini yayması sonucunda meydana gelen ortam, altıncı imama İslami bilgileri yaymak için daha münasip bir zemin hazırladı.

Altıncı İmam, Ümeyye oğulları hilafetinin son zamanlarına ve Abbas oğulları hilafetinin ilk zamanlarına rastlayan imameti devrinde hazırlanan fırsatları elden kaçırmayıp dini öğretileri geniş alanda yaymaya başladı. Çeşitli

akli ve nakli fenlerde bir çok ilmi şahsiyetler eğitti. Bunların başlıcaları şunlardır: Zürrare, Muhammed b. Müslim, Mümin-i Tak, Hişam b. Hakem, Eban b. Teğlib, Hişam b. Salim, Hüreyz, Hişam-i Kelbi Nessabe, Cabir b. Hayyan-i Sufi (kimya alimi) hatta Ehl-i Sünnet alimlerinden olan Süfyan-ı Sevri, Hanefi mezhebinin reisi Ebu Hanife, Kadı Sekuni, Gazi

Ebu'l Bahteri gibiler onun öğrenciliğini yapmakla övünüyorlardı. (Hazretin eğitim merkezinden dört bin mühaddis ve bilginin mezun olduğu meşhurdur.)[2]

Bir süre imamı göz altında sakladılar. Defalarca onu öldürmek istediler ve ihanetler ettiler. Bilahare Medine'ye dönüş iznini verdiler. İmam Medine'ye döndü. Denilebilir ki geri kalan ömrünü takiiye ve inzivada geçirdi. Sonunda Mansur'un emriyle zehirlenip şehit edildi.[3]

Mansur, imamın şahadet haberini alınca Medine'deki valisine mektup yazıp "Başsağlığı dilemek amacıyla İmamın evine git, vasiyetnamesini oku, vasi olarak tanıttığı kimsenin mecliste başını vur" emrini verdi. Elbette Mansur bu oyunla imamet meselesine son vermediği ve Şia adını kökten silmediği amaçlıyordu. Fakat Medine valisi vasiyeti okuyunca Halifenin planının tam tersine beş kişinin vasi tayin edildiğini gördü. Bunlar, Halifenin kendisi, Medine valisi, büyük oğlu Abdullah Efteh, küçük oğlu Musa ve Hamide idiler. Böylece Halifenin planı suya düşmüş oldu.[4]

Dipnotlar:

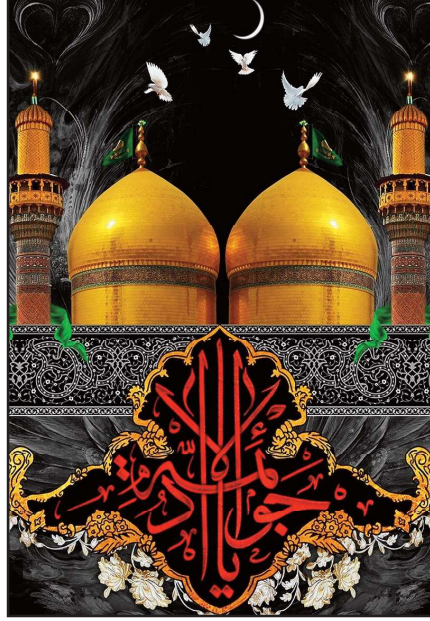
[1]- Usul-u Kafi, c.1, s.472. Delail-ul İmame, s.111. İrşad-ı Müfid, s.254. Yakubi Tarihi, c.3, s.119. Fusul-ul Mühimme, s.212. Tezkiret-ul Havas, s.346. Menakıb-ı İbn-i Şehraşub, c.4, s.280.

[2]- İrşad-ı Müfid, s.254. Fusul-ul Mühimme, s.204. Menakıb-ı İbn-i Şehraşub, c.4, s.247.

[3]- Fusul-ul Mühimme, s.212. Delail-ül İmame, s.111. İsbat-ül Vasiyye, s.142.

[4]- Usul-u Kafi, c.1, s.310.

İmam Muhammed Cevad'ın (a.s) Şehadeti

Doğumu: Hicretin 195. yılı, Recep ayının 10'unda veya Ramazan'ın 15 yahut 19'unda doğmuş ve 7 yaşında da imamet makamına ermiştir.

Döneminin Halifeleri: Me'mun, Mu'tasım (Abbasi halifelerinin 7. ve 8'cisi).

İmameti: 17 yıl (203-220).

Şahadeti: Hicretin 220. yılı, Zilkade ayının sonunda, Mu'tasım'ın komplosu ve kendi hanımı (Memun'un kızı) Ümmü Fazl'in eliyle 23 veya 25 yaşında Bağdat'ta şahadete erişti.

Kabri şerifleri: Irak'ın Kazimeyn şehrinde.

Yaşam Dönemi:

- 1) 7 yıllık imamet öncesi dönem.
- 2) 17 yıllık imamet dönemi

Çocukları: İmam Muhammed Taki'nin Ali ve Musa adında iki oğlu, Fatıma ve Emame adında da iki kızı vardı. Kendisinden sonra oğlu Ali en-Naki (a.s) imam olmuştur. "İmam Cevad" diye meşhur olan Muhammed b. Ali b. Musa, Şiaların dokuzuncu imamı ve İmam Rıza (a.s) oğludur. Hicretin 195. yılında Recep ayında Medine'de dünyaya geldi.

Annesi Hz. Peygamber Efendimizin (s.a.a) eşi Mariye Kıbtiye'nin hanedanından gelen "Subeyke" hatundur. Elbette bazı kaynaklarda "Hizran" ve "Reyhane" diye de zikredilmiştir.[1] Künyesi "Ebu Cafer"dir. Genellikle tarihî rivayetlerde künyesi Ebu Cafer-i Evvel olan İmam Muhammed Bakır'ın künyesi ile karıştırılmaması için "Ebu Cafer Sani (ikinci)" olarak zikredilmektedir.[2] En meşhur lakabı "Cevad"dir. "Taki", "Murtaza", "Kani", "Razi", "Muhtar", "Mütevekkil" ve "Müntecib" lakapları da İmam Cevad'ın (s.a.a) lakaplarından sayılmıştır.[3]

İmam Cevad (a.s) 25 yaşındayken Abbasi halifesi Mu'tasım tarafından şehit ettirildi ve dedesi İmam Musa b. Cafer'in (a.s) Kazimeyn'deki türbesinde toprağa verildi.[4] İmam Rıza (a.s), oğlu İmam Cevad (a.s) dünyaya geldiğinde doğumunun Şialar için çok hayırlı ve bereketli olduğunu söylemiştir. İmam Rıza'nın

(a.s) şehadetinden sonra bazıları kardeşi Abdullah b. Musa b. Cafer'in peşine gittiler ve bazıları da "Vakifilere" katıldı. Ancak Şiaların çoğunluğu o zaman daha küçük yaşta olan İmam Cevad'ın (a.s) imametine kabul ederek ona tabi oldu. İmam Cevad (a.s) ile saray bilginleri arasında çeşitli münazaralar yapılmıştır. İtikad, tefsir, fikhin çeşitli konuları ile ilgili çeşitli hadisler İmam Cevad'dan (a.s) elimize

ulaşmıştır.

Şeyh Müfid'in naklettiğine göre İmam Cevad'ın (a.s): "Ali (İmam Hadi)", "Musa", "Fatıma" ve "Emame" adlı dört çocuğu vardı.[10] Elbette bazıları İmam'ın "Hekime", "Hatice" ve "Ümmü Gülsüm" adlı üç kızının olduğuna inanmaktadır." [5]

Şehadeti

Abbasi Halifesi Mu'tasım, İmam Cevad'ı (a.s) Medine'den Bağdat'a çağırması ve İmam Cevad (a.s) da h. 220 yılında Safer ayının 28'inde Bağdat'a ulaşması ve aynı yılın Zilkade ayında Bağdat'ta şehit olmuştur.[6] İmam Cevad'ın (a.s) şehadeti bazı kaynaklarda Zilhicce[7] ayının beşinde veya altısında bazı kaynaklarda ise Zilkade ayının sonunda olduğu zikredilmiştir.[8]

Dipnotlar:

1-Kuleyni, *Usul-u Kâfi*, C. 1, s. 492; Meclisi, *Biharü'l Envar*, c.50, s. 1.

2-Kuleyni, *Usul-i Kâfi*, C. 1, s. 315 ve 492; Meclisi, *Biharü'l Envar*, c. 50, s. 1.

3-İbn Şehraşub, *Menakibu Al-i Ebi Talib*, c. 4, s. 379; Meclisi, *Biharü'l Envar*, c. 50, s. 12-13.

4- Kuleyni, *Usul-i Kâfi*, C. 1, s. 492; el-Müfid, *el-İrşad*, c. 2, s. 264.

5-Taberi, *bu evliliğin h. 202 yılında gerçekleştiğine inanmaktadır. Bkz. Et-Taberi, Muhammed b. Cerir, et-Tarih*, c. 7, Beyrut: Müesseses A'lemi lil-Metbuat, s. 149. (Mektebetu Ehlibeyt CD'si ikinci nüsha.)

6-Şeyh Saduk, *Uyun-u Ahbari'r-Rıza*, c. 2, s. 586.

7- İbn-i Ebi es-Selc, s. 13.

8-Said b. Abdullah Eş'ari, s. 99/ Fazıl b. Hasan Tabersi, 1417, c. 2, s. 106.

İmam Cevad'ın (a.s) imameti iki Abbasi halifesi ile aynı döneme rastlamıştır. Birincisi 193 yılından 218 yılına kadar halifelik yapan Me'mun'dur. İmam Cevad (a.s) ömrününün 23 yılını bu Abbasi halifesi zamanında geçirmiştir. İkincisi, 218 yılından 220 yılına kadar halifelik yapan Mu'tasım'dır. İmam Cevad'ın (a.s) imametinin iki yılı bu halife döneminde geçmiştir.

Azerbaycan'da, 28 Mayıs 'Bağımsızlık Günü'

**Cumhuriyet
Günü, Karabağ
zaferiyle
taçlandı**

Azerbaycan artık en önemli bayramlarından biri olan Cumhuriyet Günü'nü yenik bir ülke olarak değil, yaklaşık 30 yıldır işgal altında bulunan Karabağ'ı kurtarmış bir ülke olarak kutladı. Galibiyet güneşi, Mehmet Emin Resulzade'nin yıllar evvel söylediği gibi 1918'in 28 Mayıs'ı olarak yeniden doğdu. Azerbaycan 104 yaşında; eksik kalan tek yanı Ermeni esaretinde olan Karabağ!

Azerbaycan'ın bağımsızlığı, 28 Mayıs 1918'de Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te, Mehmet Emin Resulzade başkanlığındaki Azerbaycan Milli Şurası tarafından ilan edildi. Milli Şura'nın kabul ettiği "İstiklal Bildirisi"nde, ülkenin yönetim şeklinin cumhuriyet olduğu belirtildi.

28 Mayıs, Azerbaycan'da "Respublika Günü" (Cumhuriyet Günü) olarak kutlanmaktadır. 28 Mayıs 1918 Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti'nin (1918-1920), Türk toplumlarında kurulan ilk Müslüman, laik, demokratik devletin kuruluş tarihidir. Azerbaycan'ın doğum günüdür. Azerbaycan halkı Çarlık Rusyası'nın bir asırdan fazla devam eden sömürgeci işgalinden kurtularak, 28 Mayıs 1918 tarihinde Doğu'daki ilk demokratik cumhuriyetin temellerini attı. O gün Azerbaycan Ulusal Konseyi toplantısında Bağımsızlık Bildirgesi kabul edildi. Doğu'da ilk kez özgür, demokratik, laik değerler esasında bağımsız bir cumhuriyetin kurulduğu dünyaya ilan edildi. Mehmet Emin Resulzade tarafından kurulan Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti, yirminci yüzyılda Azerbaycan halkının hayatında yeni bir aşama ve tarihi bir olaydı.

Mehmet Emin Resulzade hayatını Azerbaycan'ın bağımsızlığı için adadı, yorulmadan çalıştı, yazdı. İlk yazısına bile (Şarkı Rus gazetesinde yayınlanan Bakü'den Mektup başlıklı yazısı) Azerbaycan halkının Rusça değil, öz dilini konuşması gerektiğini savunarak başladı. "Tekamül" dergisinde Azerbaycan için özgürlük, halk için demokrasi düşüncesini anlatıyordu. Faaliyetleriyle, düşünceleriyle milli bağımsızlık ideolojisini oluşturmakta, Azerbaycan'ın bağımsızlık fikrini halka aşılarmaktaydı. 28 Mayıs 1918 yılında "Bir kere yükselen bayrak bir daha inmez" diyerek Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'ni ilan etti. Azerbaycan'ın bağımsızlığının kazanılmasında, Cumhuriyetin kurulmasında Mehmet Emin Resulzade ile birlikte yol arkadaşları Alimerdan Bey Topçubaşov, Feteli Han Hoyski, Hasan Bey Ağayev, Nesib Bey Yusifbeyli, Samed Bey Mehmandarov, Aliğa Şihlinski ve diğerlerinin de büyük hizmetleri oldu.

Cumhuriyet ilan edildikten sonra Rus ordusu

**Mehmet Emin Resulzade
Azerbaycan Cumhuriyeti'nin
kurucusu**

Bakü'ye saldırmaya başladı. Osmanlı devleti tarafından gönderilen Nuri Paşa komutasındaki Kafkas İslam Ordusu yardıma geldi ve Azerbaycan halkıyla birlikte bu saldırıyı geri püskürttü. İkinci saldırı ise 1920 yılında oldu ve bu sefer Kızıl Ordu Bakü'ye girdi. Azerbaycan 23 aylık ömrünün sonuna gelmişti. Kısa süren bağımsızlık sürecinde milli ordunun kurulması, anayasanın hazırlanması, devletin resmi dilinin Türkçe olarak kabul edilmesi, milli bayrağın kabul edilmesi gibi önemli gelişmeler yaşanırken Bakü, Sovyet

ordusunun işgaline uğradı. Sovyetler Birliği Azerbaycan'ı zorunlu şekilde kendi terkbine dahil etti. Rus işgali sonrası Azerbaycan özgürlüğünü bir asra yakın bekleyecekti, Azerbaycan'ın istiklali uğruna her türlü eziyete göğüs geren Mehmet Emin Resulzade için de vatanından ayrı geçecek yeni bir dönem başlamıştı. 28 Mayıs 1953 yılında

Azerbaycan'ın kurucusu kabul edilen "Mehmet Emin Resulzade"

Azerbaycan Cumhuriyeti, 28 Nisan 1920'de Sovyet ordusunun ülkeyi işgaliyle son buldu.

Hükümet yöneticileri ve aydınların çoğu ülkeyi terk etti fakat hepsi Azerbaycan davasını hayatlarının sonuna kadar yaşattı.

Azerbaycan'ın kurucusu olarak kabul edilen Mehmet Emin Resulzade, yaşamının son dönemlerini Türkiye'de geçirdi. 1949'da Ankara'da Azerbaycan Kültür Derneğini kurdu, kitaplar yazıp, konferanslar düzenleyerek ülkesinin durumunu anlatmayı sürdürdü.

Resulzade'nin, "Bir kere yükselen bayrak bir daha inmez sözleri" yıllar sonra tüm Azerbaycanlılar için slogan haline geldi.

Azerbaycan, Sovyetlerin dağılmasının ardından tekrar bağımsızlığını ilan etti.

Bağımsızlık bildirgesinde, ülkenin 1918-20 yıllarında faaliyet gösteren Azerbaycan Cumhuriyeti'nin varisi kabul edildiği belirtildi.

Cumhuriyet Günü, Karabağ zaferiyle taçlandı

Azerbaycan artık en önemli bayramlarından biri olan Cumhuriyet Günü'nü yenik bir ülke olarak değil, yaklaşık 30 yıldır işgal altında bulunan Karabağ'ı kurtarmış bir ülke olarak kutluyor.